UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk Historycznych

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
ul. Gagarina 11, 87-100 Toruń
Wydział Nauk Historycznych
ul. Bojarskiego 1
87-100 Toruń

Link do raportu:

Polska Komisja Akredytacyjna – Wydział Nauk Historycznych UMK

Nazwa ocenianego kierunku studiów: archeologia

1. Poziom/y studiów: **pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek[1]
   archeologia 100% (nauki humanistyczne)

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nie dotyczy

b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nie dotyczy

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

[1] Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów:

Studia pierwszego stopnia

Wydział realizujący kształcenie	**Wydział Nauk Historycznych**
Kierunek na którym są prowadzone studia:	**archeologia**
Poziom studiów:	**studia pierwszego stopnia**
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:	**poziom 6**
Profil studiów:	**ogólnoakademicki**
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	**licencjat**
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:	**Dyscyplina: archeologia (100%)** **Dyscyplina wiodąca: archeologia**

Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
	WIEDZA
K_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej
K_W02	zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, w tym szczególnie historii i antropologii kulturowej
K_W03	ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych
K_W04	ma podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej
K_W05	ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami nauki i dyscyplinami naukowymi
K_W06	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii
K_W07	zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych rozwijanych w archeologii
K_W08	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
K_W09	ma podstawową wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego
K_W10	ma podstawową wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej
K_W11	zna podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa
K_W12	posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości
K_W13	ma wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego i nowożytnego języka obcego w tworzeniu prostych tekstów naukowych i popularno-naukowych
K_W14	ma elementarną wiedzę dotyczącą form dyskursu naukowego z zachowaniem norm etycznych
K_W15	ma podstawową wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych, w tym z zakresu konserwacji zabytków archeologicznych
K_W16	ma podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii
K_W17	zna podstawowe kategorie pojęciowe i terminologię stosowane w wybranych dyscyplinach obszaru naukach przyrodniczych
	UMIEJĘTNOŚCI
K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod archeologicznych
K_U02	posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego
K_U04	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla archeologii

K_U05	potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji
K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków
K_U07	potrafi porozumiewać się w zakresie podstawowym, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami z dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla archeologii
K_U08	poprawnie redaguje, komentuje i opatruje przypisami przygotowywane teksty, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk humanistycznych
K_U09	potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł
K_U10	ma umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U11	potrafi prowadzić prace techniczne w trakcie terenowych i gabinetowych badań archeologicznych, w tym z zakresu podstawowej konserwacji zabytków archeologicznych
K_U12	umie korzystać z podstawowych technologii informacyjnych, multimediów i zasobów Internetu oraz przetwarzać dane archeologiczne poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych
K_U13	stosuje podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych
K_U14	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować podstawowe informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych
K_U15	umie przetwarzać podstawowe dane przyrodnicze poprzez zastosowanie podstawowych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych
K_U16	potrafi uczyć się przez całe życie
K_U17	potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania wykopaliskowe
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
K_K02	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu archeologa
K_K03	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego
K_K04	bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych
K_K05	wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego
K_K06	rozumie rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących w kształtowaniu więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym
K_K07	wykazuje podstawową odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej
K_K08	potrafi współdziałać i pracować w interdyscyplinarnym zespole badawczym, między innymi prowadzącym badania przyrodnicze

Studia drugiego stopnia

Wydział realizujący kształcenie	**Wydział Nauk Historycznych**
Kierunek na którym są prowadzone studia:	**archeologia**
Poziom studiów:	**studia drugiego stopnia**
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji:	**poziom 7**
Profil studiów:	**ogólnoakademicki**
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta:	**magister**
Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny naukowej lub artystycznej (dyscyplin), do których odnoszą się efekty uczenia się:	**Dyscyplina: archeologia (100%)** **Dyscyplina wiodąca: archeologia**

Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
	WIEDZA
K_W01	ma pogłębioną wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej
K_W02	ma pogłębioną wiedzę o terminologii stosowanej na gruncie archeologii, w tym zwłaszcza nauk pokrewnych – historycznych i antropologii kulturowej
K_W03	ma pogłębioną wiedzę obejmującą terminologię, teorię i metodologię z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii
K_W04	ma pogłębioną wiedzę prowadzącą do specjalizacji, a także szczegółową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej, archeologii antycznej, archeologii architektury, archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej (bioarcheologii)
K_W05	ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku z innymi dziedzinami obszaru albo obszarów, które składają się na studiowany kierunek, takich jak: archeologia środowiskowa (bioarcheologia), archeologia podwodna, archeologia architektury
K_W06	ma pogłębioną wiedzę o ośrodkach i szkołach badawczych obejmujących wybrane obszary dziedzin nauki i dyscyplin naukowych stosowanych na gruncie archeologii, a także ma wiedzę o ich dokonaniach
K_W07	posiada pogłębioną wiedzę na temat metod analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwych dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz odpowiednich dla studiowanego kierunku
K_W08	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego
K_W09	ma pogłębioną wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego
K_W10	ma pogłębioną wiedzę o instytucjach nauki i kultury oraz orientuje się we współczesnym życiu środowisk naukowych i ich działalności popularyzatorskiej
K_W11	ma pogłębioną wiedzę o metodach badawczych i narzędziach warsztatu archeologa oraz metodach upowszechniania wiedzy archeologicznej
K_W12	posiada pogłębioną wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów kulturowych człowieka, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości
K_W13	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zastosowania języka ojczystego i nowożytnego języka obcego w tworzeniu dojrzałych tekstów naukowych i popularno-naukowych
K_W14	ma pogłębioną wiedzę o formach dyskursu naukowego z zachowaniem norm etycznych
K_W15	ma pogłębioną wiedzę o gromadzeniu archeologicznych zasobów źródłowych, zarządzaniu nimi i ich przetwarzaniu oraz wykorzystywaniu do tych celów technik komputerowych i multimedialnych
K_W16	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą prac technicznych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych
K_W17	ma pogłębioną wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych właściwych dla archeologii
K_W18	ma pogłębioną wiedzę o gromadzeniu, przetwarzaniu i interpretacji danych uzyskiwanych przez dyscypliny z obszaru naukach przyrodniczych, właściwych dla archeologii
	UMIEJĘTNOŚCI
K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł i metod oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy
K_U02	posiada umiejętności badawcze obejmujące krytyczną analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację

	wyników, pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku
K_U03	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować samodzielnie działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową
K_U04	posiada umiejętności integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk humanistycznych oraz innych (w szczególności przyrodniczych), z których dyscypliny są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują
K_U05	potrafi przeprowadzić krytyczną analizę różnych rodzajów wytworów kultury, określać ich treść i znaczenie, w tym przynależność chronologiczno-kulturową oraz funkcję, wskazać możliwości odmiennych interpretacji właściwych dla studiowanej dyscypliny, stosując oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii wraz z zastosowaniem złożonych metod
K_U06	posiada pogłębione umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań
K_U07	posiada umiejętność formułowania opinii krytycznych o wytworach kultury na podstawie wiedzy naukowej i doświadczenia oraz umiejętność prezentacji opracowań syntetycznych w różnych formach i w różnych mediach
K_U08	potrafi porozumiewać się, w języku polskim i nowożytnym języku obcym, ze specjalistami w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla studiowanego kierunku studiów oraz dziedzin nauki i dyscyplin naukowych pokrewnych oraz niespecjalistami, z wykorzystaniem różnych narzędzi i technik komunikacyjnych, a także popularyzować wiedzę o wytworach kultury, archeologii i instytucjach zajmujących się nimi
K_U09	posiada pogłębione umiejętności poprawnego redagowania, komentowania i opatrywania przypisami konstruowanych tekstów, zgodnie z kanonami przyjętymi w różnych dziedzinach nauk historycznych i obszarów, z których czerpie archeologia
K_U10	posiada pogłębione umiejętności przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych kategorii źródeł
K_U11	ma pogłębione umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U12	posiada pogłębione umiejętności prowadzenia prac technicznych w trakcie terenowych i gabinetowych badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjno-laboratoryjnych
K_U13	umie przetwarzać dane i zasoby wiedzy archeologicznej poprzez wykorzystanie zaawansowanych programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych
K_U14	pracuje w zespole, rozwiązując złożone problemy z zakresu badań archeologicznych, prezentuje ich wyniki i formułuje konkluzje stosując opracowane dla zespołu instrukcje i procedury
K_U15	stosuje złożone techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla dyscyplin przyrodniczych
K_U16	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych metod przyrodniczych
K_U17	umie przetwarzać i interpretować dane przyrodnicze poprzez zastosowanie programów komputerowych oraz urządzeń i technik multimedialnych
K_U18	potrafi uczyć się przez całe życie, inspirować i organizować proces nauczenia i uczenia innych osób
K_U19	potrafi kierować pracą zespołu, między innymi prowadzącego badania wykopaliskowe, gabinetowe i laboratoryjne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	odpowiednio wskazuje zadania i metody konieczne do realizacji określonego celu
K_K02	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu i prowadzeniem badań naukowych
K_K03	ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego i propaguje ją w społeczeństwie
K_K04	bierze udział w życiu naukowym i kulturalnym, uczestnicząc w konferencjach i spotkaniach środowiskowych oraz popularyzatorskich
K_K05	wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech

K_K06	docenia rolę nauk humanistycznych, pokrewnych i współpracujących dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym
K_K07	wykazuje kompetentną odpowiedzialność i odwagę cywilną w przedstawianiu obrazu dziejów, zgodnego z aktualnym stanem wiedzy archeologicznej
K_K08	kompetentnie kieruje i uczestniczy w pracach interdyscyplinarnych zespołów badawczych, między innymi prowadzących badania przyrodnicze

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Marlena Jabłońska	dr hab./profesor/Prodziekan ds. Kształcenia i Spraw Studenckich
Inga Głuszek	dr hab./profesor/Prodziekan ds. Nauki i Współpracy z Otoczeniem Zewnętrznym
Wojciech Chudziak	prof. dr hab./ profesor/ Dyrektor Instytutu Archeologii UMK
Daniel Makowiecki	prof. dr hab. /profesor/ Zastępca Dyrektora Instytutu Archeologii UMK
Anna Drążkowska	prof. dr hab./ profesor
Jacek Bojarski	dr hab. / profesor
Agnieszka Noryśkiewicz	dr hab. / profesor
Magdalena Sudoł- Procyk	dr hab. / profesor
Michał Grygiel	dr hab.
Kamil Adamczak	dr/adiunkt
Marek Kołyszko	dr/ adiunkt
Alina Sosnowska	mgr/ starszy specjalista
Małgorzata Lewandowska	mgr/ specjalista

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu został utworzony w 1945 roku staraniem przybyłych po wojnie pracowników Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie oraz Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W 2004 roku do UMK została włączona Akademia Medyczna im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, obecnie Collegium Medicum UMK.

Uniwersytet tworzy 16 wydziałów: 13 w kampusie toruńskim oraz 3 wydziały tworzące Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy. Uczelnia prowadzi kształcenie na prawie 120 kierunkach studiów wyższych, oferując szeroki zakres studiów i prowadzenia badań naukowych, w którym mieszczą się nauki medyczne i nauki o zdrowiu, humanistyczne, społeczne, ścisłe i przyrodnicze, weterynaryjne, inżynieryjno – techniczne, teologiczne oraz sztuki.

W Uniwersytecie studiuje prawie 18 tysięcy studentów, w tym ponad 1100 obcokrajowców z 57 krajów. Uczelnia zatrudnia prawie 4,5 tysiąca pracowników, w tym ponad 2400 nauczycieli akademickich.

UMK prowadzi 5 szkół doktorskich, oferuje również kształcenie na kilkudziesięciu studiach podyplomowych i innych formach kształcenia.

W 2019 roku UMK uzyskał status uczelni badawczej i, jako jedna z dziesięciu uczelni w Polsce, bierze udział w programie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza". Celem programu jest podniesienie międzynarodowego znaczenia działalności uczelni poprzez podniesienie poziomu jakości działalności naukowej i jakości kształcenia.

UMK należy również do konsorcjum YUFE, czyli Young Universities for the Future of Europe, przeznaczonego do budowy i testowania modelu Uniwersytetu Europejskiego - otwartego, nieelitarnego i integrującego różne środowiska, a także promującego innowacyjność, interdyscyplinarność oraz najwyższą jakość w badaniach i edukacji.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Ad 1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Program studiów na kierunku archeologia wypracowany z uwzględnieniem wieloletnich doświadczeń kadry naukowo-dydaktycznej oferuje studia na pierwszym i na drugim stopniu. Jest realizowany zgodnie ze Strategią Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na lata 2021–2026. Do jej filarów należy kształcenie na najwyższym, europejskim poziomie, stworzenie unikatowych i wszechstronnych możliwości rozwoju indywidulanego kadry nauczycielskiej oraz osób studiujących w celu osiągnięcia wysokich kompetencji zawodowych. Cel ten jest zagwarantowany przez profesjonalizm i potencjał wykładowców oraz autorski System Doskonałości Akademickiej realizowany poprzez ścisłe powiązanie kształcenia z badaniami naukowymi, umiędzynarodowienie i interdyscyplinarność, a także wspieranie działań studentów grantami. Wśród celów strategii rozwoju uczelni znajduje się stworzenie przyjaznych warunków studiowania, również osobom z zagranicy oraz wyjazdów studentów UMK na programy stypendialne i wreszcie zapewnienie wysokiej jakości nauczania, w tym wdrożenie modelu spersonalizowanego i angażującego kształcenia opartego na różnorodności, odpowiadającego wyzwaniom współczesnego świata.

Obecnie oferujemy studentom kształcenie na studiach stacjonarnych pierwszego (Poziom 6 PRK) i drugiego stopnia (Poziom 7 PRK) oraz w ramach Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych, Teologicznych i Artystycznych (Academia Artium Humaniorum), powołanej przez Rektora UMK w 2019 r. (Zarządzenie nr 67), której podstawą działalności jest Prawo o szkolnictwie wyższym, statut uczelni oraz Regulamin Szkoły Doktorskiej. Rozwijaniu indywidulanych zainteresowań i zwiększeniu szans w odniesieniu sukcesów na zmieniającym się wciąż rynku pracy służyć mają zajęcia ogólnouniwersyteckie oraz bloki kompetencyjne, czyli zespoły zajęć liczące od czterech do sześciu przedmiotów, które są adresowane również do studentów archeologii.

W ramach dbania o wysokie standardy kształcenia oraz realizując ideę umiędzynarodowienia studiów, Instytut Archeologii oferuje na kierunku archeologia kursy prowadzone w języku angielskim w ramach trzech bloków tematycznych: 1. „Environmental Archaeology", 2. Underwater Archaeology and Ancient World", 3. „Culture and Architecture a Historical Approach" dedykowane dla studentów polskich, jak i studentów studiujących w ramach programu ERASMUS+, YUFE. Dodatkowo dzięki umowie zawartej do 2029 roku z wieloma uczelniami państw Unii i krajów stowarzyszonych Wydział Nauk Historycznych umożliwia wyjazdy zagraniczne na studia roczne lub semestralne w ramach ERASMUS+. Ułatwia również mobilność w ramach programu MOST.

Silną stroną oferty edukacyjnej archeologii jest wykorzystywanie na wszystkich poziomach edukacji naturalnej dla dyscypliny archeologia interdyscyplinarności. W przypadku 3-letnich studiów pierwszego stopnia zajęcia prowadzone są w ramach obligatoryjnych modułów kształcenia oraz 13 modułów fakultatywnych, uwzględniających w dużym stopniu specyfikę badawczą i specjalistyczne kompetencje zatrudnionej w Instytucie Archeologii UMK kadry. Generalnie mieszczą się one w siedmiu szeroko zakreślanych obszarach badawczych archeologii: 1) prahistorii, 2) archeologii antycznej, 3) archeologii historycznej, 4) archeologii architektury, 5) archeologii podwodnej, 6) archeologii środowiskowej oraz 7) konserwacji zabytków archeologicznych. Oprócz podstawowego kanonu kształcenia, oferujemy również możliwość poszerzania wiedzy i umiejętności w ramach modułowych pakietów zajęć

fakultatywnych, które mają również za zadanie przygotować do wyboru jednej z trzech specjalności przy kontynuacji studiów na drugim stopniu (Kryterium 2).

W przypadku 2-letnich studiów drugiego stopnia (Poziom 7 PRK) do roku akademickiego 2023/24 zajęcia prowadzone były w ramach 22 modułów rozwijających wiedzę i doświadczenia nabyte na poziomie studiów pierwszego stopnia. Uwzględniono w nich specyfikę badawczą i specjalizację naukową oraz wysokie kompetencje zatrudnionej w Instytucie Archeologii UMK kadry nauczycielskiej. Choć moduły specjalizacyjne miały powiązać zadania statutowe pracowników z zainteresowaniami naukowymi studentów i tematami ich prac magisterskich, w praktyce część z nich nie była uruchamiana z powodu zbyt małej liczby chętnych. Utrudniało to planowanie zajęć i zniechęcało studiujących do wyboru przedmiotów bez gwarancji ich realizacji. W odpowiedzi na ten problem, spadającą liczbę studentów oraz opinie środowiska akademickiego i przebudowano program studiów. Dotychczasowe moduły scalono w większe bloki tematyczne oraz wprowadzono trzy nowe specjalności, oferujące dodatkowe umiejętności potwierdzane wpisem na dyplomie. Uznano, że zmiany te zwiększą atrakcyjność kierunku, zapobiegną odpływowi studentów po studiach licencjackich oraz zachęcą absolwentów innych uczelni do wyboru archeologii na UMK w ramach studiów II stopnia. Rada Dyscypliny Archeologia podjęła zatem decyzję o reformie programu studiów II stopnia i zadanie to przydzieliła zespołowi ds. dydaktyki, który opracował nowy projekt programu studiów. Został on poddany pod merytoryczną ocenę pracowników dydaktycznych, a propozycje zmian zostały zaprezentowane na otwartym zebraniu ze studentami, którzy proponowane zmiany uznali za atrakcyjne i właściwe. Stanowiło to asumpt do uruchomienia procedury wprowadzenia zmian programowych.

Nowy program studiów II stopnia został zatwierdzony przez Senat Uczelni, wszedł w życie w roku akademickim 2024/25, został uzupełniony o treści programowe w roku 2025 obowiązując od roku ak. 2025/2026. Składa się z bloku przedmiotów obowiązkowych, w tym trzech przedmiotów wiodących (45-godzinnych konwersatoriów, realizowanych przez dwa semestry), mających charakter przekrojowy („Budownictwo i architektura", „Kultura funeralna", „Surowce i dawne technologie") oraz przedmiotów ściśle powiązanych z polami badawczymi kadry dydaktycznej instytutu, znajdujących odzwierciedlenie w realizowanych projektach grantowych i wysoko punktowanych publikacjach, wchodzących w zestaw literatury obowiązkowej. Generalnie dotyczą one zagadnień odnoszących się do prahistorii, archeologii antycznej, archeologii wczesnego i późnego średniowiecza oraz nowożytności. Nowością wprowadzoną od roku akademickiego 2024/2025 są wybierane w 2. semestrze specjalności: "**Archeologia stanowisk podwodnych i podmokłych**", „**Ochrona dziedzictwa archeologicznego**", „**Archeologia środowiskowa**". Specjalności te wpisują się w problematykę badawczą poszczególnych katedr i gwarantują wysoki poziom zajęć oraz osiągnięcie wymaganych na współczesnym rynku pracy kwalifikacji. Z założenia wybrane specjalności można powiązać z realizowanymi tematami pracy dyplomowej uzyskując wpis z wybranej specjalności na dyplomie ukończenia studiów magisterskich.

Ad. 2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Głównym założeniem prowadzonej dydaktyki jest jej ścisłe powiązanie z prowadzonymi przez pracowników badawczo-dydaktycznych własnymi badaniami. Potwierdzeniem najwyższych standardów badawczych obowiązujących w Instytucie Archeologii jest uzyskanie w 2026 roku za ostatni okres ewaluacyjny kategorii A+ (ocena parametryczna za lata 2020–2025). Związki między kształceniem na kierunku archeologia i prowadzoną na Uczelni działalnością naukową są wielotorowe z punktu widzenia: a) realizacji prac badawczych i powiązania ich z regułami przyporządkowania zajęć do konkretnych osób specjalizujących się w wybranej tematyce; b) wyników prac badawczych przekładających się na treści poruszane na zajęciach

dydaktycznych; c) kształcenia z zakresu źródłoznawstwa archeologicznego opartego w znacznym stopniu na pozyskanym w trakcie badań IA UMK materiale źródłowym, eksponowanym w **Gabinecie Zabytków**, będącym jednocześnie salą do zajęć z laboratoriów.

Zajęcia kursowe na kierunku archeologia prowadzone są przez osoby specjalizujące się w danym obszarze badań, nawet wówczas, gdy w grę wchodzą kursy o charakterze podstawowym. Tym samym specjalizacja badawcza pracowników staje się również ich specjalizacją dydaktyczną. Dostosowanie ich wiedzy i doświadczenia pod kątem osiągnięcia celów dydaktycznych jest procesem naturalnym, traktowanym w Instytucie Archeologii UMK jako standard postępowania. Pod tym kątem prowadzony jest również proces rekrutacji nowych pracowników, którzy powinni gwarantować kontynuację edukacji na niezmienionym poziomie. Kompetencje pracowników w tym zakresie potwierdza ich dorobek naukowy, kolejne stopnie naukowe oraz otrzymywane granty zewnętrzne (Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, Ministerstwa Kultury i Sztuki; por. Kryterium 4).

Wyniki badań prowadzonych na różnych polach przez pracowników Instytutu Archeologii UMK przenikają również do treści zajęć kursowych i fakultatywnych. W szerszej skali taki charakter mają zgłaszane zajęcia fakultatywne realizowane w ramach modułów (zarówno wykłady, jak i konwersatoria) i zajęć ogólnouniwersyteckich. Poza tym studenci biorą udział w ćwiczeniach terenowych prowadzonych w trakcie badań wykopaliskowych związanych z realizowanymi tematami badawczymi oraz uczestniczą w samych projektach jako stypendyści.

Znaczną część kształcenia zajmują zajęcia laboratoryjne (I stopień studiów) i konwersatoria (II stopień studiów), w których studenci archeologii zapoznają się z materiałami źródłowymi pozyskanymi w trakcie badań wykopaliskowych prowadzonych przez Instytut Archeologii UMK i zbiorami przechowywanymi w jego magazynach. Dotyczy to takich przedmiotów takich jak: „Traseologia", „Konserwacja zabytków z surowców organicznych", „Konserwacja zabytków ceramicznych i kamiennych", „Wprowadzenie do praktycznej konserwacji zabytków archeologicznych" oraz nowych specjalności realizowanych podczas studiów II stopnia, m.in. „Ochronie dziedzictwa archeologicznego" i „Archeologii środowiskowej". Szczególne znaczenie ma funkcjonowanie w Instytucie Archeologii **Gabinetu Zabytków**, mieszczącego ekspozycję źródeł archeologicznych o dużych walorach dydaktycznych i wartości naukowej, stale wzbogacanego o nowo odkryte materiały, a ponadto serie zabytków obejmujących niemal całe spektrum chronologiczno-kulturowe archeologii demonstrowanych w trakcie zajęć, szczególnie o charakterze laboratoryjnym (np. „Archeologia ziem polskich").

Ad. 3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Przygotowane wersje programów studiów na kierunku archeologia, zwłaszcza nowy program na II stopniu studiów magisterskich, są efektem wsłuchiwaniem się w potrzeby studentów (na etapie tworzenia programu studiów II stopnia przeprowadzono konsultacje ze studentami I i II stopnia archeologii). Treści programowe są obecnie konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi reprezentującymi różne instytucje (por. Kryterium 6, załącznik nr 6.1), z którymi Instytut Archeologii UMK od wielu lat współpracuje, takimi jak Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu, Delegatura w Bydgoszczy – reprezentowanym przez Tamarę Zajączkowską; Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu – Małgorzata Kurzyńska; Muzeum Archeologiczne w Biskupinie – Paweł Dąbrowski; Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie – Jagoda Lewandowska; Muzeum Okręgowe w Toruniu – Leszek Kucharski czy Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska w Gdańsku – Maria Karolina Kocińska (por. Kryterium 6) oraz współtworzone z interesariuszami wewnętrznymi (tj. studentami). Długotrwała współpraca z instytucjami muzealnymi takimi jak: Muzeum Archeologiczne w Biskupinie, Muzeum Okręgowe w Toruniu, Muzeum Okręgowe im. L.

Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy czy Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie oraz ścisłe kontakty ze szkołami podstawowymi i średnimi, w których prowadzone są lekcje historii, dają możliwość stałego, częstego, choć niesformalizowanego konsultowania kierunków zmian. Na treści programowe mają również wpływ studenci poprzez anonimową ocenę zajęć dydaktycznych w ramach ankiet dostępnych w USOS oraz poprzez ankiety satysfakcji studentów i badania losów absolwentów (https://www.wnh.umk.pl/wydzial/jakosc-ksztalcenia/).

Ad. 4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Studia archeologiczne I i II stopnia, określone w charakterystyce absolwenta, przeznaczone są dla osób ciekawych historii człowieka i przyrody oraz ich relacji. Celem realizowanych programów dydaktycznych jest uczenie samodzielnego i krytycznego myślenia, selekcjonowania informacji, analizowania i rozumienia źródeł archeologicznych, prowadzenia dyskusji, formułowania i uzasadniania swoich własnych przekonań. Absolwenci studiów pierwszego stopnia posiadają wiedzę w zakresie podstaw wykształcenia archeologicznego, dotyczących miejsca i znaczenia archeologii w systemie nauk oraz jej specyfice źródłowej przedmiotowej i metodologicznej. Znają podstawowe pojęcia i terminologię stosowaną w archeologii. Posiadają również podstawową wiedzę z zakresu archeologii prahistorycznej, archeologii historycznej i archeologii antycznej, jak również ich powiązania z innymi dyscyplinami nauki, zwłaszcza w obszarze nauk przyrodniczych. Ważnym elementem kształcenia są zagadnienia z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wiedza o instytucjach nauki i kultury stanowiących potencjalny rynek pracy archeologa. Absolwenci mają również podstawową wiedzę dotyczącą technik i metod niezbędnych w trakcie prac archeologicznych i inwentaryzacyjno-laboratoryjnych. Stosownie do wybranego seminarium dyplomowego posiadają wiedzę pozwalającą na interpretację źródeł archeologicznych przydatnych do poznania danego odcinka dziejów. Posiadają również adekwatnie do wiedzy określone umiejętności i kompetencje społeczne, umożliwiające podejmowanie zatrudnienia lub podjęcie studiów na innych kierunkach, między innymi znają podstawowe techniki i narzędzia badawcze w zakresie archeologii, w tym w zakresie podstawowej konserwacji zabytków archeologicznych.

Absolwenci studiów drugiego stopnia mają pogłębioną wiedzę w zakresie niemal wszystkich efektów uczenia się obowiązujących na studiach pierwszego stopniu, w szczególności wiedzę prowadzącą do specjalizacji w zakresie wszystkich okresów dziejów (prahistoria, czasy antyczne, średniowiecze i nowożytność) oraz w ramach powiązanych z nimi bloków tematycznych odnoszących się przekrojowo do budownictwa i architektury, dawnych technologii czy obrzędów pogrzebowych; dodatkowo mogą osiągnąć wyższy stopień specjalizacji w wybranej specjalności w zakresie **archeologii stanowisk podwodnych i podmokłych**, **archeologii środowiskowej** lub **ochrony dziedzictwa archeologicznego**, z potwierdzeniem tego we wpisie do dyplomu ukończenia studiów. Nabyte w toku studiów umiejętności mogą wzbogacić certyfikatem potwierdzającym ukończenie dodatkowego bloku kompetencyjnego. Absolwenci studiów na kierunku archeologia posiadają również adekwatne do wiedzy umiejętności i kompetencje społeczne, umożliwiające podejmowanie zatrudnienia bezpośrednio po studiach lub kontynuowanie edukacji na poziomie studiów doktoranckich.

Wzmocnienie konkurencyjności absolwentów na rynku pracy odbywa się przez kreowanie proaktywnych postaw i wrażliwości na wiedzę o przeszłości i ochronie dziedzictwa kulturowego, ze szczególnym wskazaniem jego warstwy archeologicznej. Osiągnięcie tych kompetencji umożliwia prowadzenie własnych badań lub współuczestnictwo w realizowanych projektach naukowych, np. w ramach stypendium. Kształcenie w zakresie archeologii wytwarza bezpośrednio kompetencje nakierowane na współczesny rynek pracy, związany z

ogólnie pojętą działalnością archeologiczną (jednostki akademickie, muzealne, konserwatorskie, prywatno-usługowe, powiązane z własną działalnością gospodarczą) oraz edukacyjną na poziomie szkół podstawowych i średnich (nauczyciel historii). Niemniej możliwe jest także wykształcenie i wzmocnienie szeregu tzw. miękkich kompetencji (umiejętności społeczne, uniwersalne przydatne w wielu innych zawodach np. policja, służby celne, służby specjalne). Służyć temu ma kameralna forma zajęć intensyfikująca komunikacyjne zaangażowanie studentów, stymulująca aktywną postawę poprzez działanie w archeologicznych kołach naukowych i włączanie w uczestnictwo w imprezach kulturalnych i naukowych (np. współorganizowanych przez Instytut Archeologii UMK Festynach Archeologicznych w Biskupinie, Festynie Nauki i Sztuki organizowanym przez Miasto Toruń i innych imprezach historyczno-kulturalnych na terenie kraju). Ponadto absolwenci archeologii posiadają wiedzę umożliwiającą pracę w szeroko rozumianych instytucjach kultury, między innymi jako redaktorzy, organizatorzy i animatorzy życia kulturalnego itp.

Ad. 5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia

Ogólna koncepcja kształcenia archeologicznego w Instytucie Archeologii UMK stanowi połączenie dwóch komponentów (pakietów) edukacji, tj. w zakresie przedmiotów kanonicznych i specjalizacji, które charakteryzują nasze środowisko badawcze. Pierwszy komponent – na przestrzeni lat i konstrukcji różnych programów studiów – realizowany jest standardowo w formie przedmiotów obowiązkowych oraz zajęć fakultatywnych, prowadzonych w formie odrębnych modułów specjalizacyjnych i powiązanych z treściami seminarium dyplomowego (por. Kryterium 2). Drugim, wyróżniającym Instytut Archeologii UMK na tle pozostałych jednostek akademickich, są zajęcia z zakresu archeologii podwodnej, archeologii środowiskowej i ochrony dziedzictwa archeologicznego. Są one obecne w programie studiów I stopnia i kontynuowane w formie wysoko specjalizacyjnej na II stopniu. Zajęcia z archeologii stanowisk podwodnych i podmokłych oraz konserwacji zabytków archeologicznych wpisują się w wieloletnie doświadczenia dydaktyczne związane z pionierską w skali krajowej działalnością w tych obszarach badawczych Instytutu Archeologii UMK. Zapoczątkowano je jeszcze w latach 80. XX wieku. Obecnie są prowadzoną przez odpowiednio dobranych pracowników czterech katedr IA. Specjalistyczny zestaw przedmiotów uzupełniają zajęcia z bioarcheologii, traseologii, archeologii eksperymentalnej i archeologii jaskiń wyróżniające Instytut Archeologii UMK na tle innych jednostek akademickich.

Ad. 6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się

Efekty uczenia dla kierunku archeologia odzwierciedlają interdyscyplinarny charakter kierunku i nabywane na nim kompetencje w wymiarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały one opracowane z uwzględnieniem wytycznych zawartych w Polskich Ramach Kwalifikacji (dla I i II stopnia studiów) i są spójne z efektami uczenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego (6 i 7 Poziom PRK), do których kierunek został przyporządkowany z uszczegółowieniem ich w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów. Dobrze widoczna jest gradacja efektów i przyrost wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych pomiędzy I a II stopniem studiów. Wśród kluczowych efektów uczenia się powiązanych z archeologią na I stopniu studiów wymienić należy uzyskanie wiedzy w zakresie metod analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji na gruncie tradycji i szkół badawczych rozwijanych w archeologii (KW07) i interpretacji źródeł archeologicznych i innych wytworów cywilizacji przydatnych dla poznania studiowanej epoki w dziejach ludzi (K_W12), ma właściwą dla archeologii i przydatną po ukończeniu studiów wiedzę z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym w szczególności archeologicznego (K_W09), zna

podstawowe metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa (K_W11), ma odpowiednią wiedzę dotyczącą prac technicznych prowadzonych w trakcie badań archeologicznych i prac inwentaryzacyjnych, muzealnych z zakresu konserwacji zabytków archeologicznych (K_W15), a także uzyskuje wiedzę w zakresie najważniejszych problemów dyscyplin przyrodniczych współpracujących z archeologia na gruncie badań naukowych (K_W16). W zakresie umiejętności potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla różnych kultur i epok w przeszłości oraz przeprowadzać ich krytyczna analizę i interpretację z zastosowaniem metod typowych dla archeologii w celu określenia ich treści i znaczeń (K_U05), potrafi prowadzić prace techniczne zarówno podczas badań terenowych, jak również gabinetowych, w tym w zakresie konserwacji zabytków (K_U11) oraz potrafi współdziałać i pracować w zespole badawczym prowadzącym badania archeologiczne, również interdyscyplinarnym (K_U17). Jako kluczowe kompetencje społeczne powiązane a archeologią wymienić trzeba bycie świadomym odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego, w tym w szczególności archeologicznego (K_K03), a także umiejętność współdziałania i pracy w interdyscyplinarnym zespole badawczym z udziałem pracowników reprezentujących dyscypliny przyrodnicze (K_K08). Studia II stopnia umożliwiają pogłębienie uzyskanych kompetencji oraz uzyskanie nowych między innymi w zakresie wiedzy o metodach badawczych i narzędziach warsztatu archeologa oraz metodach upowszechniania wiedzy archeologicznej (K_W11), a także ma pogłębioną wiedzę o gromadzeniu archeologicznych zasobów źródłowych, zarządzaniu nimi i ich przetwarzaniu z wykorzystaniem technik komputerowych i multimedialnych (K_W15).

Na II stopniu studiów osoba studiująca pogłębia również kluczowe umiejętności w zakresie przeprowadzania krytycznych analiz różnych rodzajów wytworów kultury, określania ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej, wskazywać odmienne interpretacje oraz stosuje oryginalne podejścia uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii z zastosowaniem złożonych metod (K_U05), ponadto pogłębia i doskonali umiejętność posługiwania się językiem polskim i obcym oraz porozumiewania się ze specjalistami różnych dyscyplin, w tym między innymi przyrodniczych w zakresie prowadzonych prac badawczych technicznych i laboratoryjnych z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii (K_U08 i K_U11), potrafi również kierować pracą zespołu badawczego w trakcie prac terenowych oraz gabinetowych i laboratoryjnych, których jet uczestnikiem (K_U19; K_K08).

Ad. 7. Nie dotyczy.

Ad. 8. Nie dotyczy.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	**Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA**	**Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym**
1.	Sformułowanie efektów uczenia się dla wszystkich zajęć objętych programem studiów	Przeprowadzono przegląd zapisów w opisach przedmiotów odnoszących się do szczegółowych efektów uczenia się pod kątem ich związku z kierunkowymi efektami uczenia się oraz powiązania z Tabelą spójności efektów uczenia się. W efekcie dokonano korekty, w tym uszczegółowienia i doprecyzowania treści efektów i tam gdzie to było konieczne wprowadzono wyraźne zróżnicowanie między efektami uczenia się na I i II stopniu studiów, zgodnych z 6 i 7 poziomem PRK. Uzupełniono również brakujące elementy opisów (np.

		ćwiczenia terenowe) oraz skorygowano przyporządkowane w sposób nieprawidłowy efekty uczenia się do symboli stosowanych dla kierunkowych efektów uczenia się.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Ad. 1. Dobór kluczowych treści kształcenia

Treści zawarte w programie studiów na kierunku archeologia są zgodne z efektami uczenia się na kierunku archeologia i ściśle związane z głównymi nurtami badawczymi prowadzonymi w Instytucie Archeologii, uwzględniają też aktualny stan wiedzy archeologicznej (por. **Sylabusy do zajęć)**. Zatrudniona w tej jednostce wysoko wykwalifikowana kadra badawczo-dydaktyczna prowadzi prace naukowo-badawcze o wielokierunkowym profilu obejmującym: przemiany kulturowe społeczności pradziejowych na ziemiach polskich, archeologię antyczną świata śródziemnomorskiego i nadczarnomorskiego, archeologię średniowiecza i nowożytności ziem polskich, w zakresie specyfiki przedmiotowej przede wszystkim archeologię architektury (od starożytności po czasy nowożytne), archeologię stanowisk podwodnych i podmokłych oraz archeologię środowiskową, konserwację zabytków archeologicznych i powiązaną z nią ochronę dziedzictwa archeologicznego. Wynikiem tych prac są publikacje naukowe powiązane z treściami kształcenia na kierunku archeologia (por. Kryterium 4). Wymienione kierunki badawcze mają bezpośrednie przełożenie na rodzaj i jakość działalności dydaktycznej, a podejmowane w ramach seminariów dyplomowych tematy prac licencjackich i magisterskich są zgodne z zainteresowaniami i kwalifikacjami naukowymi prowadzących je pracowników – opiekunów prac dyplomowych.

Kształcenie językowe na studiach pierwszego i drugiego stopnia odbywa się w ramach lektoratów z jednego wybranego języka nowożytnego w Uniwersyteckim Centrum Języków Obcych UMK w wymiarze 120 godzin na I stopniu studiów (semestry III i IV) i 30 godzin na II stopniu studiów (semestr II). Podczas tych zajęć studenci doskonalą naukę języka w zakresie słownictwa specjalistycznego – archeologicznego. Umiejętności te pozwalają na korzystanie z literatury obcojęzycznej, niezbędnej w przypadku niektórych zajęć (między innymi z zakresu archeologii antycznej, archeologii środowiskowej czy traseologii), a także na swobodne porozumiewanie się podczas różnego rodzaju konferencji lub spotkań naukowych, w których studenci uczestniczą. Studenci archeologii, zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, mają także możliwość korzystania z oferty zajęć ogólnouniwerysteckich prowadzonych w językach obcych, przede wszystkim w języku angielskim (https://www.umk.pl/uploads/1779709453626/ZO-O-2026-2027.pdf).

Ad. 2. Dobór metod kształcenia i ich cechy wyróżniające

Formy zajęć dydaktycznych na kierunku archeologia, ich organizacja, liczebność grup zajęciowych, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy archeologicznej, umiejętności prowadzenia badań naukowych (również wykopaliskowych) oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej oraz zawodu archeologa, konserwatora zabytków archeologicznych czy muzealnika. Liczebność grup studenckich dla poszczególnych rodzajów zajęć dydaktycznych została określona w Zarządzeniu Nr 16 Rektora UMK z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia i rozliczania zajęć dydaktycznych, z późniejszymi zmianami (ZR.27.2020, ZR.185.2020, ZR.117.2021). Zgonie z wytycznymi grupy ćwiczeniowe i lektoratów liczą 20–30 osób, konwersatoryjne 20–60 osób, laboratoryjne 8–15

osób, seminaria licencjackie i magisterskie od 2 do 8 osób, a grupy odbywające ćwiczenia terenowe odbywają się z udziałem 8–16 osób.

W ostatnich latach, ze względu na mniejszą liczbę studentów kształcących się na kierunku archeologia, w uzasadnionych przypadkach na podstawie § 6 ww. Zarządzenia Rektora, Dziekan WNH ma prawo do obniżenia liczebności grup. W szczególności odnosi się to do zajęć specjalistycznych i modułowych oraz seminariów dyplomowych. Umożliwia to studentom wybór ścieżki kształcenia, zgodnej ze swoimi zainteresowaniami. Ma to również korzystny wpływ na podniesienie poziomu nauczania, ponieważ w przypadku tych zajęć istotne znaczenie ma indywidualna praca ze studentem. Dobór grup i ich liczebność pozwalają zatem na realizację treści programowych przez prowadzącego zajęcia oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się przez studenta.

Pod względem metod kształcenia oraz zakładanych efektów uczenia się zajęcia prowadzone na kierunku archeologia można podzielić na trzy rodzaje. Do pierwszego można zaliczyć wykłady – w większym wymiarze godzinowym kierowane do studentów I stopnia, podczas których prowadzący przekazuje słuchaczom wiedzę o charakterze propedeutycznym, jak również specjalistycznym, w tym wyniki własnych badań, na określony w tytule zajęć temat. Na pierwszym stopniu studiów służą one zdobywaniu podstawowej wiedzy archeologicznej, między innymi ze wstępu do archeologii, metodyki i dokumentacji oraz z historii archeologii i archeologii poszczególnych epok i okresów. Tę formę zajęć dydaktycznych uzupełniają wykłady ogólnowydziałowe i ogólnouczelniane, z reguły o charakterze monograficznym, wybierane dowolnie przez studentów. Stosowane w odniesieniu do tego typu zajęć podające metody kształcenia to przede wszystkim wykłady informacyjne (konwencjonalne) z prezentacjami multimedialnymi, niekiedy – w przypadku mniej licznych grup – mające nieco inny charakter, przewidziany jest w nich czas na pytania i dyskusję.

Najliczniejszy typ pod względem liczby godzin stanowią zajęcia o charakterze ćwiczeniowo-laboratoryjnym, prowadzone w kilkuosobowych grupach, ukierunkowane na zdobywanie umiejętności praktycznych, zarówno w sferze źródłoznawczej, jak i metodycznej, niezbędnych do prowadzenia badań archeologicznych, a także doskonalenie umiejętności krytyki źródeł i krytycznego korzystania z literatury (np. na I stopniu studiów „Techniki pracy naukowej w archeologii"). Realizacji tych efektów służą metody poszukujące (ćwiczeniowa, doświadczeń, giełda pomysłów, laboratoryjna, obserwacji, okrągłego stołu, pomiaru w terenie, projektu, referatu, studium przypadku), eksponujące (np. pokaz). W trakcie tych zajęć studenci rozwijają kompetencje społeczne, między innymi w zakresie potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego i doceniania jego wartości dla społeczeństwa, a także uczą się samodzielności myśli, szacunku dla poglądów innych, rozumienia różnorodności kulturowych tak dobrze czytelnych w badaniach archeologicznych. Szczególnie istotne w kształtowaniu właściwych postaw społecznych, w tym rozwijania umiejętności komunikacji, współdziałania w grupie oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje mają letnie ćwiczenia terenowe, wymagające bezpośredniego kontaktu, realizowane w wymiarze 450 godzin na studiach I stopnia i 225 godzin na studiach II stopnia.

Trzeci typ to zajęcia konwersatoryjno-seminaryjne, kształtujące umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy – wyszukiwania, analizowania i użytkowania informacji, przeprowadzania krytycznych analiz, merytorycznego argumentowania, samodzielnej pracy nad problemem badawczym pod kierunkiem opiekuna naukowego oraz pracy w zespole badawczym, a także kompetencje społeczne, ukierunkowane między innymi na samodzielność w myśleniu oraz rolę nauk historycznych. Ta forma zajęć realizowana jest w największym wymiarze na studiach II stopnia. W odniesieniu do opisanego typu zajęć stosowane są poszukujące metody kształcenia (ćwiczeniowa, giełda pomysłów, klasyczna metoda problemowa, obserwacji, okrągłego stołu, projektu/referatu, seminaryjna itp.). Warto tu dodać, że seminaria dyplomowe na kierunku archeologia, prowadzone niemal we wszystkich

przypadkach przez samodzielnych pracowników naukowych, obejmują szerokie spektrum chronologiczno-kulturowe, tym samym umożliwiają studentom realizowanie różnorodnych ścieżek kształcenia, dopasowanych do zainteresowań osób studiujących. Sprzyja temu także niewielka liczebność grup seminaryjnych, ułatwiających bardziej zindywidualizowany charakter zajęć.

Oprócz uczestniczenia w zajęciach wymaganych w programie studiów osoby studiujące archeologię mają możliwość konsultacji z pracownikami Instytutu Archeologii, zarówno podczas obowiązkowych dyżurów (dwa razy w tygodniu), jak i poza nimi. Możliwość indywidualnego kontaktu studentów z pracownikami naukowymi stwarza przestrzeń dla lepszego zrozumienia, a także przedyskutowania i pogłębienia niektórych tematów; szczególnie sprzyjające temu warunki mają studenci podczas wielogodzinnych ćwiczeń terenowych, wymagających wręcz czasu na refleksję, której nieraz brakuje w standardowym trybie zajęć na uczelni.

Jak wyżej wspomniano, kształcenie w zakresie języka obcego ujęte jest w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia i odbywa się w Uniwersyteckim Centrum Języków Obcych. Studenci wybierają lektorat z jednego języka nowożytnego, który znają w zaawansowanym stopniu i doskonalą swoje umiejętności w stopniu pozwalającym na posługiwanie się słownictwem specjalistycznym (archeologicznym).

Ad. 3. Zakres wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość

Możliwości kształcenia na odległość, podobnie jak na całym Wydziale Nauk Historycznych, są zgodne z zasadami wypracowanymi na Uczelni w okresie ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 w latach 2020-2021. Kwestie te reguluje Zarządzenie Nr 164 Rektora UMK z dnia 24 sierpnia 2023 r. z późniejszymi zmianami Informacje dotyczące kształcenia na odległość, w tym przykładowe kursy zamieszczone są na stronie internetowej: https://elearning.umk.pl/.

Od czasu zakończenia obostrzeń związanych z pandemią (rok akademicki 2022/23) na kierunku archeologia nie są realizowane zajęcia w formie kształcenia na odległość, aczkolwiek istnieje taka możliwość a decyzję w sprawie, po spełnieniu określonych w regulacjach prawnych warunków, podejmuje Dziekana WNH.

Ad. 4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów

Zajęcia na kierunku archeologia prowadzone są w zróżnicowanych liczebnie grupach. Do najbardziej licznych należą te realizowane w formie wykładów, także ogólnowydziałowych i ogólnouniwersyteckich, w przypadku tych ostatnich liczba słuchaczy może dochodzić do 60 osób. Mniej liczne są ćwiczenia i konwersatoria, a także laboratoria i letnie ćwiczenia terenowe oraz seminaria dyplomowe (por. wyżej – pkt 2).

Instytut Archeologii dysponuje dobrze przygotowaną i wyposażoną bazą lokalowo-dydaktyczną, która umożliwia prowadzenie wszystkich rodzajów zajęć w zróżnicowanych liczebnie grupach (por. Kryterium 5). Studenci i pracownicy mają do dyspozycji – wyposażone w sprzęt multimedialny – dwie sale wykładowe (w tym sala nr I [nr 34], im. Romana Jakimowicza przewidziana na 140 osób i mniejsza sala nr III [115]), sześć mniejszych sal (nr IV [117], V [116], VI [103], VII [101], VIII [128], IX [153] przeznaczonych do prowadzenia ćwiczeń i konwersatoriów oraz niektórych laboratoriów, a także kilka pomieszczeń-laboratoriów w pracowniach konserwacji zabytków oraz związanych z Pracownią Traseologii oraz Pracownią Bioarcheologiczną. Do dyspozycji studentów jest też **Gabinet Zabytków** (sala nr 155) wyposażony w sprzęt multimedialny oraz zawierający w specjalnych gablotach bogatą i zróżnicowaną pod względem chronologiczno-kulturowym kolekcję zabytków

archeologicznych, w którym odbywają się zajęcia ze źródłoznawstwa (zwłaszcza dla I roku studiów pierwszego stopnia). Wykorzystanie jej do zajęć pozwala na bezpośredni kontakt z materiałami źródłowymi, szczególnie istotny w przypadku studiów archeologicznych. Z uwagi na nieliczne grupy seminaryjne (nawet dwuosobowe) zajęcia te odbywają się albo w sali seminaryjnej, albo w pokojach pracowników, sprzyjających merytorycznej dyskusji oraz dających możliwość korzystania z bogatych biblioteczek naukowych osób prowadzących zajęcia. Unikalnym atutem kierunku jest skansen archeologiczny usytuowany w obrębie posesji zagospodarowanej przez Instytut Archeologii UMK, umożliwiający realizację zajęć z zakresu archeologii doświadczalnej, a także prowadzenia dodatkowych form edukacji pozalekcyjnej, również w ramach działalności kół naukowych. Studenci pracujący przy pracach dyplomowych z zabytkami masowymi lub o dużych gabarytach mogą korzystać również z pomieszczeń Laboratorium Dokumentacji, Konserwacji i Gromadzenia Zabytków Archeologicznych takich jak pomieszczenia w Hali Magazynowej oraz pracownia fotograficzna i dokumentacyjna. W styczniu 2025 roku został utworzony „Gabinet Archiwaliów Naukowych Instytutu Archeologii" (sala nr 21), który gromadzi materiały z badań pozostających w opracowaniu oraz dorobek profesorów emerytowanych IA. Gabinet jest otwarty na działania badawcze i może pełnić funkcje dydaktyczne w ramach przedmiotu historia i teoria archeologii.

Budynek Instytutu Archeologii przystosowany jest dla potrzeb studentów (jak również pracowników i osób odwiedzających instytut) z niepełnosprawnością. Do głównego wejścia prowadzi podjazd (pochylnia), a winda i platforma w obu budynkach umożliwiają przemieszczenie się do sal dydaktycznych znajdujących się na wyższych kondygnacjach. Wejścia do pomieszczeń nie mają progów, odpowiednio dostosowane są również toalety (por. Kryteria 5 i 8). Ponadto od roku 2026 przed budynkiem znajduje się oznakowane miejsce parkingowe przeznaczone wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością. Przy portierni oraz w bibliotece znajdują się przenośne pętle indukcyjne wspomagające aparaty słuchowe osób niedosłyszących. Ponadto osoba z niepełnosprawnością (nie motoryczną), może zwrócić się do uczelnianego Zespołu Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami (dawniej Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych), będącego jednostką ogólnouczelnianą, oferującą pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb. Istniejący od 2006 r. Zespół Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami, od 2023 r. stanowi część Uniwersyteckiego Ośrodka Wsparcia i Rozwoju Osobistego. Zapewnia studentom szeroką ofertę pomocy w sferze: zdrowia psychicznego, dydaktycznej, komunikacyjnej, socjalno-bytowej oraz integracyjnej. Na WNH działa również Koordynator ds. wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami, powołany jako Pełnomocnik Dziekana. Jest nim dr Ilona Zaleska (por. Kryterium 8).

W budynku instytutu znajduje się również strefa relaksu, z której mogą korzystać studenci między zajęciami, wyposażona w wygodne sofy i fotele oraz stoliki do pracy czy czytania, jak również spotykania się w małych grupach. Sala wyposażona jest w urządzenie do przygotowania ciepłych napojów.

Studenci archeologii zarówno na I, jak i na II stopniu studiów, mają prawo do korzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów, zgodnie z Regulaminem studiów. Zgodę na taki sposób realizacji zajęć dydaktycznych wydaje Dziekan, studenci zaś uzgadniają z osobami prowadzącymi zajęcia sposób ich zaliczenia.

Ad. 5–6[2]. Harmonogram realizacji programu studiów oraz dobór form zajęć

Studia pierwszego stopnia w zakresie archeologii trwają sześć semestrów. Łączna liczba punktów ECTS, niezbędna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów pierwszego stopnia wynosi 180 punktów, a łączna liczba godzin dydaktycznych – 2250. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia, absolwent otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Szczegółowy wskaźnik punktacji ECTS:
– liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach, które wymagają bezpośredniego udziału nauczyciela: łącznie 97 punktów ECTS (79 + 18 za zajęcia z modułów do wyboru);
– liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie archeologia: łącznie 172 punkty ECTS;
– liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia rozwijające kompetencje językowe: łącznie 7 punktów ECTS;
– liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć do wyboru: 92 punkty ECTS (51,11%).

W programie studiów pierwszego stopnia znajdują się: grupa przedmiotów obowiązkowych, grupa przedmiotów modułowych (do wyboru), grupa przedmiotów pozakierunkowych – ogólnowydziałowych i ogólnouniwersyteckich (do wyboru), ponadto lektorat z języka obcego, wychowanie fizyczne i zajęcia z BHP (realizowane w formie zdalnego kształcenia oraz bezpośredniej z inspektorem BHP).

Grupa przedmiotów kanonicznych obejmuje zajęcia ze wstępu do archeologii i metodyki i dokumentacji badań archeologicznych, archeologii poszczególnych epok i okresów, w tym źródłoznawstwa archeologicznego, archeologii środowiskowej, elementów muzealnictwa, ochrony dziedzictwa archeologicznego, zabezpieczania zabytków archeologicznych oraz ćwiczeń terenowych. Łącznie stanowią one 1005 godzin. W grupie przedmiotów modułowych (do wyboru) znajduje się dziewięć 90-godzinnych modułów chronologicznych – **blok A** oraz cztery 270-godzinne, tematyczne – **blok B**, z których student wybiera trzy chronologiczne (270 godzin i 24 punkty ECTS) oraz jeden tematyczny (270 godzin i 24 punkty ECTS). Przedmioty niezbędne do zaliczenia studiów pierwszego stopnia obejmują także seminarium dyplomowe i zajęcia praktyczne (ćwiczenia terenowe).

Grupa zajęć ogólnowydziałowych i ogólnouniwersyteckich, w tym przedmiotów z dziedziny nauk społecznych liczy 120 godzin i łącznie 8 punktów ECTS, w tym 30 godzin zajęć z oferty Instytutu Filozofii (2 pkt. ECTS). Zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego nowożytnego obejmują 120 godzin (7 punktów ECTS) są realizowane w Uniwersyteckim Centrum Języków Obcych.

Przypisany do wymienionych grup zajęć nakład pracy, konieczny do osiągniecia efektów uczenia się jest prawidłowo oszacowany. Wszystkie zajęcia – poza podstawowym kursem BHP – realizowane są z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i są ściśle związane z ich działalnością naukową (por. Kryterium 4 oraz część III, załącznik nr 2.I.4). W programie studiów pierwszego stopnia znajdują się następujące rodzaje zajęć: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminarium, ćwiczenia terenowe, lektorat. Liczba godzin poszczególnych rodzajów zajęć (z uwzględnieniem wszystkich grup) przedstawia się następująco:
– wykłady: 1215 godzin,
– ćwiczenia: 75 godzin
– laboratoria: 1365 godzin,
– pracownia: 300 godzin,

[2] Wszystkie wskaźniki zawarte w tej części „Raportu samooceny" (Kryterium 2, punkty 5–6) odnoszą się do programu studiów, obowiązującego od roku akademickiego 2020/2021 w przypadku studiów I stopnia i od roku akademickiego 2024/2025 w przypadku studiów II stopnia.

– seminarium dyplomowe (licencjackie): 60 godzin,
– zajęcia (ćwiczenia) terenowe: 450 godzin,
– lektorat: 120 godzin.

W łącznej liczbie punktów 180 punktów ECTS, którą student może zdobyć podczas trwania studiów pierwszego stopnia zajęcia do wyboru i zajęcia pozaobowiązkowe stanowią 90 punktów ECTS, w tym:
– przedmioty modułowe do wyboru: 48 punktów ECTS,
– przedmioty ogólnowydziałowe i ogólnouniwersyteckie oraz z oferty Instytutu Filozofii: 8 punktów ECTS,
– seminarium dyplomowe (licencjackie): 14 punktów ECTS
– zajęcia (ćwiczenia) terenowe: 15 punktów ECTS,
– lektorat: 7 punktów ECTS.

Studia drugiego stopnia w zakresie archeologii trwają cztery semestry. Łączna liczba punktów ECTS, niezbędna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów pierwszego stopnia wynosi 120 punktów, a łączna liczba godzin dydaktycznych – 1140. Po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra archeologii oraz specjalisty w jednej z trzech specjalności: archeologia stanowisk podwodnych i podmokłych, archeologii środowiskowej lub ochrony dziedzictwa archeologicznego.

Szczegółowy wskaźnik punktacji ECTS:
– liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach, wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela: łącznie 59-60 punktów ECTS;
– liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie archeologia: łącznie 118 punktów;
– liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć do wyboru: 88,5 punktów ECTS.

W programie studiów drugiego stopnia znajdują się: grupa przedmiotów obowiązkowych, grupa przedmiotów związanych z wybraną jedną z trzech specjalnością, grupa przedmiotów pozakierunkowych – ogólnowydziałowych i ogólnouniwersyteckich (do wyboru), w tym wykład z dziedziny nauk społecznych w wymiarze 30 godzin (2 ECTS). Grupa przedmiotów obowiązkowych obejmuje następujące zajęcia: „Wybrane zagadnienia z teorii i metodologii archeologii", „Dziedzictwo archeologiczne i jego postrzeganie, zarzadzanie i znaczenie we współczesnym świecie", „Budownictwo i architektura", „Kultura funeralna", „Surowce i dawne technologie", „Archeometria", „Traseologia", „Archeologia środziemnomorska i nadczarnomorska", „Świat antyczny i Barbaricum", „Archeologia prowincji rzymskich", „Metody cyfrowe i modelowanie komputerowe w archeologii" (wprowadzone do programu studiów na II stopniu w celu zwiększenia kompetencji cyfrowych oraz nabycia umiejętności związanych z nowoczesnymi technologiami), „Podstawy geoarcheologii", „Społeczności epoki kamienia w Europie Środkowej", „Społeczności epoki metali w Europie Środkowej", „Świat Słowian wczesnośredniowiecznych", „Świat zamków i katedr" oraz ćwiczenia terenowe. Łącznie stanowią one 1020 godzin.

Przedmioty w wybieranej specjalności (12 przedmiotów w specjalności „Archeologia stanowisk podwodnych i podmokłych"; 11 przedmiotów w „Archeologii środowiskowej"; sześć przedmiotów w specjalności „Ochrona dziedzictwa archeologicznego") liczą łącznie 240 godzin (30 punktów ECTS). Zajęcia niezbędne do zaliczenia studiów drugiego stopnia to także seminarium dyplomowe (magisterskie) i zajęcia (ćwiczenia) terenowe (225 godzin) oraz wykład ogólnouniwersytecki w zakresie nauk społecznych liczący 30 godzin (2 punkty ECTS). Zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego nowożytnego obejmują 30 godzin (3 punkty ECTS) i realizowane są w Uniwersyteckim Centrum Języków Obcych.

Przypisany do wymienionych grup zajęć nakład pracy, konieczny do osiągniecia efektów uczenia się jest prawidłowo oszacowany. Wszystkie realizowane są z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i są ściśle związane z ich działalnością naukową. W programie studiów drugiego stopnia znajdują się przede wszystkim konwersatoria w ramach zajęć obowiązkowych, laboratoria (przede wszystkim na specjalności ochrona dziedzictwa archeologicznego), seminarium i zajęcia (ćwiczenia) terenowe. Liczba godzin poszczególnych rodzajów zajęć (z uwzględnieniem wszystkich grup) przedstawia się następująco:
– wykład: 15 godzin tylko w ramach specjalności archeologia środowiskowa;
– konwersatoria: 420 godzin w ramach przedmiotów kanonicznych i od 195 do 240 w ramach trzech specjalności (240 godzin - archeologia stanowisk podwodnych i podmokłych; 225 godzin - archeologia środowiskowa i 195 godzin - ochrona dziedzictwa archeologicznego);
– laboratorium: 30 godzin;
– seminarium dyplomowe (magisterskie): 120 godzin;
– zajęcia (ćwiczenia) terenowe: 225 godzin;
– lektorat języka obcego: 30 godzin;
– wykład ogólnouniwersytecki: 30 godzin.

W łącznej licznie 120 punktów ECTS, którą student może zdobyć podczas trwania studiów drugiego stopnia, zajęcia do wyboru i zajęcia pozaobowiązkowe stanowią 88,5 punktów ECTS, w tym:
– przedmioty w ramach trzech specjalności do wyboru: 30 punktów ECTS,
– przedmioty ogólnowydziałowe/ogólnouniwersyteckie: 2 punkty ECTS,
– seminarium dyplomowe (magisterskie): 28 punktów ECTS,
– zajęcia (ćwiczenia) terenowe: 7,5 punktów ECTS,
– lektorat z języka obcego: 3 punkty ECTS.

Ad. 7. Program i organizacja praktyk

W programie studiów pierwszego stopnia w zakresie archeologii nie ma praktyk studenckich. Ich odpowiednikiem są obowiązkowe ćwiczenia terenowe, ujęte w harmonogramie studiów, realizowane po I i po II roku. Łączna liczba godzin tych zajęć wynosi 450, co odpowiada 15 punktom ECTS. Podczas ćwiczeń terenowych dopasowanych do wiedzy i indywidulanych umiejętności studenci szkolą się w zakresie metodyki badań archeologicznych (wykonując prace eksploracyjne, inwentaryzacyjne, pomiarowe i dokumentacyjne, pobieranie materiału do badań specjalistycznych oraz uczą się obsługi podstawowych urządzeń techniczno-pomiarowych), źródłoznawstwa archeologicznego, ochrony zabytków, zabezpieczania i dokumentacji zabytków, nabywają umiejętności oraz rozwijają kompetencje społecznie (poprzez pracę w zespole badawczym), zyskują świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa archeologicznego.

W programie studiów II stopnia przewidziano ćwiczenia terenowe w semestrze letnim na I roku; ich celem jest pogłębienie nabytych na wcześniejszym etapie studiów umiejętności koniecznych do wykonywania samodzielnie prac związanych z terenowymi badaniami wykopaliskowymi. Podczas tych zajęć studenci uczą się samodzielnie podejmować decyzje dotyczące stosowanych metod w eksploracji stanowisk archeologicznych oraz zyskują wiedzę potrzebną do właściwej selekcji, klasyfikacji i opisu materiałów źródłowych oraz raportowania wyników badań. Studenci nabywają konieczne w pracy archeologa umiejętności organizacji pracy na stanowisku oraz kompetencje społeczne, takie jak umiejętność kierowania zespołem ludzi.

Zarówno na I, jak i na II stopniu studiów obowiązuje ten sam „Regulamin Ćwiczeń Terenowych” zatwierdzony przez Radę Instytutu Archeologii, w którym zawarte są między innymi cele, organizacja i kryteria zaliczeń (ujętych w polowej karcie pracy) (załączniki nr 1.1,

1.2, 1.3, 1.4). Zgodnie z „Regulaminem" obowiązkowe ćwiczenia terenowe mogą być realizowane wyłącznie w ekspedycjach Instytutu Archeologii UMK. Kontrolę nad organizacją ćwiczeń terenowych sprawuje zespół ds. dydaktyki IA UMK. Prowadzone są one przez pracowników Instytutu Archeologii, którzy w letnim semestrze każdego roku akademickiego przedkładają zespołowi do akceptacji oferty zawierające informacje o miejscach, rodzajach stanowisk (chronologia i charakter badanego obiektu) oraz terminach wyjazdów. Po zaakceptowaniu są one podawane do wiadomości studentów, którzy mają możliwość wyboru miejsca ćwiczeń. Oferta ćwiczeń terenowych wpisuje się w kierunki działalności naukowej realizowanej w Instytucie.

Ocena z tych zajęć, wpisywana do systemu USOS, jest warunkiem zaliczenia roku akademickiego. Potwierdzeniem realizacji postawionych zadań i stopnia ich opanowania jest dziennik praktyk terenowych oraz karta pracy ze zróżnicowanymi i specjalnie dobranymi dla I i II stopnia studiów zadaniami, których prawidłowe wykonanie jest ocenione przez prowadzącego ćwiczenia terenowe.

Koszty ćwiczeń terenowych pokrywa Instytut ze środków finansowych corocznie otrzymywanych od władz UMK.

Poza obowiązkowymi ćwiczeniami terenowymi znaczna część studentów archeologii zdobywa doświadczenie w zakresie prac terenowych, uczestnicząc dodatkowo w badaniach prowadzonych przez Instytut Archeologii, w tym realizowanych w trybie prac komercyjnych (ratowniczych), ale także przez inne placówki naukowe i muzealne, zarówno krajowe, jak i zagraniczne. Ta forma pozwala na zapoznanie się z różnymi rodzajami stanowisk, poznania ich specyfiki oraz strategii i metod badawczych stosowanych w warunkach prac ratowniczych i inwestycyjnych, a także nabycia wiedzy i doświadczenia przydatnego w samodzielnym organizowaniu i prowadzeniu badań archeologicznych.

Ad. 8. Nie dotyczy.

Ad. 9. Nie dotyczy.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zapewnienie w programie studiów I i II stopnia minimum 5 ECTS w dziedzinie nauk społecznych	Zalecenie Komisji zostało wypełnione. Na I stopniu w ramach zajęć obowiązkowych znajdują się: wykład z wybranych zagadnień z filozofii (30 godz.=2 ECTS); wykład „Ochrona zabytków archeologicznych –podstawy prawne" (15 godz.=1 ECTS), „Antropologia kulturowa" (łącznie wykład i ćwiczenia 30 godz.=3,5 ECTS). Na II stopniu studiów w ramach zajęć obowiązkowych znajdują się: konwersatorium „Dziedzictwo archeologiczne, jego postrzeganie, zarządzanie i znaczenie we współczesnym świecie" (30 godzin=3 ECTS) oraz wykład z oferty zajęć ogólnouniwersyteckich z zakresu nauk społecznych (30 godzin=2 ECTS).
2.	Wypracowanie rozwiązania, które pozwoli absolwentom innych kierunków studiów niż archeologia uzupełnienie	Wychodząc naprzeciw zaleceniom Komisji studenci II stopnia mają możliwość uczestniczenia w zajęciach o charakterze propedeutycznym z I stopnia studiów, razem ze studentami I roku. Dodatkowo przygotowano w formie elektronicznej

	kompetencji z zakresu studiów I stopnia i nie będzie obligowało absolwentów studiów archeologicznych do ponownego ich opanowywania	zestaw prezentacji z podaniem w podstawowej wersji głównych treści programowych z: „Metodyki i dokumentacji badań archeologicznych", „Wstępu do archeologii" oraz „Archeologii ziem polskich", umieszczonych (wraz z zestawem pytań testowych do zaliczenia kursu) na platformie Moodle. Osobą odpowiedzialną za zapisy, obsługę oraz realizację kursu jest dr Łukasz Czyżewski.
3.	Określenie treści programowych dla prowadzonych pod tą samą nazwą na studiach I i II stopnia przedmiotu – ćwiczenia terenowe	Przygotowano opisy zajęć ze wskazaniem kryteriów zaliczenia, metod dydaktycznych, oraz dokładnym opisem efektów uczenia się, zróżnicowanych i dostosowanych do I i II stopnia studiów, zgodnych z 6 i 7 poziomem PRK.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Ad. 1. Wymagania stawiane kandydatom

Warunki rekrutacji na studia ustalane są dla całego uniwersytetu. Zasady rekrutacji w danym roku akademickim określa stosowna uchwała Senatu UMK. Zasady rekrutacji na rok akademicki 2026/27 ustalone zostały w Uchwale nr 51 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji obywateli polskich na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2026/2027 na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, która została opublikowana na stronie: https://www.umk.pl/rekrutacja/zasady-rekrutacji/akty-prawne/. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia w UMK rejestrują się wyłącznie w ogólnouczelnianym systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów. Tam też kandydat znajduje wszelkie informacje na temat procedur rekrutacyjnych. Nadzór nad całym procesem przyjmowania na studia sprawuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, która również udziela osobom kandydującym szczegółowych informacji na temat przebiegu rekrutacji. Jak wspomniano wcześniej, podstawowe zasady procesu rekrutacyjnego ustala Senat UMK w drodze uchwały, zaś liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach, szczegółowy harmonogram postępowania rekrutacyjnego i wykaz dokumentów wymaganych do przyjęcia na studia określa w drodze zarządzenia Rektor UMK. Liczbę miejsc na kierunku archeologia (I i II stopnia) określoną w zarządzeniu Rektora UMK ustala najpierw Dziekan WNH w porozumieniu z dyrektorami instytutu oraz na podstawie naborów z lat ubiegłych. Informacje dotyczące zasad kwalifikacji, liczby miejsc na kierunku i harmonogramu rekrutacji dostępne są online na stronach IRK:

- dla I stopnia archeologii,
- dla II stopnia archeologii.

Wszelkie niezbędne informacje dla osób kandydujących na studia zamieszczone są zarówno na stronach internetowych UMK:

- informacje ogólne,
- informacje szczegółowe dla I stopnia archeologii,
- informacje szczegółowe dla II stopnia archeologii,

jak i na stronie internetowej WNH. Wszystkie wymienione strony zawierają też odnośniki do systemu IRK. Podstawą przyjęcia na studia archeologiczne I stopnia prowadzone przez IA jest wynik konkursu świadectw dojrzałości. Szczegółowe informacje dotyczące procesu rekrutacyjnego udostępnione są w zakładce Kandydat na głównej stronie UMK (S1: https://irk.umk.pl/pl/offer/RP2026s1n1/programme/12510220-KRK/?from=field:ARCH S2: https://irk.umk.pl/pl/offer/RP2026s2n2/programme/12510320-KRK/?from=field:ARCH). Obowiązujące progi punktowe, ustalane są na podstawie konkursu świadectw dojrzałości oraz liczby miejsc na kierunku studiów (określanej corocznie przez Dziekana WNH, Senat i Rektora UMK), zapewniają selekcję przyjmowanych na studia I stopnia kandydatów. Wyniki uzyskane przez wszystkie osoby kandydujące na dany kierunek studiów służą Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej do ustalenia listy rankingowej. Kandydaci na dany kierunek umieszczani są na liście według kolejności uzyskanych wyników, od najwyższego do najniższego. Na podstawie listy rankingowej, w ramach określonej dla danego kierunku w danym roku akademickim liczby miejsc, Uczelniana Komisja Rekrutacyjna tworzy listę kandydatów zakwalifikowanych do przyjęcia na studia. Natomiast w przypadku osób ubiegających się o przyjęcie na studia II stopnia, decyduje posiadanie tytułu licencjata, inżyniera, magistra lub równoważnego dowolnego kierunku. Większość osób studiujących przyjmowanych na kierunek archeologia II stopnia to absolwenci I stopnia archeologii. Niemniej zdarza się, że na studia II stopnia

archeologii przyjmowane są pojedyncze osoby, które wcześniej uzyskały inne wykształcenie. Ze względu na ich potrzeby edukacyjne, w programie tych studiów, przewidziano dla nich dobrowolne uczestnictwo w zajęciach o charakterze propedeutycznym (razem ze studentami I roku studiów I stopnia). W formie elektronicznej natomiast przygotowano zestaw prezentacji z podaniem w podstawowej wersji głównych treści programowych z zajęć „Metodyka i dokumentacja archeologicznych badań terenowych", „Wstęp do archeologii" oraz „Archeologia ziem polskich" umieszczonych w formie kursu na platformie Moodle (por. Kryterium 2).

Do monitorowania i oceny postępów osób studiujących w trakcie studiów wykorzystywany jest Uniwersytecki System Obsługi Studiów. Umożliwia on coroczne generowanie zestawień pozwalających m.in. na analizę stosunku liczby osób przyjętych na studia do liczby kandydatów podejmujących kształcenie na kierunku archeologia, a także odsetka osób rezygnujących ze studiów (drop-out) oraz kończących studia w terminie. Kandydaci na studia mogą aplikować na więcej niż jeden kierunek studiów i składać dokumenty na różnych uczelniach, co powoduje, że nie wszystkie osoby przyjęte na pierwszy rok studiów ostatecznie podejmują kształcenie na UMK. Niestety, ze względów technicznych (brak kontaktu z osobami, które nie podjęły studiów), systemowa analiza tego zjawiska nie jest możliwa. Niemniej podejmowane są próby jego monitorowania poprzez wywiady z osobami, które składają w dziekanacie pismo z informacją o rezygnacji ze studiów. Wynika z nich, że rezygnują te osoby, które w niewielkim stopniu są zainteresowane tak samą archeologią, jak i studiami wyższymi w ogóle, które albo same rezygnowały z nauki, albo nie były w stanie podołać obowiązkom. Część kandydatów traktuje archeologię jako kierunek „zapasowy" i w razie przyjęcia na studia na kierunku – z punktu widzenia kandydata – bardziej priorytetowym, czy to na UMK, czy na innej uczelni, rezygnuje z podjęcia studiów na kierunku archeologia. Regulamin studiów UMK umożliwia kształcenie na więcej niż jednym kierunku studiów, co niekiedy okazuje się trudne ze względów organizacyjnych i merytorycznych, a w konsekwencji prowadzi do rezygnacji z jednego z nich. Natomiast wśród osób, które podjęły studia na kierunku archeologia niewywiązanie się z obowiązków studenta – nieterminowe składanie prac dyplomowych i tym samym opóźnianie ukończenia studiów – wynika m.in. z podejmowania różnego rodzaju prac zarobkowych. To ostatnie dotyczy zwłaszcza osób studiujących na wyższych latach. Umiarkowane zainteresowanie archeologią na UMK wynika z jednej strony z niżu demograficznego, ale także z ogólnego spadku zainteresowania studiami humanistycznymi. Coraz większy wpływ na decyzje osób kandydujących na studia ma także charakter toruńskiego ośrodka akademickiego, usytuowanego w mieście średniej wielkości, w którym rynek pracy jest niewątpliwie dość ograniczony. Pomimo to w ciągu ostatnich lat odnotowujemy wzrost zainteresowania naszą ofertą dydaktyczną. Liczba osób przyjętych w systemie IRK sukcesywnie rośnie choć nie wszyscy przyjęci ostatecznie podejmują studia. W roku akademickim 2022/23 oraz 2023/24 – przyjęto po 24 osoby, w roku akademickim 2024/25 – 34 a w roku 2025/26 – 52 osoby. W przypadku studiów II stopnia liczba osób przyjętych utrzymuje się od pewnego czasu na dość wyrównanym poziomie, choć zanotowaliśmy się w roku 2023 spadek. W roku akademickim 2022/2023 przyjęto – 16 osób, 2023/24 – 7 osób, ale już w roku akademickim 2024/25 – 14 osób, w roku akademickim 2025/26 – 14 osób a w ostatniej rekrutacji 2026/27 – 17 osób. Różnice między liczbą osób przyjętych na archeologię w systemie IRK a liczbą osób, które zapisały się poprzez Uniwersytecki System Obsługi Studiów na zajęcia w semestrze zimowym danego roku akademickiego trudno też uznać za rzeczywisty drop-out. Jak wspomniano wcześniej, do głównych przyczyn niepodjęcia studiów należy wybór bardziej „priorytetowego" kierunku lub innej uczelni, brak zainteresowania archeologią lub studiami wyższymi w ogóle, a także – coraz częściej zauważalne – zapisywanie się na studia jedynie w celu uzyskania legitymacji studenckiej i związanych z nią przywilejów

i zniżek (np. biletów ulgowych na transport publiczny). Różnicę w liczbie studentów, którzy nie zapisali się, a w związku z tym nie uczęszczali na zajęcia, ciężko zatem powiązać z ich rozczarowaniem programem studiów, poziomem dydaktycznym zajęć, zbytnim obciążeniem materiałem itp. i rozpatrywać w kategoriach typowego drop-outu. Studenci archeologii zostali jednak objęci działaniami realizowanymi w ramach uniwersyteckiej polityki przeciwdziałania drop-out'owi (https://anty-drop-out.umk.pl/#/home).

WNH i IA nieustannie podejmują różnego rodzaju działania promocyjne i popularyzatorskie skierowane do młodzieży szkolnej, zwłaszcza do uczniów szkół ponadpodstawowych – potencjalnych kandydatów na studia na kierunku archeologia. Działania te przybierają formę popularnonaukowych działań, tj.: festyny, warsztaty, wykłady, konferencje i wystawy, w których organizację aktywnie włączają się studenci, doktoranci i pracownicy IA a niekiedy także przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych. Spośród wielu inicjatyw warto wskazać odbywające się cyklicznie Drzwi Otwarte WNH, w czasie których mają miejsce zarówno wykłady, jak i warsztaty oraz pokazy, zawsze cieszące się dużym zainteresowaniem ze strony szkół ponadpodstawowych z Torunia i regionu. W 2024 r. Dniom Otwartym WNH towarzyszył cykl wydarzeń popularnonaukowych i kulturalnych (wykłady, warsztaty i spotkania autorskie) poświęconych historii i kulturze Skandynawii pt. „Dni Nordyckie". Zaś w 2025 r. Drzwi Otwarte WNH – pod hasłem „Klucz do historii" – zorganizowane zostały w ramach ogólnouniwersyteckich targów edukacyjnych „Dzień na UMK". Instytut uczestniczy też czynnie w pozauczelnianych imprezach popularnonaukowych, jak np. Toruński Festiwal Nauki i Sztuki. Pracownicy IA prowadzą zajęcia na dziecięcym Uniwersytecie przy UMK. Zarówno WNH, jak i IA działają w mediach społecznościowych – głównie za pośrednictwem profili na Facebook'u – Instytutu Archeologii UMK na facebook: https://www.facebook.com/instytut.archeologii.umk strona WNH na instagramie: https://www.instagram.com/wnh_umk?stkn=MW83amFmdWRrNnltNQ== strona WNH na tik tok: https://www.tiktok.com/@umk_wnh?_r=1&_t=ZN-99pbO4NZCAY, które wykorzystywane są m.in. do promocji archeologii i osiągnięć pracowników i studentów. Wydział prowadzi również swój kanał na YouTube, gdzie publikowane są m.in. materiały z konferencji czy otwartych wykładów. Oprócz tego promocja kierunku archeologia prowadzona jest tradycyjnymi metodami, poprzez umieszczanie informacji o nim w miejscach publicznych, na przykład na banerach, w miejscach gdzie pracownicy instytutu prowadzą wykopaliska.

Ad. 2. i 3. Zasady, warunki i tryb uznawania i potwierdzania efektów uczenia się

Zasady, warunki i tryb uznawania oraz potwierdzania efektów uczenia się określa Uchwała Senatu UMK nr 128 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Efekty te są potwierdzane w zakresie, który odpowiada efektom uczenia się określonym w programie studiów dla danego przedmiotu na określonym kierunku, poziomie i profilu, w oparciu o zestaw dokumentów wskazanych Zarządzeniem Rektora UMK nr 139 z dnia 1 października 2019 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych w procesie potwierdzania efektów uczenia się oraz wysokości i zasad pobierania opłat za potwierdzanie efektów uczenia się.

Ad 4. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

Osiąganie efektów uczenia się przez osoby studiujące podlega ocenie rocznej (na WNH obowiązuje rozliczenie roczne) na podstawie egzaminów i zaliczeń przewidzianych w programie studiów i określonych szczegółowo w sylabusach przedmiotów. Metody weryfikacji i oceny realizacji efektów uczenia się wynikają z formy prowadzonych zajęć – inne są w przypadku wykładów, inne w odniesieniu do ćwiczeń, konwersatoriów i laboratoriów. Część

zajęć do zaliczenia wymaga napisania pracy spełniającej kryteria akademickości (których studenci uczą się na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia na zajęciach „Techniki pracy naukowej w archeologii" przygotowania i zaprezentowania na zajęciach referatu, bądź dokonania samodzielnej analizy wybranego materiału. Na ogół temat pracy pisemnej, referatu do wygłoszenia itp., mieszczący się w zakresie tematycznym danego kursu, wybiera osoba studiująca w porozumieniu z osobą prowadzącą zajęcia. Dodatkowo wpływ na ocenę końcową może mieć aktywne uczestnictwo w zajęciach. Jak już wspomniano szczegółowe efekty uczenia się oraz sposoby ich weryfikacji dla poszczególnych przedmiotów określone są w sylabusach i udostępniane osobom studiującym na stronie przedmiotu w Uniwersyteckim System Obsługi Studiów jeszcze przed rozpoczęciem zajęć. W sylabusach zamieszczane są również treści zajęć i podstawowa literatura przedmiotu. Ponadto osoby prowadzące zajęcia zobowiązane są do poinformowania w czasie pierwszego spotkania osób studiujących o wymaganiach związanych z zaliczeniem przedmiotu oraz do przekazania im informacji organizacyjnych dotyczących prowadzonych zajęć. Absolwenci kierunku archeologia mogą ubiegać się o pracę w instytucjach naukowych, szkołach, placówkach muzealnych, urzędach konserwatorskich. W praktyce jednak tylko nieliczni znajdują tam zatrudnienie, co wynika z nasycenia rynku pracy w tym obszarze. Umiejętności i kompetencje społeczne, które studenci archeologii nabywają w toku kształcenia, pozwalają im jednak na podjęcie pracy w miejscach niezwiązanych z ukończonym kierunkiem studiów. Pracodawcy cenią sobie kreatywność, umiejętność rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji, umiejętności praktyczne, samodzielność, myślenie analityczne i krytyczne, komunikatywność, umiejętność pracy w zespole, które zdobywają osoby studiujące na pierwszym i drugim stopniu archeologii. WNH angażuje się również w inicjatywy mające wspomagać absolwentów archeologii, w łatwiejszym odnalezieniu się na rynku pracy, czego świadectwem jest np. zorganizowane w 2023 r. – pod nazwą „Dzień z Pracodawcą" – spotkanie z zaproszonymi przedstawicielami instytucji kulturalnych i edukacyjnych, administracji samorządowej oraz Biura Karier UMK. Cyklicznie również organizowane są spotkania z przedstawicielką biura, Izabelą Rutkowską, które mają charakter warsztatowy i mają na celu pokazanie osobom studiującym ich mocnych stron, możliwości rozwoju oraz wsparcia ze strony UMK w aktywizacji zawodowej. Badaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier UMK. Po przeprowadzonym badaniu władzom WNH przekazywane jest sprawozdanie z prowadzonego monitoringu losów absolwentów poszczególnych kierunków studiów, w tym absolwentów archeologii. Raport ten sporządzany jest na podstawie specjalnie przygotowanych ankiet, które zawierają m.in. pytania o stopień przydatności zasobów zdobytych w toku kształcenia. Sprawozdania te poddawane są następnie analizie przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia. Niestety niewielka zwrotna ankiet sprawia, że uzyskane wyniki nie zawsze są miarodajne. WNH uczestniczy też w ogólnouczelnianym Programie Absolwenckim UMK, którego celem jest kształtowanie i podtrzymywanie więzi z absolwentami.

Ad. 5. i 6. Zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się

Programy zajęć monitorowane są pod kątem realizacji efektów uczenia się na podstawie ankiet ewaluacyjnych. W ramach realizacji wewnątrzuczelnianego Systemu Doskonałości Akademickiej i dla zapewnienia jego efektywnego funkcjonowania na WNH, powołany został Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia, w której skład wchodzą :Prodziekan ds. Kształcenia i Spraw Studenckich, wybrani prowadzący zajęcia ze wszystkich kierunków studiów realizowanych na WNH (w tym archeologii), a także przedstawiciele studentów i administracji WNH (Koordynator i Rada na kadencję 2024–2028 powołani zostali Zarządzeniem Dziekana WNH UMK nr 11 z dnia 3

września 2024 r. i Zarządzeniem Dziekana WNH UMK nr 12 z dnia 10 września 2024 r.). Koordynator i rada corocznie opracowują, na podstawie ankiet ewaluacyjnych, i przedstawiają na posiedzeniu Rady Dyscypliny Archeologia raport oceny jakości kształcenia na WNH (OZD), który następnie jest publikowany na stronie internetowej Wydziału. Anonimowe odpowiedzi w ankietach ewaluacyjnych dla poszczególnych przedmiotów dostępne są dla osób je prowadzących w systemie USOS. Poza Oceną Zajęć Dydaktycznych systematycznie badane są: Satysfakcja studentów, Satysfakcja pracowników oraz prowadzony jest Monitoring losów absolwentów. Na mocy Zarządzenia Dziekana WNH UMK nr 8 z dnia 10 grudnia 2025 r. Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia co roku ustala listę nauczycieli akademickich, doktorantów i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne, których zajęcia będą hospitowane w danym roku akademickim. W porozumieniu z Dziekanem WNH, dyrektorami instytutów, i kierownikami studiów podyplomowych wyznacza też osoby uprawnione do hospitowania zajęć. W protokołach hospitacji zajęć dydaktycznych wśród kryteriów oceny uwzględniono m.in. zgodność treści zajęć z sylabusem przedmiotu, prowadzenie do osiągnięcia efektów uczenia się zapisanych w sylabusie oraz stosowanie sposobów weryfikacji efektów uczenia się zapisanych w sylabusie (zob. załączniki nr 1 i 2 do Zarządzenia Rektora UMK nr 204 z dnia 31 grudnia 2019 r.).

Metody stosowane do sprawdzania i oceniania efektów uczenia się dla Archeologii I i II stopnia są adekwatne do zakładanych efektów uczenia się, wspomagają osoby studiujące w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Podstawą ewaluacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest ocena dokonywana przez osoby prowadzące zajęcia. Sposób formułowania tej oceny został poddany standaryzacji zależnie od typu kursu, z uwzględnieniem jego specyfiki i sposobu pracy ze studentami na zajęciach. System oceniania dla każdego przedmiotu jest uwzględniony i dostępny dla osób studiujących w sylabusie zajęć w USOS.

Ad. 7. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady dyplomowania zostały określone w Zarządzeniu Rektora UMK nr 175 z dnia 25 września 2023 roku w sprawie procedury nadawania tytułu zawodowego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz w Regulaminie Studiów UMK przyjętym Uchwałą Senatu UMK nr 39 z dnia 30 kwietnia 2019 r. (z późn. zmianami). Wszystkie szczegółowe informacje na temat procedury dyplomowania obowiązujące na całym WNH UMK wraz z jej opisem znajdują się na stronie internetowej WNH (https://www.wnh.umk.pl/student/prace-dyplomowe/). Osoby studiujące mogą za jej pomocą zapoznać się z przebiegiem procedury dyplomowania, warunkami dopuszczenia do egzaminu dyplomowego oraz niezbędnymi dokumentami. Ponadto informacje o wymogach stawianych samym pracom dyplomowym, jak i o procedurze ich przygotowywania (w ramach seminarium dyplomowego) zostały zamieszczone na stronie internetowej IA (https://www.archeologia.umk.pl/student/zasady-pisania-i-oceniania-prac-licencjackich/). Warunkiem dopuszczenie osoby studiującej do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie przezeń wszystkich wymaganych przedmiotów, zdanie egzaminów, zaliczenie ćwiczeń terenowych oraz złożenie pracy dyplomowej. Procedura dyplomowania prowadzona jest w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów – Archiwum Prac Dyplomowych. Promotor przed zaakceptowaniem pracy musi sprawdzić jej oryginalność i samodzielność za pomocą Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Ma również możliwość skorzystania z detektora AI. Dopiero pozytywny, zaakceptowany przez promotora wynik badania antyplagiatowego umożliwia zamieszczenie w systemie dwóch recenzji, do których osoba studiująca ma wgląd przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego. Sam egzamin

obejmuje ogólną wiedzę z archeologii oraz szczegółową wiedzę z zakresu problematyki pracy dyplomowej. Absolwenci studiów I stopnia otrzymują dyplom licencjata archeologii, zaś absolwenci II stopnia – magistra archeologii. Zgodnie z regulaminem studiów UMK na dyplomie ukończenia studiów wpisywany jest ostateczny wynik studiów, który obliczany jest poprzez zsumowanie:

− średniej arytmetycznej wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń objętych programem studiów (0,6 wyniku studiów),

− oceny pracy dyplomowej (0,2 wyniku studiów) oraz

− oceny z egzaminu dyplomowego (0,2 wyniku studiów).

Do dyplomu dołączony jest suplement zawierający wykaz wszystkich zrealizowanych w trakcie studiów przedmiotów z podaniem liczby godzin i punktów ECTS oraz wykaz najważniejszych osiągnięć osoby studiującej.

Tematyka prac dyplomowych związana jest z zainteresowaniami badawczymi samych osób studiujących oraz pracowników IA prowadzących seminaria dyplomowe na kierunku archeologia. Tematy prac dyplomowych ustalane są przez opiekunów naukowych wspólnie ze studentami uczestniczącymi w prowadzonych przez nich seminariach dyplomowych. W IA działa Zespół ds. Dydaktyki (aktualny jego skład został powołany Zarządzeniem Dziekana WNH UMK nr 5 z dnia 26 września 2023 r.), do którego zadań należy m.in. zatwierdzanie tytułów prac dyplomowych realizowanych w Instytucie. Zespół ds. Dydaktyki zatwierdza tytuły prac dyplomowych po uprzednim zapoznaniu się z ich abstraktami, które z odpowiednim wyprzedzeniem przesyłają osoby prowadzące seminaria dyplomowe. Abstrakty zawierają krótką charakterystykę przedmiotu i celu badań podejmowanych przez osoby uczestniczące w seminariach. Od roku akademickiego 2026/2027 Zespół ds. Dydaktyki w Instytucie Archeologii planuje wdrożenie procedury ewaluacji przebiegu egzaminów dyplomowych, zwłaszcza pod kątem właściwego formułowania pytań egzaminacyjnych, tak, aby odpowiadały tematowi pracy dyplomowej. Niewielka liczebność grup na seminariach dyplomowych sprzyja indywidualnej pracy ze studentem. Prace dyplomowe przygotowywane przez studentów archeologii są przygotowywane na podstawie źródeł archeologicznych pochodzących z różnych stanowisk i okresów oraz na podstawie dostępnej literatury przedmiotu. Widać tutaj różnicę pomiędzy pracami licencjackimi i magisterskimi, gdzie te ostatnie charakteryzują się większym zaangażowaniem badawczym, szerszą podstawą źródłową i często wyższym poziomem merytorycznym. Jest to oczywiście spowodowane pogłębieniem efektów uczenia się względem studiów I stopnia oraz dłuższym czasem na przygotowanie pracy dyplomowej (120 godzin seminarium). W pracy dyplomowej osoba studiująca powinna wykazać się umiejętnościami krytyki źródeł archeologicznych i krytycznego korzystania z literatury naukowej, a także znajomością formalnych zasad pisania prac dyplomowych, z którymi zapoznaje się na seminariach dyplomowych.

Ad. 8. - nie dotyczy

Ad. 9. – nie dotyczy

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kształcenie na kierunku archeologia opiera się na zespole nauczycieli akademickich i specjalistów reprezentujących w swoich badaniach szerokie spektrum chronologiczno-kulturowe i metodyczno-metodologiczne. Powiązanie ich dorobku z dydaktyką, doświadczenie terenowe i laboratoryjne oraz instytucjonalne możliwości doskonalenia stanowią podstawę realizacji programu o profilu ogólnoakademickim. Opis obejmuje kwalifikacje kadry, obsadę zajęć, udział osób studiujących w badaniach, politykę kadrową oraz system wspierania rozwoju naukowego i dydaktycznego.

Ad. 1. Kwalifikacje oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami

Struktura kwalifikacji i liczebność. W Instytucie Archeologii UMK zatrudnionych jest 26 pracowników badawczo-dydaktycznych, 5 badawczych, 6 inżynieryjno-technicznych Wśród wymienionych pracowników badawczo-dydaktycznych:

- profesorowie tytularni – 3 osoby
- doktorzy habilitowani zatrudnieni na stanowisku profesora UMK – 10 osób
- doktorzy habilitowani zatrudnieni na stanowisku adiunkta – 2 osoby
- doktorzy na stanowisku adiunkta – 9 osób
- magister na stanowisku asystenta – 2 osoba

Komplementarność specjalizacji i doświadczenie praktyczne. Obecna struktura Instytutu Archeologii obejmuje Katedrę Archeologii Środowiskowej i Paleoekologii Człowieka, Katedrę Prahistorii, Katedrę Starożytności i Wczesnego Średniowiecza oraz Katedrę Średniowiecza i Czasów Nowożytnych. Zaplecze specjalistyczne tworzą trzy laboratoria: Laboratorium Dokumentacji, Konserwacji i Gromadzenia Zabytków Archeologicznych, Laboratorium Bioarcheologiczne oraz Laboratorium Traseologii. Struktura ta zabezpiecza różnorodność chronologiczną i metodologiczną kształcenia.
Kompetencje zespołu obejmują badania nad społecznościami pradziejowymi, archeologię antyczną, archeologię wczesnośredniowieczną i historyczną (późne średniowiecze i nowożytność), archeologię architektury i stanowisk podwodnych, rekonstrukcję środowiska, konserwacji zabytków archeologicznych oraz analizę technologii i śladów użytkowania zabytków. Wykłady problemowe mogą być dzięki temu łączone z ćwiczeniami, laboratoriami, analizą źródeł, seminariami i kształceniem terenowym. Doświadczenie w prowadzeniu wykopalisk, dokumentacji, zabezpieczaniu znalezisk i analizie materiałów ma znaczenie zarówno dla przygotowania badawczego, jak i zawodowego absolwentów.
Pracownicy inżynieryjno-techniczni wspierają przygotowanie materiałów, organizację badań i konsultacje specjalistyczne. Wielu z nich jest specjalistami w określonej tematyce badawczej i wspiera proces dydaktyczny, uczestnicząc w zajęciach. Ich udział uzupełnia kompetencje nauczycieli akademickich, zwłaszcza podczas pracy z aparaturą, kolekcjami i dokumentacją.

Dorobek badawczy i jego zewnętrzna ocena. Nauczyciele akademiccy prowadzący zajęcia na kierunku archeologia posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia. Poświadczone dorobkiem badania naukowe pracowników prowadzących zajęcia na archeologii, ich przynależność do obszaru i dziedziny kształcenia zgodne są z wymogami dotyczącymi efektów uczenia się określonymi w programie studiów. Wiele z nich indeksowanych jest w bazie Web of Science

oraz Scopus. Na szczególną uwagę zasługują liczne artykuły publikowane przez pracowników w renomowanych, wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych takich jak "Nature", "Nature communication", Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America (PNAS), „Praehistorische Zeitschrift", „Archaeometry", „Antiquity", „Journal of Archaeological Science: Reports", „Quaternary International", „Journal of Archaeological Method and Theory".
O dużej aktywności badawczej pracowników Instytutu Archeologii UMK świadczą również liczne granty Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, jak również Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, uzyskiwane w ramach programów operacyjnych Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Do najważniejszych realizowanych obecnie zaliczyć należy granty pt. „Nowe spojrzenie na choroby pandemiczne w Europie przedindustrialnej (1300–1800): połączenie historii, uczenia maszynowego i nauk przyrodniczych" - EUROpest**; „**Zrozumieć upadek systemu: kryzys i odbudowa społeczno-ekologicznych systemów przednowoczesnej Brandenburgii i Wielkopolski" NCN OPUS 26 + LAP/Weave; „Surowce pochodzenia roślinnego w życiu środkowoholoceńskich społeczności zbieracko-łowiecko-rybackich strefy południowo-wschodniego wybrzeża Morza Bałtyckiego" - PARTS NCN DAINA 3; „Zróżnicowanie izotopowych poziomów odniesienia dla węgla i azotu w czwartorzędowych ekosystemach lądowych" NCN OPUS 29; „Życie i śmierć w kościach zapisane. Aspekt technologiczny i funkcjonalny wytwórczości kościanej wczesno- i środkowoholoceńskich społeczności zbieracko-łowiecko-rybackich Niżu Wschodniobałtyckiego" NCN OPUS 22; „Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Kałdusie - chełmiński sedes regni principalis (projekt 5)", NCN OPUS 23.
Wysoką jakość pracy naukowej w Instytucie Archeologii UMK potwierdziło Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznając w trakcie oceny parametrycznej w 2026 roku dyscyplinie archeologia na Wydziale Nauk Historycznych UMK kategorię A+. Bardzo dobrą opinię o studiach w zakresie archeologii potwierdził miesięcznik „Perspektywy", lokując toruńską archeologię w latach 2020 – 2021 i 2024 na 4 miejscu a w latach 2022 – 2023 oraz 2025- 2026 na 3 miejscu w swoim najpopularniejszym rankingu uczelni i kierunków studiów w Polsce (por. https://ranking.perspektywy.pl/ranking-kierunkow-studiow/archeologia/, dostęp 06.10.2026).
Dbając o stały rozwój kadry w zakresie pracy dydaktycznej uczelnia oferuje pracownikom pogłębianie kompetencji w formie rozmaitych kursów i szkoleń, na szczególną uwagę zasługują szkolenia w programie MODULE4NCU - Podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej UMK w Toruniu w latach 2024-2026 między innymi: Bezpieczeństwo w sieci i wykorzystanie AI w pracy dydaktycznej, Coaching w pracy dydaktycznej, Microsoft Teams – możliwości, nowinki, Zero waste w domu i w pracy; oraz inne: Warsztaty z zakresu różnic kulturowych dla kadry naukowo-dydaktycznej – przygotowanie do pracy w środowisku wielokulturowym („iNternationalisation aCtions at University – NCU 4U", 2020); Szkolenie z zakresu obsługi studentów niepełnosprawnych ("Doskonałość dydaktyczna uczelni", 2022); Komunikacja i rozwiązywanie konfliktów z uwzględnieniem aspektów międzykulturowych (2023 r.); kursu Polskiego Języka Migowego (kurs zorganizowany za pośrednictwem Zespołu Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami UMK oraz Instytutu Badań nad Innowacjami 2026).

Ad. 2. Obsada zajęć i adekwatność zasobów kadrowych

Zasadą obsady zajęć dydaktycznych jest kompetencyjność, rozumiana jako powierzanie zajęć osobom prowadzącym badania związane z ich tematyką (załącznik nr 4.1). Obsada nowego

programu studiów II stopnia wprowadzonego w 2024 roku była dyskutowana w Zespole ds. Dydaktyki i na posiedzeniach Rady Instytutu. Corocznie, przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego obsada zajęć dydaktycznych jest korygowana przez wspomniany Zespół. Zespół w ramach powierzonych mu kompetencji współpracuje z Wydziałową Radą ds. Jakości Kształcenia oraz Pełnomocnikiem Dziekana ds. jakości kształcenia. Długoletnia praktyka dowodzi, że forma ta jest najbardziej efektywna.

Ad. 3. Łączenie dydaktyki z działalnością naukową i włączanie osób studiujących w badania

Na kierunku archeologia UMK działalność naukowa kadry stanowi podstawę doboru treści zajęć, organizacji ćwiczeń terenowych i przygotowywania prac dyplomowych. W latach 2020–2026 osoby studiujące uczestniczyły w badaniach wykopaliskowych, prospekcjach terenowych, opracowaniu materiałów źródłowych, analizach specjalistycznych oraz prezentacjach wyników. Przekazane przykłady dokumentują powiązanie konkretnych projektów z kształceniem, a także przechodzenie od pracy pod opieką naukową do samodzielnych opracowań, publikacji i projektów badawczych. Udział osób na studiach pierwszego i drugiego stopnia przedstawiono odrębnie od aktywności doktorantów i doktorantek.

Powiązanie kompetencji kadry z treściami zajęć. Zasadą przygotowywania obsady zajęć w Instytucie Archeologii jest kompetencyjność, rozumiana jako przypisywanie kursów osobom prowadzącym badania tematycznie związane z ich treściami. Umożliwia to wykorzystanie aktualnych wyników naukowych i indywidualne pogłębianie zagadnień przez zainteresowane osoby studiujące (załącznik nr 4.1). Wsparcie obejmuje konsultacje podczas dyżurów, których wykaz udostępniano na stronie internetowej Instytutu, na tablicy ogłoszeń i przy sekretariacie. Na ostatnim roku studiów licencjackich oraz na studiach magisterskich przygotowanie do pracy naukowej odbywa się poprzez seminaria dyplomowe oraz udział w badaniach prowadzonych w ramach ćwiczeń terenowych i grantów, pozyskiwanych przede wszystkim z NCN i MKiDN – „Ochrona zabytków archeologicznych" koordynowany przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (NID) oraz programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza" (IDUB) w ramach grupy PAST Centrum Doskonałości IMSErt oraz programów grantowych oferowanych przez IDUB UMK. Jednostki Instytutu z odpowiednim wyprzedzeniem przedstawiały coroczną ofertę ćwiczeń terenowych stosownie do możliwości i potrzeb.
Wyniki badań wykorzystywane są w procesie dydaktycznym np. w zakresie identyfikacji, pozyskiwania i użytkowania surowców krzemionkowych oraz interdyscyplinarnych badań jaskiniowych podczas zajęć „Kamienne i kościane źródła z epoki kamienia", „Górnictwo w pradziejach" i „Archeologia jaskiń". Materiały ze stanowisk łączą rozpoznawanie surowców i analizę inwentarzy z chronologią, procesami formowania stanowisk i interpretacją ich funkcji. Na zajęciach związanych z archeologią wczesnośredniowieczną jak „Słowiańszczyzna plemienna" i „Archeologia wczesnych państw" wykorzystywane są rezultaty projektów „Cuiavia medii aevi. Badania wstępne nad początkiem wczesnośredniowiecznego osadnictwa na «Czarnych» Kujawach" „Opracowanie materiałów źródłowych z wczesnośredniowiecznych grodzisk na Kujawach (powiat inowrocławski)" oraz „Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Kałdusie – chełmiński sedes regni principalis (projekt 5)" Uzupełniają je opracowania depozytów monet z Gąsek i Steklina oraz znalezisk monetarnych z ziemi dobrzyńskiej, Kujaw i Pomorza, finansowane z minigrantów grupy PAST Centrum Doskonałości IMSErt w ramach IDUB, przyznanych w latach 2021–2022. Ponadto beneficjenci stypendiów Polskiej Misji Historycznej w Würzburgu oraz Fundacji z Brzezia Lanckorońskich podczas zajęć „Słowiańszczyźnie plemiennej" i „Świecie Słowian

wczesnośredniowiecznych", „Kultura starożytnej Grecji", „Archeologia śródziemnomorska i nadczarnomorska". Ponadto podstawę zajęć „Metody bioarcheologiczne", „Metody przyrodnicze w badaniach archeologicznych", „Wybrane zagadnienia z archeologii środowiskowej", „Podstawy archeozoologii" i „Paleoekologia człowieka" stanowią m.in. badania nad historią konia w Polsce piastowskiej i w okresie rozbicia dzielnicowego (NCN 2017/25/B/HS3/01248, 2017–2023) oraz projekt „Paleoekologia izotopowa średniej wielkości drapieżnych (Vulpes, Martes, Meles, Felis) w postglacjale ziem polskich – historia adaptacji do zmian środowiska wskutek antropopresji". Wykorzystuje się również opracowania fauny z Ostrowa Lednickiego i pogranicza wielkopolsko-lubuskiego (2020), Grzybowa (2022), Kruszwicy (2023) oraz Poznania i okolic (2016). Wyniki badań ceramologicznych i archeometalurgicznych służą jako studia przypadków na zajęciach „Wczesne okresy epoki brązu" i „Archeometria".

Udział w projektach i badaniach terenowych. Osoby studiujące na kierunku archeologia UMK są włączane w działalność naukową poprzez udział w projektach badawczych, ćwiczeniach terenowych i opracowaniu materiałów pozyskanych podczas wykopalisk. Przekazane sprawozdania dokumentują powiązanie kształcenia z rzeczywistymi zadaniami badawczymi, obejmującymi rozpoznanie stanowisk, badania wykopaliskowe i sondażowe, prospekcje terenowe, konserwację zabytków, kwerendy, inwentaryzację, digitalizację oraz przygotowanie dokumentacji. Dzięki temu osoby studiujące poznają kolejne etapy postępowania badawczego i wykorzystują wiedzę z zajęć w analizie źródeł archeologicznych (załącznik nr 4.2).
Istotną formą włączania w badania jest udział w przedsięwzięciach finansowanych ze środków zewnętrznych i programów uczelnianych. W projekcie NCN OPUS 23 „Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Kałdusie – chełmiński sedes regni principalis (projekt 5)" osoby studiujące pełnią role stypendystów, a materiały z badań są podstawą prac dyplomowych. Uczestniczą także w projektach dotyczących początków osadnictwa na Kujawach i opracowania źródeł z grodzisk powiatu inowrocławskiego oraz jako wykonawcy w projektach MKiDN poświęconych grodzisku kultury łużyckiej w Mirakowie-Grodnie. Własną aktywność badawczą rozwijają w ramach konkursu Grants4NCUStudents, pod opieką merytoryczną kadry, podejmując badania kamiennego noża z Kałdusa i technologii siekieromłotów neolitycznych.
Kształcenie terenowe obejmuje stanowiska lądowe i podwodne. Badania w Kałdusie i Bydgoszczy-Wyszogrodzie łączą ćwiczenia terenowe z dokumentacją i opracowaniem znalezisk, natomiast coroczne ćwiczenia na Ostrowie Lednickim umożliwiają udział w badaniach archeologii podwodnej. Osoby studiujące uczestniczą również w projektach dotyczących fortyfikacji na Pałukach, osiedli nawodnych Pojezierza Mazurskiego oraz rozpoznania Zalewu Puckiego z zastosowaniem teledetekcji lotniczej i akustycznej. Wymiar międzynarodowy obejmuje ćwiczenia terenowe na stanowisku Stakina Češma w Macedonii Północnej oraz udział w przedsięwzięciach dotyczących trójwymiarowej rekonstrukcji i prospekcji rzymskiego wraku w Barbir w Chorwacji.
Opieka naukowa nad opracowaniem źródeł umożliwia kontynuowanie badań w pracach licencjackich i magisterskich. Przykłady obejmują analizę materiałów z osady, grodu i cmentarzysk w Kałdusie, zabytków żelaznych z Bydgoszczy-Wyszogrodu, depozytów zwierzęcych ze Sławska Wielkiego i Lipianek oraz zabytków kamiennych i metalowych badanych metodami archeometrycznymi. Prace gabinetowe, w tym dokumentacja rysunkowa przygotowywana do publikacji, rozwijają umiejętności przydatne w badaniach archeologicznych i działalności muzealnej.
Rezultaty aktywności badawczej są prezentowane podczas konferencji i w publikacjach przygotowywanych samodzielnie lub we współpracy z pracownikami naukowymi.

Udokumentowano wystąpienia na Sesji Pomorzoznawczej, konferencjach we Wrocławiu i Pradze oraz przygotowanie posteru archeometalurgicznego na konferencję EAA w Atenach. Współautorskie publikacje z archeologii podwodnej i archeozoologii oraz artykuły dotyczące zabytków kamiennych i metalowych wskazują, że udział w badaniach prowadzi również do opracowania i upowszechnienia wyników. Działalność naukowo-badawcza i dydaktyczna inicjowana w ramach aktywności studenckich kół naukowych i udział w organizacji konferencji uzupełniają ten proces o doświadczenie komunikacji naukowej i popularyzacji wiedzy.

Ad. 4. Założenia, realizacja i ocena polityki kadrowej

Priorytety i zmiany organizacyjne. W polityce zatrudnienia na WNH dużo uwagi poświęca się pozyskiwaniu kompetentnych pracowników posiadających znaczący dorobek publikacyjny oraz doświadczenie w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Procedura zatrudniania pracowników jest określona w Uchwale Nr 37 Senatu UMK z 16 kwietnia 2019 r. Statut Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz przez Zarządzenie Nr 234 Rektora UMK z 19 listopada 2021 w sprawie procedury zatrudniania pracowników posiadających obywatelstwo polskie w ramach stosunku pracy na stanowisku nauczyciela akademickiego na UMK. Przy ocenie kandydata zwraca się uwagę na przygotowanie merytoryczne do zajęć dydaktycznych planowanych do realizacji na kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale. Wybór kandydatów następuje w drodze konkursów. Warunki, jakie musi spełniać kandydat, są udostępniane publicznie – zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Z kandydatami przeprowadzane są rozmowy wstępne.
Zakres obowiązków dydaktycznych wraz ze szczegółowymi kwestiami rodzaju zajęć dydaktycznych oraz zasad obliczania godzin reguluje Regulamin Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.
Pracownicy naukowo-dydaktyczni oceniani są przez Wydziałową Komisję Oceniającą co najmniej co cztery lata. Pracownicy oceniani są zaocznie, na podstawie przygotowanych przez siebie szczegółowych kwestionariuszy oceny. Kwestionariusz dotyczy działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Do kwestionariusza dołączone są materiały z hospitacji zajęć oraz ankiety przeprowadzane wśród studentów. Komisja sprawdza także działalność naukową pracowników poprzez Bazę Wiedzy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Jeśli mimo złożonych dokumentów komisja uznaje, iż wskazana jest rozmowa z pracownikiem, jest on proszony o stawienie się w określonym terminie, w efekcie czego dochodzi do bezpośredniej rozmowy. Wyniki działalności Wydziałowej Komisji Oceniającej w istotny sposób wpływają na politykę kadrową. Kryteria oceny pracowników WNH są szczegółowo określone i opublikowane na stronie internetowej Wydziału.
W Instytucie Archeologii UMK w ostatnich latach w miarę możliwości realizowano następujące priorytety: utrzymanie zróżnicowania chronologicznego i metodologicznego zespołu; rozwijanie kompetencji przyrodniczych w archeologii środowiskowej; wzmacnianie konserwacji i ochrony zabytków archeologicznych; rozwój archeologii eksperymentalnej i społecznej. Celom tym sprzyjała reorganizacja struktury Instytutu Archeologii w cztery katedry przeprowadzona w 2019 roku, obecnie w skład poszczególnych katedr wchodzi następująca liczba pracowników:

- Katedra Prahistorii - 8 osób
- Katedra Starożytności i Wczesnego Średniowiecza - 7 osób
- Katedra Archeologii Średniowiecza i Czasów Nowożytnych - 6 osób
- Katedra Archeologii Środowiskowej i Paleoekologii Człowieka - 7 osób

Z tego powodu rozwój kadrowy Instytutu w najbliższym czasie będzie związany z wyżej wspomnianą reorganizacją.

Realizacji wspomnianych celów sprzyjają działające w ramach Instytutu Archeologii trzy laboratoria:
- Laboratorium Dokumentacji, Konserwacji i Gromadzenia Zabytków Archeologicznych
- Laboratorium Bioarcheologiczne
- Laboratorium Traseologii

oraz wydziałowe centra i zespoły badawcze:
- Uniwersyteckie Centrum Archeologii Średniowiecza i Nowożytności
- Centrum Archeologii Podwodnej
- Zespół do Badań Średniowiecznego i Nowożytnego Torunia
- Zespół do badań traseologicznych i studiów nad rezyduami

W Instytucie Archeologii w latach 2020-2025 starano się utrzymać stan kadry reprezentującej wszystkie dotychczasowe specjalności naukowe, co za tym idzie w badanym okresie w Instytucie Archeologii zatrudnione zostały następujące osoby:
- dr hab. Michał Grygiel – zatrudniony na stanowisku badawczo-dydaktycznym od 2023 roku
- dr Jakub Mosiejczyk – zatrudniony na stanowisku badawczo-dydaktycznym od 2025 roku
- dr Marcin Nowak – zatrudniony na stanowisku badawczo-dydaktycznym od 2026 roku
- mgr Martyna Wiejacka – zatrudniona na stanowisku inżynieryjno-technicznym od 2025 roku
- mgr Łukasz Kowalski – zatrudniony na stanowisku badawczo-dydaktycznym od 2024 roku
- mgr Magdalena Malak – zatrudniona na stanowisku inżynieryjno-technicznym od 2026 roku

Istotnym wzmocnieniem kadrowym Instytutu Archeologii w ostatnich latach stali się pracownicy zatrudnieni w ramach projektów badawczych Narodowego Centrum Nauki. W sumie w latach 2020-2026 przyjęte zostały na etaty badawcze 4 osoby.

Z grantów Narodowego Centrum Nauki zatrudniono (patrz załącznik 4.6):
- dr Kamil Nowak – 05.11.2021 – 04.11.2024
- dr Dominika Kofel-Lubczyńska – 02.11.2023 – 01.05.2027
- dr Magdalena Matczak – okres zatrudnienia 01.11.2022 – 31.10.2024
- dr Jérôme Robitaille – 27.06.2025 – 31.08.2026

W ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” (IDUB) w Instytucie Archeologii zatrudnieni zostali:
- dr Jan Wiejacki był zatrudniony na stanowisku inżynieryjno-technicznym, finansowanym z budżetu IDUB/PAST, w następujących okresach: – od 1 czerwca do 31 grudnia 2020 r. – w pełnym wymiarze etatu; - od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. – w wymiarze 1/2 etatu; – od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. – w wymiarze 1/2 etatu; – od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. – w wymiarze 1/2 etatu.
- dr Martyna Wiejacka była zatrudniona na stanowisku inżynieryjno-technicznym, finansowanym z budżetu IDUB/PAST, w następujących okresach: - od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. – w wymiarze 1/2 etatu; – od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. – w wymiarze 1/2 etatu; – od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. – w wymiarze 1/2 etatu.
- mgr Magdalena Malak była zatrudniona na stanowisku inżynieryjno-technicznym w okresie 1.01.2020 – 31.12.2023 – ze środków grantu *„Krzemień czekoladowy na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Wydobywanie, użytkowanie i dystrybucja”*, o nr

2018/30/E/HS3/00567; następnie na stanowisku inżynieryjno-technicznym finansowanym z budżetu IDUB/PAST, w pełnym wymiarze etatu, w następujących okresach: – od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.; – od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r.; – od 1 stycznia do 31 lipca 2026 r.

- dr Paweł Szczepanik był zatrudniony w grupie pracowników badawczych: – od 1 marca 2021 r. do 28 lutego 2022 r. – na stanowisku adiunkta badawczego, z finansowaniem z budżetu IDUB/PAST; – od marca do 31 grudnia 2022 r. – na stanowisku adiunkta badawczego, z finansowaniem z budżetu IDUB/PAST; – od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. – na stanowisku badawczym, w wymiarze 1/2 etatu, z finansowaniem z budżetu IDUB/PAST; – od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. – na stanowisku badawczym, w wymiarze 1/8 etatu, z finansowaniem z budżetu IDUB/PAST; – od 1 stycznia do 28 lutego 2026 r. – na stanowisku badawczym, w wymiarze 1/4 etatu, z finansowaniem z budżetu IDUB/IMSERT; – od 1 marca do 31 grudnia 2026 r. – na stanowisku badawczym, w wymiarze 1/2 etatu, z finansowaniem z budżetu IDUB/IMSERT.
- dr Magdalena Matczak była zatrudniona na stanowisku badawczym w pełnym wymiarze etatu od 1 listopada 2022 r. do 31 października 2024 r. Zatrudnienie finansowano z budżetu IDUB/IMSERT.

W ostatnich latach z Instytutu Archeologii na emeryturę odeszło sześcioro pracowników:

- prof. dr hab. Krzysztof Cyrek – 2020
- prof. dr hab. Jolanta Małecka-Kukawka – 2022
- dr Ewa Bokiniec – 2022
- prof. dr hab. Stanisław Kukawka – 2025
- prof. dr hab. Małgorzata Grupa – 2026
- dr Małgorzata Markiewicz – 2026

Zmarł także jeden pracownik emerytowany Instytutu:

- prof. dr hab. Andrzej Kola – 2025

W 2025 roku z inicjatywy pracownika Katedry Starożytności i Wczesnego Średniowiecza rozwiązano z nim umowę o pracę za porozumieniem stron. Nastąpiło to w związku z udowodnionym plagiatem artykułów naukowych oraz negatywną oceną Wydziałowej Komisji Oceniającej. Na zwolnionym stanowisku zatrudniono kolejną osobę, wyłonioną w drodze konkursu.

Ad. 5. Wspieranie i motywowanie kadry do rozwoju naukowego i dydaktycznego

Elementem systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju było powołanie Priorytetowego Zespołu Badawczego na lata 2019-2022. Powołanie zespołu było elementem przedsięwzięcia „Strategia doskonałości – uczelnia badawcza", finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Rektor zdecydował również o zapewnieniu laureatom wsparcia administracyjnego. Laureatami konkursu byli pracownicy Instytutu Archeologii UMK wchodzący w skład zespołów: Environmental Archeology Research Team, kierowanego przez prof. dr. hab. inż. Daniela Makowieckiego. Zespół tworzyli również prof. Krzysztof Cyrek, dr hab. Agnieszka M. Noryśkiewicz, dr Madalena Sudoł-Procyk, dr

Magdalena Krajcarz, mgr Martyna Wiejacka i mgr Jan Wiejacki. Kontynuacją działań uczelni wspierających rozwój naukowy i dydaktyczny kadry, w tym pracowników Instytutu Archeologii, stało się powołanie Priorytetowych Obszarów Badawczych, Centrów Doskonałości, Wyłaniających się Pól Badawczych (Emerging Fields) oraz Grup Naukowych w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IDUB UMK). W latach 2020-2026 pracownicy Instytutu Archeologii UMK uczestniczyli w działalności Uniwersyteckiego Centrum Doskonałości „Interakcje – umysł, społeczeństwo, środowisko" (IMSErt), w grupie PAST (Past Environment, Societies and Cultures – Multidisciplinary Perspective), kierowanym przez prof. dr. hab. inż. Daniela Makowieckiego, do grupy należą: Wojciech Chudziak, Magdalena Krajcarz, Daniel Makowiecki, Agnieszka Noryśkiewicz, Grzegorz Osipowicz, Paweł Szczepanik, Magdalena Matczak i Magdalena Sudoł-Procyk. Działalność zespołu obejmuje interdyscyplinarne badania archeologiczne, środowiskowe i biomolekularne. W ramach grupy PAST realizowano również minigranty pracowników Instytutu Archeologii, którzy bezpośrednio nie należeli do zespołu. Pracownicy Instytutu Archeologii zdobyli 8 takich grantów w latach 2021-2022 (załącznik nr 4.3). W kategorii Emerging Fields można bezpośrednio wykazać udział pracowników Instytutu Archeologii UMK w zespole „Interdyscyplinarne badania minionych fenomenów kulturowych", kierowanym przez dr. hab. Andrzeja Pydyna, prof. UMK. Pracownicy Instytutu Archeologii UMK uczestniczyli w działalności Grup Naukowych wyłonionych w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza" (IDUB). Szczególne znaczenie miały dwie interdyscyplinarne grupy badawcze: Centrum Archeologii Stosowanej (CAA), kierowane przez dr. Kamila Adamczaka, oraz Archeogenomika, mikrobiomika i genomika sądowa (ForensOMICs), kierowana przez prof. dr. hab. Tomasza Grzybowskiego, której członkami byli badacze z Instytutu Archeologii.

Istotne są również szkolenia specjalistyczne, staże, konferencje i mobilność pozwalające poznawać metody terenowe, laboratoryjne i dokumentacyjne oraz dydaktykę w innych ośrodkach, jak również finansowanie publikacji w OpenAccess wspierane dzięki konkursom IDUB UMK dedykowanym studentom, doktorantom i pracownikom UMK (załącznik 4.4; por. także Kryterium 7, załączniki nr 7.4 i 7.7).

Uczestnictwo w programie MODULE4NCU, który był realizowany na UMK od 1 maja 2024 r. do 31 października 2026 r. umożliwił kadrze rozwój kompetencji dydaktycznych, cyfrowych i dotyczących zielonej transformacji oraz wymianę doświadczeń. W ramach oferowanych modułów szkoleniowych pracownicy Instytutu Archeologii skorzystali ze szkoleń w zakresie: Coaching w pracy dydaktycznej; Wyzwania w pracy ze studentami; Microsoft Teams – możliwości, nowinki; Zero waste w domu i w pracy; Bezpieczeństwo w sieci i wykorzystanie AI w pracy dydaktycznej. Pracownicy Instytutu uczestniczyli również w innych szkoleniach i warsztatach, które podnosiły ich kompetencje dydaktyczne i wspierały ich w procesie podnoszenia jakości kształcenia, były to między innymi: szkolenie z zakresu obsługi studentów niepełnosprawnych (2022); komunikacji z osobą z zaburzeniem psychicznym w środowisku akademickim (2022); kursu Polskiego Języka Migowego (2026); Komunikacja i rozwiązywanie konfliktów z uwzględnieniem aspektów międzykulturowych (2023); Kurs dokształcający w zakresie języka angielskiego dla celów akademickich (2022). Pracownicy Instytutub Archeologii uczestniczą również w modułach szkoleniowych właśnie rozpoczynającego się programu POWERupUMK – wzrost potencjału administracyjnego UMK w epoce zmian! (2026).

Na UMK funkcjonuje także system stypendiów pieniężnych dla pracowników i doktorantów za publikacje w prestiżowych czasopismach i wydawnictwach naukowych. Łącznie pracownicy Instytutu Archeologii na przestrzeni 2020-2026 otrzymali około 120 takich stypendiów: w tym między innymi prof. dr hab. inż. Daniel Makowiecki; prof. dr hab. Wojciech

Chudziak; dr hab. Grzegorz Osipowicz, prof. UMK; dr hab. Dariusz Poliński, prof. UMK; dr hab. Marcin Wiewióra, prof. UMK; dr hab. Gackowski prof. UMK; Magdalena Sudoł-Procyk; dr hab. Inga Głuszek, prof. UMK; dr hab. Andrzej Pydyn prof. UMK; dr hab. Agnieszka Noryśkiewicz, prof. UMK; Justyna Orłowska; dr Mateusz Popek; Kamil Adamczak; dr Jakub Mosiejczyk; mgr Łukasz Kowalski.
Elementem systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju są przyznawane co roku nagrody i wyróżnienia Rektora UMK, zarówno indywidualne jak i zespołowe, za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną, a także za całokształt osiągnięć. Listę laureatów nagród Rektora UMK przedstawia załącznik (załącznik nr 4.5).
Na podkreślenie zasługuje aktywność pracowników Instytutu Archeologii w pozyskiwaniu finansowania badań, której wyrazem są liczne granty Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki oraz programu MKiDN „Ochrona zabytków archeologicznych", koordynowanego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa, a także wewnętrzne granty naukowe w ramach programu IDUB. Łącznie pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku archeologia uczestniczyli lub uczestniczą w realizacji 44 projektów badawczych (załącznik nr 4.6), w tym:

- European Research Council — ERC – 1
- Narodowe Centrum Nauki — NCN – 22
- MKiDN — „Ochrona zabytków archeologicznych" – 13
- IDUB „Debiuty" – 3
- NPRH – 3
- Inne – 2

Biorąc pod uwagę wszystkie projekty badawcze z lat 2020-2026:
− zostało zakończonych - 29
− jest w realizacji – 15

Pracownicy Instytutu Archeologii wyjeżdżali na liczne wyjazdy naukowe w ramach stypendiów, staży i pozyskiwanych grantów. Były to wyjazdy do placówki Polskiej Misji Historycznej przy Uniwersytecie w Würzburgu w ramach uzyskanego Grantu Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na wyjazd naukowy (2023) jak również stypendia Fundacji z Brzezia Lanckorońskich (2020, 2026) oraz wyjazdy finansowane z grantów mobilnościowych i projektowych zapewnianych w ramach IDUB UMK (załącznik 4.7).

W IA w ostatnich latach miały miejsce awanse naukowe. Struktura postępowań awansowych w Instytucie Archeologii wyglądała następująco:

− przeprowadzono 12 procedur nadania stopnia doktora nauk humanistycznych w dziedzinie nauk historycznych, w dyscyplinie archeologia (2020 – 2; 2024 r. – 7; 2025 r. – 3),
− przeprowadzono 3 postępowania habilitacyjne w dziedzinie nauk historycznych, w dyscyplinie archeologia: 2020 – Inga Głuszek; 2022 – Jacek Bojarski; 2025 – Magdalena Sudoł-Procyk.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Ad. 1. Baza dydaktyczna i naukowa służąca realizacji zajęć oraz działalności naukowej

Instytut Archeologii zajmuje dwa połączone budynki o powierzchni około 5300 m2, w tym powierzchnia magazynów do przechowywania materiałów źródłowych wynosi 480 m2, piwnic zaś około 990 m2. W Instytucie znajdują się dwie sale wykładowe (główna, im. prof. Romana Jakimowicza na 145 miejsc oraz mniejsza na 90 miejsc) o łącznej powierzchni około 202 m2, pięć sal ćwiczeniowych, laboratoryjnych i konwersatoryjnych (cztery – 30 miejsc, jedna – 16 miejsc) o łącznej powierzchni około 186 m2, sala muzealna (Gabinet Zabytków) przeznaczona do zajęć ze źródłoznawstwa (16 miejsc) o powierzchni około 67 m2, sala seminaryjna (12 miejsc) o powierzchni około 17 m2, pracownia komputerowa (12 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu oraz skaner i drukarka 3D) o powierzchni około 35 m2. Ponadto Instytut w latach 2019–2026 dysponował czterema pomieszczeniami laboratoryjnymi w Laboratorium Dokumentacji, Konserwacji i Gromadzenia Zabytków Archeologicznych o łącznej powierzchni około 179 m2, jednym w Laboratorium Bioarcheologicznym o łącznej powierzchni około 30 m2 oraz Laboratorium Traseologii o powierzchni około 12 m2.

W salach wykładowych i ćwiczeniowych znajdują się tablice bezpyłowe, projektory multimedialne, sprzęt audio/video. Wszystkie Katedry Instytutu dysponują osobnymi pokojami dla pracowników wyposażonymi w sprzęt komputerowy oraz pomieszczeniami przeznaczonymi do dokumentacji i opracowywania materiałów. Dla doktorantów ze Szkoły doktorskiej dostępne są sale i infrastruktura IA niezbędne do realizacji projektu badawczego, zgodnie z wytycznymi opiekunów i promotorów.

W obrębie posesji użytkowanej przez Instytut Archeologii UMK, bezpośrednio przy budynkach magazynowo-laboratoryjnych, znajduje się również **skansen archeologiczny**, wchodzący w skład infrastruktury, pełniący funkcje edukacyjne, dydaktyczne i naukowe. Na powierzchni około 0,15 ha zbudowano zespół historycznych budynków i zrekonstruowano odkryte w regionie groby skrzynkowe z wczesnej epoki żelaza.

Ad. 2. Infrastruktura i wyposażenie

W związku z licznymi pracami terenowymi Instytut Archeologii użycza też w różnych miejscach w kraju dodatkowe magazyny na sprzęt do badań terenowych, co w znaczący sposób ułatwia logistykę badań i organizację ćwiczeń terenowych.

Budynek Instytutu Archeologii zapewnia osobom studiującym dobre warunki studiowania i rozwoju. Oprócz wymienionych w podpunkcie pierwszym sal dydaktycznych, do dyspozycji studentów są również pokoje dedykowane kołom naukowym. W przerwach między zajęciami osoby studiujące mogą korzystać z kilkunastu miejsc siedzących zlokalizowanych w korytarzach budynków oraz sali socjalnej zlokalizowanej na pierwszym piętrze głównego budynku. Studenci mają tam do dyspozycji kilka stolików z krzesłami, czajnik, mikrofalówkę oraz dostęp do filtrowanej wody. Pomieszczenie to i rozmieszczenie sprzętów było konsultowane ze studentami i zostały przystosowane dla osób z niepełnosprawnością. Studenci brali również udział w realizacji projektu oraz mieli wpływ na jego wyposażenie.

Ad. 3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

Na Wydziale Nauk Historycznych oraz w Instytucie Archeologii w całym budynku istnieje (po uprzednim zalogowaniu za pośrednictwem Uniwersyteckiego Centrum Informatycznego)

dostęp do szerokopasmowego Internetu. Podstawowy sposób dostępu dla studentów oparty jest na systemie Eduroam (działającym na uczelniach w całej Europie). Ponadto na wniosek kierownika jednostki może zostać uruchomiony przez Uniwersyteckie Centrum Informatyczne dostęp czasowy związany na przykład z jednorazowym, kilkudniowym wydarzeniem (np. warsztaty, konferencja, seminaria). Uzyskanie przez studentów przyjezdnych – na przykład w ramach wymiany Erasmus+ – konta w Uczelnianym Systemie Obsługi Studiów (USOS), umożliwia szybkie i bezproblemowe zainstalowanie oprogramowania do łączenia się z siecią Eduroam w przypadku studentów, którzy nim nie dysponowali w swojej macierzystej uczelni. Monitorowanie dostępności sieci w budynku odbywa się w trybie ciągłym. Ma to na celu zagwarantowanie dostępności do Internetu we wszystkich pomieszczeniach budynku. Każda osoba studiująca ma możliwość założenia darmowego konta w usłudze online Microsoft 365, powiązanego z UMK, co daje im szansę poznania i wykorzystania wielu narzędzi tam umieszczonych, z których aplikacje znane z pakietu MS Office są ledwie jednymi z wielu.

Ad. 4. Dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Cały budynek Instytutu jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową (wyposażono go w podjazdy, windy, platformy, brak progów, dostosowane toalety). Szerzej temat udogodnień stworzonych przez UMK na potrzeby studentów z niepełnosprawnością został przedstawiony w Kryterium 2 i 8. W Instytucie znajdują się dwie pętle indukcyjne ułatwiające funkcjonowanie studentów z niedosłuchem. Dokładamy wszelkich starań, aby osoby ze szczególnymi potrzebami miały dostęp do wszystkich oferowanych, zarówno przez instytut, jak i uczelnię, usług i informacji na równi z innymi osobami. W swoich działaniach opieramy się na zasadzie uniwersalnego projektowania, czyli projektowaniu produktów, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich (także dla osób ze szczególnymi potrzebami) w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Dążymy do tego, aby strony internetowe uczelni oraz wydziałów i jednostek były dostępne dla osoby ze szczególnymi potrzebami bez konieczności klikania w dodatkowe ikonki. Ikonkę do ułatwień dostępu traktujemy jako dodatek do strony, a nie warunek konieczny, ponieważ ułatwienia w niej zawarte są o wiele uboższe niż oferowane standardowo poprzez przeglądarkę lub system operacyjny. Strona zaprojektowana uniwersalnie i dostępna dla wszystkich, to strona, na której m.in. można zwiększyć czcionkę do 200% jej rozmiaru, bez utraty zawartości i czytelności treści na stronie, można na niej nawigować za pomocą klawiatury, dowolnie obracać w pionie i poziomie, ze standardowo odpowiednim kontrastem, a jednocześnie jest czytelna dla czytników ekranu, dostępna dla osób niesłyszących. Ikonka do ułatwień dostępu zapewnia to tylko w minimalnym, podstawowym zakresie, który jest niewystarczający dla większości osób z niepełnosprawnością. Osoby słabowidzące, dla których przeznaczone miałyby być te specjalne rozwiązania, jeśli tego potrzebują, mają własne programy lub nakładki, których na co dzień używają. Dodatkowo system Windows lub zainstalowana przeglądarka standardowo oferują możliwość odwrócenia kontrastu na ekranie, jak następujące kombinacje klawiszy klawiatury - („lewy Alt + lewy Shift + Print Screen”), powiększenie tekstu na stronie (ctrl +) lub zmianę kontrastu na dowolne zestawienie kolorystyczne.

Ad. 5. Dostępność infrastruktury

Studenci archeologii w trakcie studiów, zwłaszcza podczas przygotowywania prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich) oraz rozpraw doktorskich, korzystają z pełnego

zakresu dostępnych specjalistycznych zasobów jednostek Instytutu. Do dyspozycji są pracownie konserwacji, traseologii, palinologii, archeozoologii i metod komputerowych, wraz z całym sprzętem, którym dysponują: dygestoria, wanny, impregnacja próżniowa itp. (konserwacja), mikroskopy, cyfrowy sprzęt pomiarowy, specjalistyczne oprogramowanie (traseologia i rekonstrukcja środowiska pradziejowego), druk, skanowanie 3D, konsultacje w zakresie urządzeń pomiarowych i oprogramowania cyfrowego (metody komputerowe), materiały porównawcze i kolekcje. Opisane zasoby są dostępne dla studentów także po zajęciach, po uprzednim uzgodnieniu z odpowiednimi dydaktykami. Studenci otrzymują też terminowe pozwolenie na dostęp do zasobów Instytutu na ich prośbę skierowaną na piśmie do Dyrektora IA.

Ad. 6. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Podstawowym zasobem dydaktycznym jest księgozbiór znajdujący się w bibliotece Instytutu Archeologii. Jej pomieszczenia zajmują powierzchnię około 244 m^2, w tym około 140 m^2 magazyny. W bibliotece znajduje się czytelnia na około 30 miejsc z bogatym księgozbiorem podręcznym, zawierającym m.in. atlasy, słowniki, bibliografie i encyklopedie. Cały księgozbiór liczy 17,6 tys. woluminów książek i czasopism. Księgozbiór dotyczący archeologii antycznej składa się z 5,8 tys. książek i blisko 3 tys. woluminów czasopism. W Bibliotece prowadzony jest też zbiór specjalny, na który składają się mapy i nadbitki. Biblioteka gromadzi wszystkie najnowsze podręczniki i monografie archeologiczne (także interdyscyplinarne) oraz wiodące czasopisma archeologiczne, a także te o charakterze regionalnym. Księgozbiór zawiera zarówno publikacje w języku polskim, jak i w językach obcych. Pozyskiwane są one w wyniku współpracy z ponad 54 instytucjami zagranicznymi i 62 krajowymi. Poza tym książki kupowane są z funduszy Instytutu, a także pochodzą z darów, między innymi z księgozbioru związanego z archeologią antyczną, stanowiącego wyodrębnioną część księgozbioru Biblioteki. W ostatnich latach zasoby biblioteczne wzbogaciły się o liczne woluminy (łącznie około 200) z księgozbiorów prof. Romana Jakimowicza i prof. Kazimierza Żurowskiego. W bibliotece znajdują się trzy komputery z dostępem do Internetu (jeden z nich przeznaczono do użytku studentów) oraz dwa czytniki kodów. Zbiory są katalogowane w bibliotecznym systemie Alama; biblioteka udostępnia zbiory w formie elektronicznej. Biblioteka Instytutu Archeologii UMK ma własną stronę internetową (https://www.bu.umk.pl/web/biblioteki-wydzialowe/biblioteka-instytutu-archeologii). W ostatnim roku w Instytucie powstał **Gabinet Archiwaliów Naukowych**, który obejmuje dokumenty związane z karierą naukową emerytowanych pracowników i historycznych postaci Instytutu.

Biblioteka Uniwersytecka (ul. Gagarina 13, 87–100 Toruń) oferuje: 1 554 667 książek, 658 761 woluminów wydawnictw ciągłych (gazet, czasopism, wydawnictw seryjnych i zbiorowych), 580 881 tys. woluminów jednostek zbiorów specjalnych oraz 702 742 jednostek e-zasobów. Licencyjny dostęp do zasobów elektronicznych zawiera 65 baz danych, 294 893 książek elektronicznych, 36 660 tytułów czasopism elektronicznych. Ponadto w Bibliotece Uniwersyteckiej znajduje się 46 000 zdigitalizowanych obiektów dostępnych w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej i blisko 5,6 tysiąca (dane z kwietnia 2026 rok) zdeponowanych publikacji w repozytorium instytucjonalnym RUMAK (stan na dzień 31 grudnia 2025 roku).

Do dyspozycji studentów archeologii jest również Biblioteka Humanistyczna UMK, zlokalizowana w budynku Collegium Humanisticum, siedzibie Wydziału Nauk Historycznych. Studenci archeologii mogą w niej korzystać z księgozbiorów Instytutu Historii i Archiwistyki UMK oraz innych jednostek Uniwersytetu. W pomieszczeniach biblioteki znajdują się powiększalnik tekstu I-See HD22, stanowiska komputerowe oraz przestrzenie do pracy

indywidualnej i zespołowej. Pracownicy i studenci mają możliwość swobodnego korzystania z Biblioteki Collegium Humanisticum przez cały tydzień pracy i nauki, przez sześć godzin dziennie - od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-15.00. Do dyspozycji mają dwie czytelnie – główną, znajdującą się obok księgozbioru podręcznego na parterze i czytelnię czasopism usytuowaną na pierwszym piętrze. Zamawianie książek odbywa się online. Dzięki wprowadzeniu całości zbiorów do komputerowego systemu bibliotecznego studenci mogą zamawiać książki z dowolnego miejsca.

Studenci UMK korzystają z dostępnych baz danych przez Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). Każdy student posiada indywidualne konto w Systemie, do którego loguje się przez Centralny Punkt Logowania. Na stronie Biblioteki Uniwersyteckiej dostępne są również bazy cyfrowe, między innymi:

– Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa: zawiera zasoby dydaktyczne, naukowe, literackie związane nie tylko z regionem, ale także niezbędne w procesie nauczania uczelni wyższych oraz szkół w województwie. Biblioteka cyfrowa jest częścią ogólnopolskiej sieci bibliotek cyfrowych, digitalizuje, udostępnia i przechowuje dziedzictwo kulturowe Polski wspierając tym samym kulturę i naukę kraju. Jej zasób przyrasta rokrocznie o parę tysięcy nowych obiektów (http://kpbc.umk.pl/dlibra).

– Zasób Cyfrowy UMK: zawiera głównie podręczniki i materiały niedostępne w bibliotekach sieci UMK lub dostępne w jednym egzemplarzu oraz materiały zeskanowane w związku z ich zabezpieczeniem i ochroną). Dostępne są one na terenie budynków UMK bez potrzeby logowania (http://zc.umk.pl/dlibra).

– Baza EBSCO Library, Information Science & Technology Abstracts: baza zawiera abstrakty artykułów (z ponad 600 czasopism), książek, raportów i sprawozdań z badań. Zakres: bibliotekarstwo, bibliometria, klasyfikacja dokumentów, wyszukiwanie i zarządzanie informacją. Dostęp dla użytkowników UMK poprzez serwis EBSCO.

– J-STOR: to elektroniczne pełnotekstowe archiwum czasopism naukowych. Do dyspozycji użytkowników UMK są obecnie trzy kolekcje Arts & Sciences: I, II i III. W bazie J-STOR znajdują się wszystkie wydane numery danego tytułu od pierwszego. Istnieje możliwość dostępu do archiwum spoza sieci UMK, na przykład z komputerów domowych (po uwierzytelnieniu) pod adresem http://han3.uci.umk.pl/han/jstor/.

– IBUK Libra: dostęp pełnotekstowy do 1256 książek elektronicznych z polskich wydawnictw, tj. PWN, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wolters Kluwer, wydawnictwa akademickie i inne.

Wejście do wszystkich baz danych możliwe jest za pośrednictwem strony Biblioteki Uniwersyteckiej z adresu: https://www.bu.umk.pl/czytelnia_online. Bazy testowe (do tygodników online, kolekcji książek elektronicznych) z różnych dziedzin; dostęp do nich zmienia się i jest ograniczony, obecnie obejmuje on m.in. Springer Link Taylor and Francis eJournals (https://www.bu.umk.pl/bazy_testowe). Wszystkie dostępne linki znajdują się na stronie Biblioteki https://www.bu.umk.pl w zakładce „zasoby".

Materiały dydaktyczne, poza bibliotekami, są również udostępniane elektronicznie: przez platformę Moodle (https://moodle.umk.pl/course/index.php?categoryid=68) oraz w formie załączników w korespondencji elektronicznej. Do tego ostatniego służy osobna zakładka w systemie USOS, zwana obecnie USOS-mailem, a wcześniej U-mailem. Umożliwia ona szybką komunikację między prowadzącymi a studentami dzięki temu, że korzysta z wewnętrznej, uniwersyteckiej bazy danych studentów i pracowników.

Ważnym uzupełnieniem bazy dydaktycznej jest stała wystawa, przygotowana z okazji jubileuszu 70-lecia Uczelni. Wyeksponowana w łączniku pomiędzy dwoma budynkami, została poświęcona historii archeologii na UMK i w ośrodku toruńskim, prowadzonych kierunkach badawczych, kadrze naukowo-badawczej, infrastrukturze, osiągnieciach, a także kierunkach kształcenia. Wystawa także dobrze służy wizerunkowi zewnętrznemu Instytutu Archeologii i Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika.

Ad. 7. Monitorowanie i doskonalenie bazy dydaktycznej

Monitorowanie i doskonalenie bazy dydaktycznej odbywają się w sposób ciągły w oparciu o zindywidualizowane potrzeby dydaktyczne i badawcze. W Instytucie z grona pracowników inżynieryjno-technicznych wyznaczono osobę odpowiedzialną za bieżące monitorowanie sprzętu dydaktycznego. Z jej udziałem odbywają się też spotkania dyrekcji i Zastępcy Kierownika Zespołu Administracyjno-Gospodarczego Collegium Humanisticum, podczas którego wizytowane są sale dydaktyczne i laboratoryjne, skutkujące uzupełnieniem aparatury, naprawą i zakupami jeśli takie zostaną wskazane. Potrzeby dotyczące zaplecza dydaktycznego są również omawiane podczas spotkań kolegium dyrektorskiego. W monitorowaniu bazy dydaktycznej uwzględniane są bieżące potrzeby zgłaszane przez pracowników i studentów. Zgodnie z rekomendacjami komisji ocenającej PKA z 2020 roku monitorowanie bazy dydaktycznej z udziałem studentów odbywa się poprzez przedstawicieli studentów zasiadających w Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia i w Radzie Dziekańskiej. W odniesieniu do potrzeb wydawniczych pracownicy śledzą rynek w zakresie swoich zainteresowań. Gdy pojawiają się pozycje, które chcą wykorzystać na zajęciach lub są potrzebne w pracy seminaryjnej (np. dla przygotowania pracy dyplomowej), zgłaszają to w bibliotece Instytutu oraz Dyrekcji. W praktyce zgłoszenia takie zawsze, po uprzednim sprawdzeniu ceny poszukiwanych pozycji, kończą się nabyciem wskazanych wydawnictw, co wraz z szerokim dostępem do zasobów cyfrowych oraz daleko posuniętą digitalizacją materiałów zapewnia stały dostęp do najnowszych publikacji naukowych.

W przypadku zaplecza technicznego, z uwagi na znaczące koszty aparatury (tachimetry, stacje GNSS, mikroskopy, osprzęt laboratoryjny, stacje robocze – komputery wyższej klasy niż biurowe, urządzenia pomiarowe czy sprzęt wykopaliskowy, drony), modernizację sprzętu realizuje się wielotorowo. W ramach aktywnego uczestnictwa w programie IDUB Instytut wzbogacił się o sprzęt o wartości 256 237,88 PLN. Zakupiono między innymi: agregat prądotwórczy Honda, notebooki Dell, zestawy komputerowe, tablety przemysłowe Getac do pracy w terenie, wirówkę laboratoryjną MPW M, pompę, igłofiltry wraz z oprzyrządowaniem, kamerę cyfrową Jenoptic Altair do mikroskopu, obiektyw Nikon Nikkor 60mm do aparatu fotograficznego, drony, krótkofalówki, wyposażenie mikroskopu Zeiss Axiotech5, GPS Leica FLX100, zestaw komputerowy do skanera 3D, mikroskop laboratoryjny Leica DM500 (2 sztuki), Leica DN 3000, mikroskop stereoskopowy Leica M205C oraz Leica EZ4. Część środków pochodzi z funduszu ogólnouniwersyteckiego. Są przeznaczone przede wszystkim na zaplecze dydaktyczne. Znaczącym wsparciem w zakupie aparatury badawczej są realizowane przez wielu pracowników Instytutu Archeologii granty (m.in. Narodowego Centrum Nauki, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i innych), pozwalające na zakup bardziej zaawansowanych rozwiązań. Przykładem takich zakupów jest *Copernicana,* łódź TRV 600W „Cabin" z silnikiem zaburtowym o wartości 104 591,95 zł. Zakupiono ją dzięki środkom IDUB oraz finansowaniu z Uniwersytetu w Oksfordzie w ramach projektu „Practical Mariner". Jest mobilną platformą badawczą, która pozwoli realizować bardziej zaawansowane projekty na jeziorach, rzekach i wodach przybrzeżnych.
Zapotrzebowania w zakresie nowych technologii (jak zakup drukarki 3D czy udostępnienie sprzętu geodezyjnego na potrzeby dydaktyczne) są realizowane w miarę możliwości finansowych Instytutu.

Typowe zaplecze biurowe i materiały użytkowe, także wykorzystywane do prowadzenia zajęć, są na bieżąco obsługiwane przez pion administracyjno-gospodarczy. Drobne naprawy i prace konserwacyjne są wykonywane na bieżąco.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Ad. 1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego

Instytut Archeologii współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, z samorządami, gminami, powiatami, województwami, urzędami konserwatorskimi, muzeami, kościołami, klasztorami, a także przedsiębiorcami i firmami budowlanymi w szerokim zakresie. Współpraca dotyczy nie tylko popularyzacji nauki, ale obejmuje również wykonywanie badań archeologicznych i specjalistycznych ekspertyz w zakresie identyfikacji zabytków ruchomych i nieruchomych oraz ich datowania. Pracownicy IA udzielają konsultacji naukowych pracownikom muzeów i firm archeologicznych. Współpracują z gminami przygotowując dokumentację stanowisk konieczną do realizacji projektów mających na celu rewitalizację obiektów znajdujących się w zabytkowej przestrzeni miejskiej. Poza tym uczestniczą w przygotowaniu stałych lub czasowych wystaw w muzeach, izbach pamięci czy kryptach, co wpływa na zwiększenie atrakcyjności tych miejsc pod względem turystycznym, a to ma znaczenie dla miejscowej gospodarki. W trakcie wykopalisk lub po ich zakończeniu organizują dla mieszkańców prezentację wyników badań w formie popularnonaukowych wykładów, festynów lub ekspozycji odkrytych zabytków, w ten sposób pogłębiają wiedzę na temat historii danego miejsca przez co wzmacniają budowanie lokalnej tożsamości. Pracownicy IA zatrudnieni w Pracowni Konserwacji Zabytków poddają konserwacji różne obiekty wykonane z surowców pochodzenia organicznego i metali dla różnych instytucji z całej Polski. Poza tym przygotowują zalecenia dotyczące przechowywania i ekspozycji zabytków. IA współpracuje również z rekonstruktorami historycznymi z krawcami i szewcami udzielając im naukowych konsultacji dotyczących dawnych technik szycia, wykrawania, wykańczania ubiorów. Szeroko rozwinięta jest również współpraca z przedsiębiorcami specjalizującymi się w tzw. nowych technologiach między innymi przy wykorzystaniu georadaru, skanowania 3D czy fotogrametrii. IA dba o jak najlepszy kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym i przykłada dużą wagę do zwiększania liczby współpracujących z nim instytucji i towarzystw. Wśród nich znajdują się instytucje toruńskie, m.in.: Książnica Kopernikańska w Toruniu, Muzeum Okręgowe w Toruniu, Urząd Marszałkowski w Toruniu, Urząd Miasta w Toruniu, Wojewódzki Urząd ochrony zabytków w Toruniu, Delegatura w Bydgoszczy oraz krajowe: Muzeum w Biskupinie, Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, Muzeum Katyńskie w Warszawie, Muzeum Archeologiczne w Warszawie i Poznaniu, Muzeum Historii Polski w Warszawie, Archiwum Miasta Krakowa - Urząd Miasta Krakowa, INVEST KOMFORT Spółka Akcyjna Sp. K. z siedzibą w Gdyni, Fundacja Scientia et Arte z siedzibą w Borkowie, Muzeum Wojska w Białymstoku, Lubuski Konserwator Zabytków w Zielonej Górze, Zakon Karmelitów Bosych w Przemyślu i Kuria Diecezjalna w Drohiczynie. Dzięki szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym pracownicy widzą, jakie są potrzeby i na jakiej płaszczyźnie może być prowadzone współdziałanie. Starają się te zaobserwowane oczekiwania i kompetencje wprowadzić do programów studiów. W tym celu w IA została powołana Rada Interesariuszy Zewnętrznych ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, która jest ciałem społecznym. Pełni ona funkcje doradcze w sprawach dotyczących strategii rozwoju IA, dba o jego współpracę z instytucjami zewnętrznymi, w tym państwowymi i samorządowymi,

organizacjami społeczno-kulturalnymi oraz wyraża opinie w doskonaleniu programów kształcenia, w celu osiągnięcia zakładanych efektów oraz najwyższych standardów dydaktycznych, uwzględniających zmieniające się warunki otoczenia społeczno-gospodarczego. Z interesariuszami zewnętrznymi konsultowany jest obecny program studiów, potencjał dydaktyczny i badawczy kadry naukowo-dydaktycznej oraz dydaktycznej IA (załącznik nr 6.1). Zwracają oni uwagę na wymagania przyszłych pracodawców, dostosowywanie programu studiów do realiów rynku pracy oraz ich uatrakcyjnienia. Ich opinie zawarte w najnowszych ankietach brane są pod uwagę przy projektowaniu zmian w programach studiów. W gronie Rady Interesariuszy Zewnętrznych IA znajdują się przedstawiciele siedmiu instytucji kulturalnych, naukowych i przedsiębiorcy. Są to obecnie:

- Mgr Agata Byszewska-Łasińska (Narodowy Instytut Dziedzictwa w Warszawie)
- Dr Henryk P. Dąbrowski (Dyrektor Muzeum Archeologiczne w Biskupinie)
- Mgr Karolina Kocińska (Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska w Gdańsku)
- Mgr Małgorzata Kurzyńska (Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu)
- Mgr Leszek Kucharski (Muzeum Okręgowe w Toruniu)
- Dr Jadwiga Lewandowska (Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej w Rypinie; Usługi Archeologiczne)
- Mgr Tamara Zajączkowska (Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Delegatura w Bydgoszczy)

Mając na uwadze podniesienie kompetencji zawodowych i umiejętności praktycznych studentów, WNH realizował projekty, w których brali udział studenci kierunku archeologia. „Odkryj swój potencjał zawodowy" to szkolenie opracowane przez Biuro Karier UMK dla studentów WNH w celu poszukiwania swojej ścieżki zawodowej. Projekt jest odpowiedzią na sugestie studentów (zgłaszane w ankietach absolwenckich) dotyczące zapotrzebowania na jasno określoną ścieżkę zawodową absolwentów archeologia. Spotkanie, które prowadzi mgr Izabela Rutkowska z Biura Karier UMK, jest dedykowane studentom II roku I stopnia archeologii i trwa 1,5 godziny i ma charakter cykliczny. Poza tym również podczas inauguracji roku akademickiego na Wydziale Nauk Historycznych Biuro Karier UMK przedstawia możliwości rozwoju i kariery dla studentów i absolwentów (w tym dla studentów archeologii). Dodatkowo dla studentów i absolwentów prowadzone są indywidualne spotkania doradcze obejmujące: przygotowanie do rekrutacji, metody szukania pracy, odkrywanie potencjału zawodowego, określanie celów zawodowych i pisanie CV. „Dzień z Pracodawcą na WNH" to kolejny projekt realizowany przez WNH. Pierwsze spotkanie pracodawców ze studentami odbyło się 7 XI 2023 r. w Collegium Humanisticum. Uczestniczyli w nim przedstawiciele: Instytutu Pamięci Narodowej, Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, Archiwum Państwowego w Toruniu, Muzeum Archeologicznego w Biskupinie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu – Delegatura w Bydgoszczy, VI Liceum Ogólnokształcącego im. Zesłańców Sybiru w Toruniu oraz Wydziału Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Celem projektu było zwrócenie uwagi na przygotowanie dobrego CV, przebieg rozmowy kwalifikacyjnej, wymagania stawiane przez pracodawców oraz możliwości rozwoju i awansu zawodowego. Spotkanie, które przybrało formę rozmów z

pracodawcami, pomogło studentom poznać kompetencje przyszłości i możliwości pozyskania środków na ich rozwijanie. IA dąży do poszerzenia oferty edukacyjnej i podejmuje działania zmierzające do rozwoju zainteresowań studentów archeologii. Przykładem tego może być opracowanie i zaproponowanie kandydatom na studia drugiego stopnia w roku akad. 2024/2025, nowych specjalności realizowanych wyłącznie w naszym Instytucie, a zakres wybranej specjalności zostanie wpisany na dyplomie magisterskim:

- **archeologii stanowisk podwodnych i podmokłych,**
- **ochrony dziedzictwa archeologicznego,**
- **archeologii środowiskowej,**

Od roku akademickiego 2025/2026 został uruchomiany blok kompetencyjny zatytułowany Z nauką pod wodę – nurkowanie naukowe (metody i techniki). Jego pomysłodawcami i wykonawcami są pracownicy IA a adresowany jest on zarówno do studentów archeologii jak i osób studiujących inne kierunki studiów. Ukończenie bloku pozwala zdobyć kluczowe na rynku pracy kompetencje oraz rozszerzyć własne zainteresowania, a także uzyskać mikropoświadczenie zrealizowanych efektów uczenia się.

Instytut Archeologii we współpracy z Instytutem Historii i Archiwistyki oraz innymi jednostkami oraz instytucjami spoza UMK od wielu lat wspiera szereg inicjatyw mających na celu popularyzację i promocję wiedzy na zewnątrz. Doskonalone są różne formy współpracy. Wśród działań i wydarzeń należy wskazać na odbywające się regularnie od kilku lat imprezy skierowane do uczniów, młodzieży i osób dorosłych, m.in.:

− **Toruński Festiwal Nauki i Sztuki** – pracownicy IA przygotowują m.in. imprezy festiwalowe: wykłady, warsztaty, pokazy.

− **Drzwi Otwarte WNH** – cykliczna impreza, podczas której organizowane są wykłady, pokazy, warsztaty, gry i zabawy przeznaczone dla uczniów i studentów („Harmonogram Drzwi Otwartych Wydziału Nauk Historycznych 2023", „Harmonogram Drzwi Otwartych Wydziału Nauk Historycznych 2024"; „Harmonogram Drzwi Otwartych Wydziału Nauk Historycznych 2025", „Harmonogram Drzwi Otwartych Wydziału Nauk Historycznych 2026").

− **Nagroda im. Romana Jakimowicza** przyznawana jest corocznie, od 2009 roku, laureatowi konkursu na najlepszą pracę magisterską napisaną i obronioną w Instytucie Archeologii UMK. Nominowani do niej – przez promotorów – są absolwenci studiów magisterskich, którzy uzyskali za prace dyplomowe oceny bardzo dobre.

Ad. 2. Monitorowanie, ocena i doskonalenie form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Instytut Archeologii współpracuje zarówno z interesariuszami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi w zakresie monitorowania i oceny jakości kształcenia. W ostatnich latach spotkania z interesariuszami zewnętrznymi odbywały się nieregularnie, najczęściej przy okazji wydarzeń środowiskowych, takich jak coroczne Seminarium Gwiazdkowe, Jubileusz 80-lecia Archeologii Akademickiej (czerwiec 2026). W celu usystematyzowania i poprawienia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w 2024 roku powołano nowy skład osobowy oraz instytucjonalny. Najbliższe spotkanie zaplanowano na koniec roku. Przedmiotem obrad będą treści zawarte w ankietach-opiniach nadesłanych przez Interesariuszy. W ankiecie zawarto prośbę o wyrażenie opinii na temat działalności dydaktycznej, w tym programu studiów (załącznik nr 6.1). Programy studiów są konsultowane ze studentami, którzy są członkami Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia na WNH oraz Rady Dziekańskiej. Ostateczny kształt programu studiów jest dyskutowany i akceptowany przez Radę Dyscypliny Archeologia. Również pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi zaangażowani są w prace Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia na WNH i biorą udział w organizacji systemu oceny jakości kształcenia jako równoprawni członkowie w procesie decyzyjnym.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie kształcenia na kierunku archeologia obejmuje mobilność osób studiujących i kadry, prowadzenie zajęć w językach obcych, współpracę z zagranicznymi badaczami oraz udział w międzynarodowych projektach terenowych i naukowych. Łączy ono doświadczenia zdobywane za granicą z aktywnościami realizowanymi na UMK. Szczególne znaczenie ma powiązanie współpracy badawczej Instytutu z praktycznym przygotowaniem do zawodu archeologa. W porównaniu z poprzednim raportem samooceny wyraźnie wzrosła aktywność międzynarodowa nauczycieli akademickich i osób studiujących, przejawiająca się w rozwoju mobilności, współpracy międzynarodowej oraz udziale w przedsięwzięciach realizowanych w środowisku międzynarodowym.

Ad. 1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Umiędzynarodowienie należy do istotnych elementów strategii UMK i Wydziału Nauk Historycznych. Strategia UMK na lata 2021–2026, w celu strategicznym II i celu operacyjnym II.4, podkreśla znaczenie doświadczeń międzynarodowych, atrakcyjności kształcenia i mobilności osób studiujących oraz doktorantów. Na archeologii założenia te realizowane są poprzez program studiów i dodatkowe przedsięwzięcia naukowo-dydaktyczne. Programy obu poziomów obejmują różne regiony Europy i świata, w tym archeologię śródziemnomorską, nadczarnomorską i podwodną. Pozwalają poznawać odmienne tradycje badawcze, analizować kontakty kulturowe oraz porównywać metody dokumentacji i interpretacji źródeł. Rozwijają tym samym przygotowanie do korzystania z międzynarodowego obiegu wiedzy, komunikacji specjalistycznej w języku obcym i pracy w zespołach wielokulturowych.

Program Erasmus+ umożliwia wyjazdy na studia i praktyki, w tym udział w badaniach terenowych. Kształcenie uzupełniają projekty badawcze kadry, konferencje międzynarodowe i wykłady gościnne zagranicznych badaczy.

Warunki umiędzynarodowienia wzmacniał udział UMK w programie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza" (IDUB, 2020–2026), którego cele obejmowały podnoszenie jakości badań i kształcenia oraz międzynarodowego znaczenia uczelni. W ramach programu rozwijano aktywność osób studiujących i kadry, m.in. przez granty, mobilności i wydarzenia z udziałem zagranicznych specjalistów. Osoby studiujące i pracujące na UMK mogą rozwijać kompetencje międzynarodowe przez szkolenia językowe, kontakt z zagranicznymi badaczami oraz pracę z obcojęzyczną literaturą i bazami danych. Zajęcia w językach obcych wspierają również preferencyjne zasady rozliczania pensum dydaktycznego.

Model umiędzynarodowienia łączy dydaktykę z badaniami Instytutu i aktywnością osób studiujących. Obejmuje archeologię pradziejową, śródziemnomorską, wczesnośredniowieczną i nowożytną, archeologię podwodną, archeozoologię, archeologię eksperymentalną, archeometrię, traseologię oraz konserwację zabytków.

Działania te sprzyjają zwiększaniu atrakcyjności kierunku oraz rozwijaniu kompetencji potrzebnych w międzynarodowym środowisku naukowym i zawodowym. W procesie kształcenia wspiera się wykorzystywanie wyników badań naukowych i współpracy z instytucjami partnerskimi, w tym zagranicznymi, a także mobilność osób studiujących i kadry. Równolegle rozwijana jest oferta zajęć w językach obcych oraz podejmowane są inicjatywy zwiększające udział osób studiujących w międzynarodowych projektach badawczych i dydaktycznych.

Współpraca międzynarodowa jako zaplecze umiędzynarodowienia kształcenia

Współpraca Instytutu obejmuje instytucje naukowe, uczelnie i muzea. Zakres tych kontaktów jest zróżnicowany; nie wszystkie oznaczają formalne umowy wymiany dla kierunku archeologia. Współpraca obejmuje zarówno bezpośredni udział w badaniach, jak i konsultacje, wspólne wydarzenia naukowe oraz dostęp do materiałów, które mogą być wykorzystywane w kształceniu (załącznik nr 7.1). W tym kontekście należy wymienić współpracę z ośrodkami m.in. w Rumunii: Instytut Archeologii im. Vasile Pârvana Rumuńskiej Akademii Nauk, w Grecji: Polski Instytut Archeologiczny w Atenach i Centre for Maritime Archaeology, Oxford University. UMK uczestniczy w badaniach Histrii od 2015 r.; od 2019 r. współpraca obejmuje również środowisko badawcze związane z University of Texas at Austin. Jej wymiar dydaktyczny widoczny jest w opracowywaniu materiałów z wykopalisk w pracach dyplomowych osób studiujących archeologię. Realizowany w Instytucie projekt PARTS (*PlAnt Raw maTerialS in the life of middle Holocene hunter-gatherer-fisher communities of the south-eastern Baltic coast*) łączy UMK z partnerami na Litwie, we Włoszech i w Holandii. Osoby studiujące i kadra uczestniczą także w projekcie badań i rekonstrukcji wraku z Barbir w Chorwacji, osoby studiujące odbywał również staże i kursy specjalistyczne za granicą m.in. w Czechach (Anthropos Institute, Moravské zemské muzeum w Brnie) oraz Wielkiej Brytanii (University College London, *Intensive Course on Ceramic Petrography & Geochemistry*). Kadra oraz osoby studiujące biorą również udział w konferencjach w Polsce, Rumunii, Danii, Chorwacji, Francji, Zjednoczonym Królestwie, Serbii i Austrii oraz w wydarzeniach online, m.in. w Brazylii. Międzynarodowy obóz traseologii w Toruniu zgromadził badaczy ze Szwajcarii, Republiki Południowej Afryki, Czech i Holandii oraz osób studiujących UMK, zapewniając kontakt z międzynarodowym środowiskiem na miejscu. Kontakty związane z mobilnością obejmują ponadto m.in. University of Tübingen, Austriacką Akademię Nauk, uczelnie i muzea w Danii, University of Gothenburg oraz University College London. Szersze możliwości współpracy i mobilności tworzy członkostwo UMK w sieciach YUFE, YERUN i Baltic University Programme oraz do konsorcjum tworzącego polski Instytut Archeologiczny w Atenach.

Ad. 2 i 5. Kształcenie w językach obcych i udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć

Wydział Nauk Historycznych oferuje zajęcia ogólnouniwersyteckie w języku angielskim dla osób studiujących z zagranicy i osób studiujących na UMK (www.umk.pl/uploads/1779709453626/ZO-O-2026-2027.pdf). Zajęcia wspierają rozwój kompetencji językowych, w tym znajomości terminologii specjalistycznej i umożliwiają wymianę doświadczeń w międzynarodowym środowisku. Od 2021 r. oferta jest uporządkowana w bloki tematyczne: „Underwater Archaeology and Ancient World", „Environmental Archaeology" oraz „Culture and Architecture. A Historical Approach"; obejmuje obecnie 24 przedmioty. W ofertach na lata 2025/2026 i 2026/2027 pracownicy Instytutu proponowali zajęcia z archeologii pradziejowej, antycznej, środowiskowej, podwodnej i średniowiecznej, bioarcheologii, traseologii oraz archeologii eksperymentalnej, w formie wykładów, seminariów i laboratoriów z punktami ECTS. Uzupełnieniem są wykłady otwarte, seminaria, warsztaty, konferencje i współpraca rozwijana w ramach Erasmus+ oraz IDUB.

Współpraca międzynarodowa obejmuje również zapraszanie zagranicznych specjalistów. Wykłady organizowane przy udziale pracowników i kół naukowych dotyczyły m.in. antycznego tkactwa oraz stanowisk greckich (Dion) i rzymskich (Aguntum, Valandovo). Uczestniczyli w nich badacze z Rumunii, Austrii, Macedonii Północnej i Grecji, w tym z Universität Innsbruck i Aristotle University of Thessaloniki. W ramach wspomnianych działań

zrealizowano również wizyty naukowe połączone z wykładami i konsultacjami prowadzonymi przez badaczy reprezentujących ośrodki akademickie i specjalistyczne laboratoria w Stanach Zjednoczonych, w tym Stony Brook University oraz USA Luminescence Dating Research Laboratory, a także w Izraelu – Tel Aviv University oraz Israel Historical and Prehistorical Genetics Laboratory. Działania te sprzyjają poszerzaniu międzynarodowego wymiaru kształcenia oraz włączaniu osób studiujących w bezpośrednią wymianę wiedzy i doświadczeń z zagranicznymi specjalistami.

W dniach 18–19 listopada 2025 r. w Atenach odbył się warsztat „Archaeology of the Greek and Roman Periods in the Black Sea Region: People, Culture, Landscape", współorganizowany przez Polski Instytut Archeologiczny w Atenach, UMK, Uniwersytet Bukareszteński i Rumuński Instytut Archeologiczny w Atenach. Studentka Emilia Górniak przedstawiła tam wyniki badań ceramiki z Histrii, prowadzonej przez międzynarodowy zespół z udziałem osób z IA UMK. Z kolei podczas hybrydowej konferencji 13th Experimental Archaeology Conference EAC13 w Toruniu (1–3 maja 2023 r.) Osoby studiujące związane z Kołem Eksperymentalnej Archeologii Pradziejowej współorganizowały to wydarzenie. Udostępnione nagrania na kanale EXARC mogą służyć w dydaktyce do analizy obcojęzycznych prezentacji. Konferencja stanowiła formę kontaktu z międzynarodowym środowiskiem, odrębną od formalnych zajęć prowadzonych przez zagranicznych wykładowców. Przykłady te pokazują, że umiędzynarodowienie nie ogranicza się do mobilności wyjazdowej: dzięki obecności gości zaproszonych z zagranicy lub hybrydowej organizacji wydarzeń osoby studiujące mogą uczestniczyć w dyskusjach prowadzonych przez badaczy z zagranicy i poznawać standardy prezentacji wyników.

Ad. 3. Przygotowanie osób studiujących do uczenia się w językach obcych oraz sposoby weryfikacji osiągania przez osoby studiujące wymaganych kompetencji językowych i ich oceny

Na studiach licencjackich obowiązuje 120 godzin lektoratu specjalistycznego języka obcego w semestrach III i IV (po 60 godzin), prowadzonego przez Uniwersyteckie Centrum Języków Obcych. Na studiach drugiego stopnia przewidziano 30 godzin w semestrze II. Kompetencje językowe rozwija i sprawdza także konkurs UCJO „Mistrz Języka Specjalistycznego", obejmujący kategorię „Historia i archeologia". Informacje o konkursie i wynikach upowszechniane są kanałami wydziałowymi. Wśród laureatów z archeologii znaleźli się D. Dymarek, M. Tański, J. Piotrowska i J. Grubecki (załącznik nr 7.2).

Praktyczne wykorzystanie języka specjalistycznego

Język specjalistyczny rozwijany jest przez analizę publikacji zagranicznych na wykładach, konwersatoriach, laboratoriach i seminariach, udział w zajęciach anglojęzycznych oraz komunikację w międzynarodowych zespołach terenowych i grantowych. Abstrakty, postery i prezentacje konferencyjne pozwalają ćwiczyć terminologię oraz przedstawianie metod i wyników badań. Przykładem jest współautorski abstrakt osoby studiującej opublikowany w 2023 r. w tomie „Interdisciplinarity in archaeology UISPP2023. Book of abstracts" przez Universitatea de Vest din Timișoara. Osoby studiujące i doktoranci ubiegający się o środki z konkursów IDUB „Grants4NCUStudents" oraz „Mobilności dla Pracowników i Doktorantów" przygotowywali wnioski po angielsku, podlegające ocenie komisji. W pierwszym konkursie laureatami było 16 osób studiujących z archeologii: 10 studentów i 6 doktorantów; w drugim – 3 doktorantów (załączniki nr 7.3 i 7.4).

Przygotowywanie opracowań naukowych łączy pracę ze źródłami i nad koncepcją badawczą z doskonaleniem języka, argumentacji i prezentacji wyników dla odbiorców międzynarodowych. Przykładem współpracy osób studiujących z kadrą są współautorskie

artykuły np. opublikowany w „Sprawozdaniach Archeologicznych” w 2024 r. Międzynarodowy wymiar tych aktywności wynika z obcojęzycznej formy upowszechniania wiedzy i jej dostępności dla zagranicznego środowiska.

Komunikacji naukowej w języku angielskim służyło również przygotowywanie kwartalnego newslettera „Experimental Archaeology in NCU”, wydawanego w latach 2018–2021 przez Koło Eksperymentalnej Archeologii Pradziejowej. Publikowano w nim opisy badań i eksperymentów, także przeprowadzanych przez członków koła. Przygotowanie tekstów pozwalało ćwiczyć terminologię i przedstawianie metod oraz rezultatów. Newsletter udostępniano na Academia.edu, ResearchGate i stronie koła (keap.umk.pl), poszerzając dostęp do treści poza Polską.

Ad. 4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej osób studiujących i kadry

Erasmus+ jest podstawowym instrumentem mobilności edukacyjnej. W latach 2020–2026 program IDUB dodatkowo wspierał wyjazdy osób studiujących i kadry, granty badawcze oraz wydarzenia z udziałem zagranicznych badaczy. Dane o mobilnościach i grantach przedstawiono poniżej.

Mobilności w Programie Erasmus+

WNH posiada 33 umowy Erasmus+ z uczelniami z 12 krajów. Osoby studiujące i pracownicy mogą, za zgodą właściwych koordynatorów, korzystać również z umów innych wydziałów UMK. Rekrutację na semestr lub cały rok akademicki prowadzi Dział Międzynarodowych Partnerstw i Mobilności Edukacyjnej. Osoby studiujące archeologię otrzymują wsparcie koordynatora Instytutu, a informacje udostępniane są na stronach UMK, WNH i Instytutu oraz podczas konsultacji. Learning Agreement określa indywidualny program wyjazdu każdego uczestnika, a po powrocie efekty uczenia się i punkty ECTS są uznawane zgodnie z procedurami. Erasmus+ Praktyki i Praktyki Absolwenckie umożliwiają staże m.in. w muzeach, laboratoriach, instytucjach ochrony dziedzictwa i zespołach terenowych. Przygotowanie wyjazdu obejmuje ustalenie programu kształcenia i jego akceptację przed mobilnością, a następnie rozliczenie osiągniętych efektów po powrocie. Informowanie o procedurach i dostępnych formach wsparcia ma znaczenie dla ograniczania barier organizacyjnych.

W latach 2020–2026 na archeologii studiowało 15 obcokrajowców przyjeżdżających z Hiszpanii, Łotwy i Turcji. Na studia do Grecji, Hiszpanii, Włoch i Turcji. Z IA UMK wyjechało 5 osób. W ramach programu Erasmus+ Praktyki wyjechało 14 osób do: Austrii, Belgii, Czech, Macedonii Północnej i Włoch, a z Praktyk Absolwenckich skorzystały 3 osoby, wyjeżdżając do Austrii i Włoch (załączniki nr 7.5 i 7.6). Dane pokazują, że w raportowanym okresie praktyki były częściej wybieraną formą mobilności niż wyjazdy na studia.

W ramach Erasmus+ STA pracownicy Instytutu odbyli dwa wyjazdy dydaktyczne, m.in. do University of the Peloponnese w Kalamacie (25-27.04.2023) i University of Bucharest (18-22.03.2024). Zajęcia i spotkania organizowano także hybrydowo, umożliwiając osobom studiującym UMK udział w wykładach prowadzonych w języku obcym. Do Torunia przyjeżdżali również pracownicy uczelni partnerskich; badacze z University of the Peloponnese (27-30.04.2022) prowadzili zajęcia dotyczące przede wszystkim archeologii śródziemnomorskiej.

Udział zagranicznych wykładowców zapewniał kontakt z odmiennymi tradycjami i metodami badawczymi, terminologią specjalistyczną i międzynarodowym środowiskiem naukowym. Współpracy dydaktycznej towarzyszyła mobilność studencka: osoba studiująca archeologię odbyła semestralny pobyt na University of the Peloponnese w Kalamacie. Przykład

ten pokazuje możliwe powiązanie mobilności kadry z decyzjami osób studiujących o wyjeździe na studia.

Obowiązkowe kształcenie terenowe pozwala łączyć efekty uczenia się z poznawaniem standardów eksploracji, dokumentacji, zabezpieczania zabytków i organizacji badań w różnych systemach ochrony dziedzictwa. Udział w wykopaliskach Histrii w Rumunii daje osobom studiującym doświadczenie w eksploracji, inwentaryzacji, opracowaniu zabytków, tworzeniu baz danych i przygotowywaniu prac dyplomowych. Badania prowadzone są we współpracy z Instytutem Archeologii im. Vasile Pârvana Rumuńskiej Akademii Nauk i University of Texas at Austin; współpracę z tym drugim ośrodkiem zainicjowano w 2019 r. W latach 2024–2025 powstały prace dyplomowe poświęcone ceramice z Histrii. Osoby studiujące uczestniczyły także w praktykach na stanowisku Valandovo w Macedonii Północnej, gdzie od 2024 r. UMK współpracuje z Narodowym Muzeum Archeologicznym Macedonii Północnej w Skopje, a udział osób studiujących w wykopaliskach rozpoczął się w 2026 r. Osoby studiujące wyjeżdżały również na badania archeologiczne do Dion w Grecji (2024–2025) i Aguntum w Austrii (2024–2026). Praktyki te pozwalają rozwijać umiejętności terenowe i współpracę w zespołach międzynarodowych. Doświadczenia zdobyte podczas prac terenowych mogą być następnie wykorzystywane w seminariach i pracach dyplomowych, co wzmacnia związek mobilności z programem studiów. Warto podkreślić nie tylko sam udział w wykopaliskach, lecz także jego rezultaty dydaktyczne, np. opracowane materiały, wystąpienia i prace dyplomowe.

Mobilności kadry i doktorantów wspiera także Polska Misja Historyczna UMK w Würzburgu, działająca od 2009 r. we współpracy z Uniwersytetem Juliusza i Maksymiliana w Würzburgu oraz uczelniami polskimi. Pracownicy i doktoranci UMK, także z Instytutu Archeologii, mogą ubiegać się o rektorski grant na dwutygodniowy pobyt naukowy. W raportowanym okresie skorzystali z niego jeden nauczyciel akademicki i jeden doktorant.

Mobilności i wsparcie umiędzynarodowienia badań w programie IDUB

W ramach IDUB w latach 2020–2026 działały konkursy wspierające badania osób studiujących i doktorantów oraz ich mobilność naukową między innymi w konferencjach za granicą („Grants4NCUStudents”), mobilność kadry i doktorantów („Mobilności dla Pracowników i Doktorantów”) oraz publikowanie w formule otwartego dostępu („Publikacje dla pracowników”). Osoby studiujące i pracownicy Instytutu korzystali z tych możliwości.

W raportowanym okresie 16 studentów i doktorantów archeologii uzyskało granty „Grants4NCUStudents”; 12 pracowników i 3 doktorantów odbyło mobilności naukowo-badawcze do Australii, Austrii, Chorwacji, Czech, Danii, Wielkiej Brytanii i Włoch. Sfinansowano także 14 artykułów pracowników Instytutu w formule otwartego dostępu (załącznik nr 7.7). Mobilności i granty wspierały rozwój badań i kontakty międzynarodowe.

W dniach 20–26 lipca 2025 r. Instytut Archeologii UMK i Polska Akademia Nauk zorganizowały szkołę letnią „Archeo Summer 2025”. Program obejmował wykłady, wycieczki i wizyty na stanowiskach, m.in. w Krzemionkach Opatowskich i Dolinie Udorki. Dzięki IDUB uczestniczyło w nim dwoje zagranicznych wykładowców – z Chin i Hiszpanii – którzy przedstawili swoje badania.

Udział osób studiujących w procesie umiędzynarodowienia został zauważony również przez władze Uczelni. W 2026 roku w uznaniu swoich działań na rzecz umiędzynarodowienia Uczelni student Mikołaj Tański został uhonorowany nagrodą JM Rektora.

Obozy, szkoły letnie, projekty międzynarodowe

Obozy badawcze, szkoły letnie i projekty międzynarodowe łączą treści studiów z praktyką i umożliwiają poznawanie metod pracy, rozwijanie komunikacji specjalistycznej oraz współpracę w zespołach wielokulturowych. International Camp of Experimental Archaeology,

zorganizowany w Toruniu 16–28 sierpnia 2021 r., zgromadził uczestników ze Szwajcarii, Republiki Południowej Afryki, Czech i Holandii oraz osoby studiujące z UMK. Rekonstrukcja dłubanki i łodzi skórzanej z użyciem replik narzędzi krzemiennych, kościanych i brązowych łączyła interpretację źródeł z eksperymentem. Osoby studiujące włączano również w projekt PARTS („PlAnt Raw maTerialS in the life of middle Holocene hunter-gatherer-fisher communities of the south-eastern Baltic coast"), realizowany przez zespół UMK we współpracy z Litewskim Instytutem Historycznym, Muzeum Narodowym Litwy, laboratorium DANTE na Sapienza University of Rome oraz BIAX w Holandii. W jego ramach osoby studiujące uczestniczyły w obozie EAR1 w Toruniu i EAR2 w Wilnie w 2025 r. oraz eksperymentach z kijami kopieniaczymi w Paliwodziźnie w lutym 2026 r. Projekt „Three-dimensional reconstruction of the Roman shipwreck from Barbir", finansowany w ramach konkursu IDUB SMART 3, dotyczy trójwymiarowej rekonstrukcji rzymskiego wraku z Sukošanu koło Zadaru w Chorwacji. Staż w Anthropos Institute, jednostce Moravské zemské muzeum w Brnie w Czechach, zrealizowany od 13 lutego do 3 marca 2024 r. i finansowany z tego konkursu, umożliwił poznanie specyfiki pracy zagranicznej instytucji muzealno-badawczej. W 2024 r. odbył się także objazd naukowy do Aten, obejmujący wizytę w Polskim Instytucie Archeologicznym i spotkanie z Ambasadorem Polski. W sierpniu 2026 r. zorganizowano w Shehong w Chinach szkołę letnią „Bone Biographies: A Field School in Zooarchaeology and Taphonomy at Hongyandong" we współpracy z Peking University, School of Archaeology and Museology z udziałem doktorantki i pracownika naukowego z IA UMK. Przedsięwzięcia te tworzyły różne możliwości kontaktu z międzynarodowym środowiskiem i zdobywania doświadczenia praktycznego. Wartością tych przedsięwzięć jest możliwość obserwacji, jak pytania badawcze przekładają się na dobór metod i interpretację wyników, a także jak organizuje się pracę w zespołach o zróżnicowanym doświadczeniu. Włączenie osób studiujących w zadania projektowe daje im okazję do rozwijania kompetencji współpracy i komunikacji, choć zakres ich odpowiedzialności zależy od charakteru danego przedsięwzięcia.

Specjalistyczne kompetencje rozwijał również udział osoby studiującej w kursie petrograficznym University College London w lipcu 2025 r. Szkolenie dotyczyło petrografii materiałów archeologicznych, a zdobytą wiedzę wykorzystano w pracy dyplomowej.

Udział w wydarzeniach organizowanych za granicą

Udział w wydarzeniach zagranicznych pozwala poznawać aktualne kierunki badań, porównywać metody i włączać wyniki badań polskich do międzynarodowej dyskusji. Podczas Światowego Kongresu UISPP w Timişoarze (1–4 września 2023 r.) osoby studiujące zdobywali doświadczenie konferencyjne, a abstrakt prezentacji został opublikowny przez Universitatea de Vest din Timişoara. Osoby studiujące uczestniczyły także w pracach komisji UISPP „The Final Palaeolithic of Northern Eurasia" na University of Copenhagen (czerwiec 2024 r.) oraz prezentowali badania podczas Postgraduate Zooarchaeology Forum w Zagrzebiu (2023), 29th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists w Belfaście (2023), ICAZ 4th Roman Period Working Group Meeting w Belgradzie (2024), konferencji „Sacred Places – Sacrifices – Feasts" w Wiedniu (2024), 9th Balkan Symposium on Archaeometry w Zadarze (2024) i wydarzeniu w Kurytybie w Brazylii (2025). Udział ten umożliwiał prezentowanie badań i rozwijanie wiedzy w obszarze paleolitu, archeozoologii, archeometrii i archeologii eksperymentalnej. Udział w konferencjach daje możliwość poznania aktualnych debat, nawiązania kontaktów i uzyskania informacji zwrotnej od badaczy spoza macierzystego ośrodka. Z punktu widzenia oceny jakości kształcenia znaczenie ma nie tylko liczba wydarzeń, ale też zakres samodzielnego udziału osób studiujących oraz późniejsze wykorzystanie zdobytej wiedzy w pracy badawczej.

W Grecji osoby studiujące uczestniczyły m.in. w warsztacie „Archaeology of the Greek and Roman Periods in the Black Sea Region: People, Culture, Landscape" w Atenach (18–19

listopada 2025 r.), współorganizowanym przez Polski Instytut Archeologiczny w Atenach, UMK, Uniwersytet Bukareszteński i Rumuński Instytut Archeologiczny w Atenach. Kolejnym przykładem był udział z posterami wyników zawartych w pracach dyplomowych osób studiujących w 32nd Annual Meeting of the European Association of Archaeologists w Atenach w sierpniu 2026 r., zorganizowanym przez EAA na Narodowym Uniwersytecie im. Kapodistriasa w Atenach.

Międzynarodowe wydarzenia i komunikacja naukowa w Polsce

Międzynarodowe wydarzenia organizowane w Polsce zapewniają kontakt z zagranicznym środowiskiem badawczym bez konieczności wyjazdu. Udział w nich rozwija znajomość metod i komunikację naukową, a współorganizacja pozwala zdobywać doświadczenie organizacyjne. Przykładem była hybrydowa 13th Experimental Archaeology Conference EAC13 w Toruniu (1–3 maja 2023 r.), obejmująca 85 referatów i posterów; dokumentacja szacowała udział na ok. 500 osób jednocześnie i ok. 2500 uczestnictw w ciągu dwóch dni. Osoby studiujące z IA UMK prezentowały postery i referaty podczas Poznań Young Researchers' Archaeology Conference w latach 2023, 2025 i 2026. Uczestniczyli także w konferencji SKAM w Krzemionkach Opatowskich (maj 2024 r.) i 18th SKAM Lithic Workshop na Uniwersytecie Łódzkim (22–23 kwietnia 2026 r.).

W latach 2023–2025 na WNH studiowało łącznie 29 osób studiujących z Chin w ramach wznowionej w 2023 r. współpracy z Tianjin Normal University, zawieszonej podczas pandemii COVID-19. Osoby studiujące odbywały semestralne zajęcia w języku angielskim, w tym przedmioty z archeologii historycznej prowadzone przez pracowników Instytutu. Przykład ten pokazuje, że umiędzynarodowienie obejmuje także osoby studiujące na UMK, które nie wyjeżdżają za granicę.

Ad. 6. Sposoby monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia

Za monitorowanie umiędzynarodowienia odpowiadają Dziekan WNH i Dyrektor IA, współpracując z Pełnomocnikiem Dziekana ds. Mobilności. Od października 2019 r. do września 2024 r. funkcję tę pełniła dr Magdalena Wiśniewska-Drewniak, a od października 2024 r. dr Kamil Adamczak; obie osoby pełniły także funkcję koordynatora programu Erasmus+ dla dyscypliny archeologia. Do zadań pełnomocnika należą m.in. wsparcie w przygotowaniu programów studiów i praktyk, obsługa umów wyjazdowych i przyjazdowych osób studiujących oraz pracowników, inicjowanie umów, organizowanie rekrutacji i monitorowanie mobilności. Pełnomocnik Dziekana ds. Mobilności pozostaje również w kontakcie z Wydziałową Radą ds. Jakości Kształcenia, której członkiem jest reprezentant studentów - Przewodniczący Rady Samorządu Studenckiego WNH. Włącznie studenta do procesu monitoringu procesu umiędzynarodowienia było jedną z rekomendacji działań naprawczych w uwagach raportu z ostatniej oceny PKA kierunku archeologia.

Umiędzynarodowienie jest jednym z kluczowych elementów oceny jakości kształcenia w ramach Systemu Doskonałości Akademickiej (SDA) UMK. Działania Rady ds. Jakości Kształcenia WNH w tym obszarze obejmują m.in.: analizę i opiniowanie programów kierunków studiów (w tym prowadzonych w językach obcych); monitorowanie jakości realizacji przedmiotów oferowanych studentom zagranicznym (np. w ramach programu Erasmus+) oraz weryfikowanie satysfakcji studentów zagranicznych z toku studiów, oraz uczestniczenie w realizacji celów strategicznych UMK, do których należą m.in. dostosowywanie procesów dydaktycznych pod kątem międzynarodowych wymogów czy rozwoju mobilności akademickiej.

Pracę koordynatora wydziałowego programu Erasmus+ oceniają osoby studenckie z zagranicy oraz z UMK w ankietach po odbytej mobilności, a na bieżąco monitorują je władze dziekańskie oraz Dział Międzynarodowych Partnerstw i Mobilności UMK.

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia Wydziału, w tym kwestii związanych z kształceniem, leży również w gestii Pełnomocnika Rektora ds. Umiędzynarodowienia, funkcję tę na WNH pełni od 2024 roku dr hab. Inga Głuszek.

Przykładem działań informacyjnych było spotkanie dotyczące praktyk zagranicznych, zorganizowane 23 kwietnia 2023 r. w Auli Collegium Humanisticum. Przedstawicielki Działu Międzynarodowych Partnerstw i Mobilności UMK – Maria Wtul i Marta Błaszczyk – omówiły ofertę, finansowanie i formalności, a studentka archeologii Paulina Lebiedowicz podzieliła się doświadczeniami z wyjazdu na studia w ramach programu Erasmus+ do Grecji. Taka i podobne formy promocji studenckich mobilności na pewno będą organizowane w przyszłości.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Studiowanie w Instytucie Archeologii UMK opiera się na idei wspierania studentów, w tym z niepełnosprawnością, we wszelkich aspektach ich rozwoju intelektualnego, naukowego, organizacyjnego i społecznego. Służą temu: wsparcie dla studentów z niepełnosprawnością, studenckie koła naukowe, programy mobilności krajowej i międzynarodowej, uczestniczenie w programach i projektach badawczych, system wsparcia stypendialnego za uzyskanie wysokich wyników w nauce, przyznawane corocznie nagrody i wyróżnienia za najlepsze prace magisterskie, program "Kariera dwutorowa", program wsparcia dla studentów ze szczególnymi potrzebami, pomoc we wchodzeniu na rynek pracy, akcje informacyjne o systemach wsparcia dostępnych na WNH i UMK oraz o zakresie systemu obsługi administracyjnej, system informacji o zakresie pomocy materialnej, ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów, ocena poszczególnych zajęć i doskonalenie elementów systemu służących wspieraniu procesu kształcenia, system informacji i edukacji, dotyczący funkcjonowania uczelni, zagrożeń i bezpieczeństwa studentów oraz oferta zajęć ogólnouniwersyteckich oraz bloki kompetencyjne WNH, a także szereg działań związanych z wdrożeniem polityki anty-drop-out.

Ad. 1. Dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Warunki studiowania osób z niepełnosprawnością ruchową są zapewnione według zasad obowiązujących na UMK. W IA znajdują się odpowiednie windy ułatwiające studentom poruszanie się między piętrami i segmentami budynku (por. Kryterium 5). Ponadto osoba z niepełnosprawnością (nie motoryczną), może zwrócić się do uczelnianego Zespołu Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami (dawniej Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych), będącego jednostką ogólnouczelnianą, oferującą pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb. Istniejący od 2006 r. Zespół Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami, od 2023 r. stanowi część Uniwersyteckiego Ośrodka Wsparcia i Rozwoju Osobistego. Zapewnia studentom szeroką ofertę pomocy w sferze zdrowia psychicznego, dydaktycznej, komunikacyjnej, socjalno-bytowej oraz integracyjnej.

Student może złożyć wniosek o przydzielenie asystenta dydaktycznego, który udziela różnych form codziennej pomocy. Osoby mające problemy z samodzielnym poruszaniem się mogą skorzystać z bezpłatnego przewozu organizowanego przez UMK. Dwa domy studenckie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Strona internetowa uniwersytetu jest dostosowana do kryteriów standardu WCAG 2.0, ułatwiającego korzystanie z niej przez osoby z dysfunkcją wzrokową.

Zarządzeniem Dziekana Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 4 października 2022 r. w sprawie powołania Pełnomocników Dziekana ds. osób z niepełnosprawnościami na WNH powołani zostali Pełnomocnicy Dziekana ds. osób z niepełnosprawnościami, posiadający certyfikat tutora. Do zakresu obowiązków pełnomocników należy m.in. rozpoznanie potrzeb, problemów i oczekiwań studentów z niepełnosprawnościami, koordynacja i nadzór w zakresie wsparcia studentów z niepełnosprawnościami w zakresie pomocy w organizacji zajęć i przeprowadzenia egzaminów oraz zaliczeń uwzględniających potrzeby i możliwości studentów, podejmowanie działań mających na celu pełną integrację społeczną osób z niepełnosprawnościami.

Pełnomocnicy są zobowiązani wspierać nauczycieli akademickich w procesie nauczania osób z niepełnosprawnościami, korzystając ze współpracy z Zespołem Wsparcia Osób ze

Szczególnymi Potrzebami, Pełnomocniczką Rektora ds. równego traktowania, Pełnomocniczką Rektora ds. bezpieczeństwa studentów i doktorantów, Rzecznikiem Akademickim oraz Uniwersyteckim Ośrodkiem Wsparcia i Rozwoju Osobistego. Informacje na temat zadań Pełnomocników ds. osób z niepełnosprawnościami można znaleźć na stronie internetowej WNH.

Zgodnie z § 14 Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dostępnego na stronie https://www.umk.pl/studia-i-ksztalcenie/stypendia-i-oplaty/wsparcie-finansowe-UMK/stypendium-dla-osob-niepelnosprawnych/, student może ubiegać się o stypendium z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu.

Na kierunku archeologia stypendia socjalne w roku akademickim:
− 2020/21 na studiach I stopnia stypendia pobierało – 4 osób, II stopnia – 1,
− 2021/22 na studiach I stopnia stypendia pobierało – 3 osób, II stopnia – 0,
− 2022/23 na studiach I stopnia stypendia pobierało – 3 osób, II stopnia – 2,
− 2023/24 na studiach I stopnia stypendia pobierało – 2 osób, II stopnia – 2,
− 2024/25 na studiach I stopnia stypendia pobierało – 0 osób, II stopnia – 1,
− 2025/26 – na studiach I stopnia stypendia pobierało – 3 osób, II stopnia – 0.

Ad. 2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Wiedza zdobywana w ramach programów dydaktycznych uzupełniana jest poprzez aktywne uczestnictwo studentów w studenckich kołach naukowych, działających w Instytucie Archeologii UMK. Pieczę nad nimi sprawują opiekunowie naukowi. Obecnie są to:

– Koło Eksperymentalnej Archeologii Pradziejowej,
– Studenckie Koło Archeologii Epok Brązu i Żelaza,
– Akademickie Koło Badań Podwodnych,
– Międzywydziałowe Koło Archeologii Starożytności,
– Koło Archeologii Środowiskowej i Archeometrii,
– Archeologiczne Koło Miłośników Średniowiecza.

Do dyspozycji każdego z kół przeznaczono odrębne pomieszczenie w budynku Instytutu. Poprzez współpracę z instytucjami zewnętrznymi (np. Muzeum Archeologicznym w Biskupinie), koła naukowe uczestniczą w corocznych festynach i festiwalach nauki.

Aktywność kół naukowych przejawia się m.in. w organizowaniu wykładów, konferencji, warsztatów, spotkań autorskich i promocyjnych publikacji o tematyce historycznej oraz forów dyskusyjnych. Koła naukowe ściśle współpracują z Wydziałową Radą Samorządu Studenckiego.

Ze środków przeznaczonych na działalność studencką WNH oraz z funduszu dydaktycznego IA w Toruniu wspierana jest organizacja wielu wydarzeń, których pomysłodawcami są zarówno koła naukowe, jak i samorząd, w tym wycieczki do różnych instytucji kultury i nauki zarówno w kraju, jak i za granicą. Część z wyjazdów związana jest z realizacją programu studiów, ale część to inicjatywy samych studentów, opiekunów kół naukowych czy dydaktyków. Ze środków przeznaczonych na dydaktykę Instytut Archeologii wspiera organizowane przez Koła Naukowe wyjazdy do muzeów i ośrodków archeologicznych w kraju i za granicą, służące przede wszystkim pogłębianiu wiedzy oraz integracji środowiska. W latach 2021-2026 zorganizowano ponad dwadzieścia takich wycieczek, m.in. do Krakowa (Muzeum Archeologiczne), Warszawy (Instytut Archeologii i Etnologii PAN oraz Laboratorium Izotopów Stabilnych Instytutu Nauk Geologicznych PAN), Poznania (Muzeum Archeologiczne, Muzeum Narodowe), Gniezna (Muzeum Początków Państwa Polskiego w

Gnieźnie), Biskupina (Muzeum Archeologiczne), Ostrowa Lednickiego (Muzeum Początków Państwa Polskiego na Lednicy), Wietrzychowic (Park Kulturowy Wietrzychowice) i Sarnowa (Park Kulturowy Sarnowo), Krzemionek Opatowskich (Muzeum Historyczno-Archeologicznego w Ostrowcu Świętokrzyskim i Rezerwatu Krzemionki w Sudole) oraz do Aten w Grecji (Muzeum Archeologiczne, Muzeum Akropolu, stanowiska archeologiczne: Agora Ateńska, Akropol i inne, Polski Instytut Archeologiczny w Atenach), Arkony w Niemczech (Muzeum Pra- i Protohistoryczne na Rugii).

Do w/w celów przeznaczane są również środki z puli Prodziekana ds. Kształcenia i Spraw Studenckich. Zasady przyznawania tych środków zostały określone w opracowanym z udziałem samorządu studenckiego w regulaminie. Jest on udostępniony na stronie internetowej WNH. Należy podkreślić kluczową rolę, jaką odgrywają w procedurze przyzywania tych środków sami studenci.

Ponadto wszyscy studenci mają szansę na włączenie się w działalność badawczą IA pod kierunkiem swoich opiekunów, którzy będąc pracownikami naukowo-dydaktycznymi dysponują odpowiednim doświadczeniem i kompetencjami. Chcąc rozwijać swoje zainteresowania mogą otrzymać finansowanie w ramach Programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza" (IDUB). To do młodych badaczy adresowany jest konkurs „Grants4NCUStudents". Celem konkursu jest wspieranie inicjatyw naukowych, artystycznych oraz konserwatorskich takich jak m.in. badania wstępne, rozpoznawcze, pilotażowe, kwerendy, zakup materiałów oraz wyjazdy na zagraniczne konferencje międzynarodowe, udział w konkursach międzynarodowych oraz organizację wystawy indywidualnej lub grupowej. Konkurs jest skierowany do poszczególnych studentów UMK, studenckich kół naukowych i doktorantów UMK. W latach 2021-2026 skorzystało z niego 10 studentów i 6 doktorantów archeologii (por. Kryterium 7, załącznik nr 7.3).

Ad. 3. Formy wsparcia studentów

Na kierunku archeologia prowadzone są wielotorowo liczne formy wsparcia w zakresie: 1) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, 2) prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczenia w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej, 3) wchodzenia na rynek pracy lub kontynuowania edukacji, 4) aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, oraz w zakresie przedsiębiorczości

Dla osób studiujących na Wydziału Nauk Historycznych dostępny jest program „Most". Dzięki niemu możliwe jest studiowanie przez semestr lub rok akademicki na jednej z ponad 20 polskich uczelni partnerskich. Rekrutacja odbywa się dwa razy do roku od 15 kwietnia do 15 maja (rekrutacja na semestr zimowy i cały rok akademicki) oraz od 31 października do 30 listopada (rekrutacja na semestr letni). Nad programem sprawuje pieczę koordynator uczelniany, który udziela z zainteresowanym informacji oraz wsparcia na każdym etapie załatwiania formalności. Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie Wydziału Nauk Historycznych https://www.wnh.umk.pl/student/program-most/. W latach 2020-2026 z tej formy studiów skorzystał jeden student archeologii.

Studenci archeologii studiów pierwszego i drugiego stopnia mogą korzystać z programu mobilności w ramach Erasmus+ (na semestr lub rok), wyjeżdżając do wybranej uczelni programu i partnerskiej (por. Kryterium 7). Celowi temu służą stypendia zagwarantowane w zasadach wspomnianego programu. Obok umów podpisanych przez Instytut Archeologii studenci mogą także korzystać z umów podpisanych przez koordynatora Wydziału Nauk Historycznych, gdy pojawia się taka potrzeba. Pełna lista podpisanych umów dostępne są na stronie Uniwersytetu. Szczegółowe informacje o programie Erasmus+ znajdują się również stronie Wydziału Nauk Historycznych https://www.wnh.umk.pl/student/erasmus/ oraz

Uniwersytetu Mikołaja Kopernika https://www.umk.pl/studia-i-ksztalcenie/wymiana-i-programy-miedzynarodowe/erasmus/studenci-studia/rekrutacja/. W latach 2020-2026 z tej oferty dydaktycznej skorzystało pięciu studentów, a siedemnastu wyjechało na praktyki (w tym trzech na praktyki absolwenckie) (por. Kryterium 7, załącznik nr 7.6).

Wszyscy studenci archeologii mają szansę na włączenie się w działalność badawczą Instytutu poprzez uczestnictwo w zajęciach terenowych oraz laboratoryjnych oraz realizowane w ramach prac licencjackich, magisterskich oraz doktoranckich tematy badawcze. Efektem tego są liczne, wspólne z pracownikami Instytutu wystąpienia konferencyjne w kraju i za granicą oraz publikacje naukowe (por. Kryterium 4, załącznik nr 4.2).

Jedną z form wsparcia osób studiujących jest uczestnictwo w Programie Kariera Dwutorowa Student-sportowiec. Program zakłada elastyczne podejście do studiowania, ale przede wszystkim zapewnia wsparcie w celu odpowiedniego zarządzania i planowania kariery sportowej, harmonijnie łączonej z nauką uniwersytecką. Każdy student zakwalifikowany do programu kariera dwutorowa ma przydzielonego opiekuna. Opiekę administracyjną na WNH sprawuje p. Małgorzata Lewandowska z dziekanatu a merytoryczną opiekun I roku. W ostatnich latach na kierunku archeologia nie było chętnych do skorzystania z tej formy studiów.

Studenci archeologii mają możliwość uzyskania porady zawodowej oraz informacji o rynku pracy w Dziale Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UMK – Biurze Karier. Pośredniczy ono w znalezieniu pracy czy stażu, prowadząc bazy danych ofert. W przypadku rejestracji w Biurze, student może otrzymywać również spersonalizowane propozycje zatrudnienia. Prowadzi ono także indywidualne spotkania z doradcami zawodowymi w celu planowania ścieżki rozwoju zawodowego. Organizuje szkolenia i warsztaty podnoszące umiejętności radzenia sobie na rynku pracy, między innymi z zakresu tworzenia dokumentów aplikacyjnych, radzenia sobie podczas procesu rekrutacji, określania potencjału zawodowego, doskonalenia umiejętności przydatnych na rynku pracy oraz rozwijania kompetencji zawodowych.

Studenci i absolwenci mają możliwość odbycia specjalistycznych szkoleń z kompetencji miękkich prowadzonych przez trenerów z Biura Karier UMK w ramach projektu „Dobry Start".

Osobom studiującym na WNH dedykowane są szkolenia opracowane pod kątem poszukiwania własnej ścieżki zawodowej w ramach projektu „Odkryj swój potencjał zawodowy". Co roku również organizowane są spotkania z przedstawicielką Biura Karier Izabelą Rutkowską, podczas których przedstawia ona formy wsparcia oferowane przez Biuro, ale także prowadzi warsztaty z zakresu kompetencji pożądanych na rynku pracy.

Wraz z początkiem każdego roku akademickiego odbywają się spotkania studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia z Prodziekanem ds. Kształcenia i Spraw Studenckich, pracownikami Dziekanatu, dyrekcją IA, opiekunami I roku oraz przedstawicielami Samorządu Studenckiego, podczas których przekazywane są informacje o najważniejszych zapisach z regulaminu studiów oraz o możliwości korzystania z poszczególnych form wsparcia w rozwoju naukowym oraz wsparcia materialnego.

WNH posiada własną ofertę zajęć ogólnouniwersyteckich dedykowaną studentom wszystkich kierunków na UMK. Zajęcia ogólnouniwersyteckie umożliwiają studentom rozszerzenie zainteresowań, zdobywanie dodatkowych kompetencji oraz wzmacniają ich pozycję na rynku pracy. Zajęcia prowadzone są przez pracowników naukowo-dydaktycznych WNH w języku polskim lub obcym. Oferta zajęć znajduje się na stronie internetowej UMK.

Nowością od roku akademickim 2024/2025 stały się dostępne dla studentów wszystkich kierunków na UMK, tzw. bloki kompetencyjne, złożone z zestawów zajęć (od czterech do sześciu). Bloki pozwalają zdobyć cenne umiejętności interpersonalne, społeczne i cyfrowe. WNH ma w ofercie trzy bloki kompetencyjne:

− „Historia w przekazie medialnym" (zajęcia realizowane w semestrze letnim),
− „Cyfrowy urząd" (zajęcia realizowane w semestrze zimowym) oraz

− „Z nauką pod wodę – nurkowanie naukowe (metody i techniki)" (zajęcia realizowane w semestrze letnim).

Realizacja bloku może odbywać się w ciągu kilku lat – w trakcie studiów I lub/i II stopnia, albo w ramach jednolitych studiów magisterskich. W trakcie nauki można ukończyć więcej niż jeden blok kompetencyjny. Ukończenie bloku potwierdzone zostaje uzyskaniem certyfikatu.

Ad. 4. System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Najlepsi studenci, za uzyskanie wysokich wyników w nauce otrzymują stypendia Rektora UMK. Jest to świadczenie pieniężne, które może otrzymać student uzyskujący: wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym.

Stypendium otrzymuje również student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest: laureatem olimpiady międzynarodowej, laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty lub medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o którym mowa w przepisach o sporcie.

Dokładne zasady przyznawania stypendium rektora, w tym punktację za poszczególne osiągnięcia, określa Zarządzenie Nr 146 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 6 października 2022 r. Regulamin świadczeń dla studentów Mikołaja Kopernika w Toruniu. Stypendium może uzyskać nie więcej niż 10% studentów danego kierunku legitymujących się najlepszymi osiągnieciami naukowymi. Informacje na temat stawek stypendiów w roku akademickim 2026/2027 można znaleźć na stronie: https://www.umk.pl/studia-i-ksztalcenie/stypendia-i-oplaty/nagrody-rektora/.

Na kierunku archeologia stypendia rektora pobierało w roku akademickim:
− 2020/21 na studiach I stopnia – 3 osoby, II stopnia – 2,
− 2021/22 na studiach I stopnia – 5 osób, II stopnia – 2,
− 2022/23 na studiach I stopnia – 4 osoby, II stopnia – 2,
− 2023/24 na studiach I stopnia – 5 osób, II stopnia – 2,
− 2024/25 na studiach I stopnia – 5 osób, II stopnia – 2,
− 2025/26 – na studiach I stopnia – 5 osób, II stopnia – 3.

Na mocy Zarządzenia nr 50 Rektora UMK z 28 marca 2023 r. Regulamin przyznawania nagród rektora dla studentów i doktorantów za działalność organizacyjną na rzecz społeczności akademickiej, osoby studiujące mogą ubiegać się raz do roku o nagrody rektora za działalność organizacyjną na rzecz społeczności akademickiej. Co roku kilkanaście osób z WNH, w tym studenci archeologii, takie nagrody otrzymuje. Mają one postać finansową a ich wręczenie ma charakter uroczysty i odbywa się podczas dyplomatorium WNH.

Osoby studiujące na UMK mogą ubiegać się o tytuł Najlepszego Studenta UMK, a absolwenci – o tytuł Najlepszego Absolwenta UMK oraz wyróżnienie za rozsławienie imienia UMK na arenie międzynarodowej. Na poziomie WNH, osoby studiujące mogą się ubiegać o tytuł Najlepszego Studenta oraz – w roku ukończenia studiów – Najlepszego Absolwenta WNH. Po wnikliwym zapoznaniu się z wnioskami i przeanalizowaniu osiągnięć kandydata decyzję w tej sprawie podejmuje Komisja Wydziałowa ds. Wyboru Kandydata a wybór ten zatwierdza Rada Dziekańska. Zasady i tryb przyznawania tytułów oraz wyróżnień studentom i absolwentom są określone w Załączniku nr 1 do uchwały Nr 39 Senatu UMK z dnia 30 kwietnia 2019 r. Regulamin studiów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Wszystkie informacje dotyczące najlepszego studenta i absolwenta WNH znajdują się na stronie WNH, w zakładce Zarządzenia Dziekana WNH: https://www.wnh.umk.pl/wydzial/dokumenty/zarzadzenia-dziekana-wnh/, informacje na temat natomiast wykaz najlepszych studentów i absolwentów

UMK zawarte na stronie UMK: https://absolwent.umk.pl/abs/najlepsi-absolwenci-umk/. Wykaz laureatów z dyscypliny archeologia w w/w konkursach prezentuje załącznik nr 8.1.
Ważnym czynnikiem zachęcającym studentów archeologii do uzyskiwania jak najlepszych wyników w nauce i badaniach jest nagroda przyznawana w Konkursie im. Romana Jakimowicza na najlepszą pracę magisterską. Konkurs rozstrzygany jest corocznie od 2009 r., a jego laureatami są absolwenci IA. Nominowani do niej przez promotorów są absolwenci studiów magisterskich, którzy uzyskali za prace dyplomowe oceny bardzo dobre, a ich prace cechuje pogłębiona analiza i interpretacja źródeł historycznych oraz wysoki poziom metodologiczny. Laureata wybiera w tajnym głosowaniu Kapituła Promotorów Prac Magisterskich. W konkursie, oprócz głównej nagrody, przyznawane są wyróżnienia i wręczane publikacje o tematyce archeologicznej. Wręczenie nagrody następuje na Archeologicznym Seminarium Gwiazdkowym, czyli corocznym spotkaniu podsumowującym działalność naukową, badania i odkrycia poszczególnych katedr, pracowni oraz kół naukowych Instytutu Archeologii UMK w Toruniu. Wykaz nagród i wyróżnień dostępny jest na stronie https://www.archeologia.umk.pl/instytut/nagroda-im-romana-jakimowicza/.

Ad. 5. Informowanie studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

O systemie wsparcie studenci dowiadują się wraz z początkiem każdego roku akademickiego. Wówczas odbywają się spotkania studentów pierwszego roku studiów pierwszego stopnia z wyznaczonym opiekunem I roku, Prodziekan ds. Studenckich Wydziału Nauk Historycznych UMK, pracownikami Dziekanatu, Dyrekcją Instytutu Archeologii, podczas których przekazywane są informacje o najważniejszych zapisach z regulaminu studiów oraz o możliwości korzystania z poszczególnych form wsparcia w rozwoju naukowym oraz wsparcia materialnego.

Zasady pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika reguluje Zarządzenie Nr 146 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 6 października 2022 r. Regulamin świadczeń dla studentów Mikołaja Kopernika w Toruniu. Głównym źródłem informacji o możliwościach wsparcia materialnego jest strona internetowa UMK https://www.umk.pl/studia-i-ksztalcenie/stypendia-i-oplaty/wsparcie-finansowe-UMK/stypendium-socjalne/. Można na niej znaleźć potrzebne regulaminy, wzory oświadczeń, opis obsługi generatora wniosku stypendialnego, terminy składania wniosków oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania.

Dodatkowe informacje na temat dokumentów można uzyskać w Dziekanacie WNH i skorzystać z pomocy oddelegowanego do spraw pomocy materialnej pracowniczki Dziekanatu, którą obecnie jest mgr inż. Agnieszka Siuta (email: asiuta@umk.pl; pokój C.0.21; 00 48 56 611 37 78). Ważnym ogniwem w tej procedurze są przedstawiciele studentów, którzy współtworzą Komisję Stypendialną i w okresie rozpatrywania wniosków dyżurują w Dziekanacie.
Na kierunku archeologia stypendia socjalne pobierało w roku akademickim:
− 2020/21 na studiach I stopnia stypendia – 8 osób, II stopnia – 3,
− 2021/22 na studiach I stopnia stypendia – 6 osób, II stopnia – 1,
− 2022/23 na studiach I stopnia stypendia – 4 osoby, II stopnia – 4,
− 2023/24 na studiach I stopnia stypendia – 3 osoby, II stopnia – 5,
− 2024/25 na studiach I stopnia stypendia – 1 osoba, II stopnia – 2,
− 2025/26 na studiach I stopnia stypendia – 3 osoby, II stopnia – 3.

Ad. 6. Skargi i rozpatrywania wniosków

Typowe podania i wnioski studentów, na przykład o przyznanie Indywidualnego Programu Studiów, Indywidualnej Organizacji Studiów, urlopu dziekańskiego, powtarzania roku, itp., jak

i innych spraw losowych, dyscyplinarnych, wymagających zindywidualizowanego podejścia w granicach obowiązujących przepisów prawa, są rozpatrywane przez Prodziekan ds. Kształcenie i Spraw Studenckich, dr hab. Marlenę Jabłońską, prof. UMK.

Wszelkie skargi studentów, zawiadomienia o niepokojących działaniach czy niestosownych zrachowaniach i to zarówno w relacji student-student jak i student-pracownik, pracownik-student mogą być zgłaszane do opiekuna roku, poprzez Wydziałową Radę Samorządu, a także bezpośrednio u Dyrektora i jego Zastępcy oraz u Prodziekan ds. Kształcenie i Spraw Studenckich. Każda sprawa jest traktowana indywidualnie i w zależności od jej skali rozwiązywana na poziomie wydziału lub przekazywana na poziom Pełnomocników lub samego Rektora. Godziny dyżurów Prodziekan są powszechnie znane (https://www.wnh.umk.pl/wydzial/wladze-wydzialu/). Sprawy można zgłaszać również poprzez dziekanat, e-mailowo lub telefonicznie. Numer telefonu komórkowego Prodziekan załączony jest w stopce e-maila.

Ad. 7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów

Pełną obsługę administracyjną studentów zapewnia Dziekanat WNH, wszelkie przydatne informacje dla studentów znajdują się na stronie internetowej Wydziału (zwłaszcza w zakładce „Student").

Informacje o programie kształcenia i procedurach związanych z organizacją studiów dostępne są na stronie WNH, do której podpięta jest też strona IA. Pełna oferta zajęć dydaktycznych znajduje się także w systemie USOS. Obsługą studiów archeologicznych I i II stopnia zajmuje się w Instytucie Archeologii pani Alina Sosnowska (email: also@umk.pl; pok. 3; tel. 00 48 56 611 39 88), a w Dziekanacie pani Małgorzata Lewandowska (email: gosialm@umk.pl; pok. C.0.23; tel. 00 48 56 611 37 13). Informacje o procesie dydaktycznym przekazują także opiekunowie poszczególnych lat studiów, Zastępca Dyrektora Instytutu Archeologii (prof. dr hab. Daniel Makowiecki) oraz Prodziekan ds. Studenckich Wydziału Nauk Historycznych (dr hab. Marlena Jabłońska, prof. UMK), a także sekretariat Instytutu Archeologii.

Ad. 8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów

Identyfikowaniem zagrożeń wynikających ze sposobów działania i funkcjonowania UMK na różnych poziomach jego organizacji oraz rekomendowaniem rozwiązań, które ograniczałyby ryzyko ich wystąpienia zajmują się pełnomocnicy rektora:

− Pełnomocniczka do spraw równego traktowania, dr hab. Aleksandra Derra, prof. UMK (email: rownosc@umk.pl)

− Pełnomocniczka do spraw przeciwdziałania mobbingowi, dr Beata Rutkowska (email: przeciwmobbingowi@umk.pl)

− Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa, mgr Robert Murawski (email: rmurawski@umk.pl)

Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa zajmuje się również udzielaniem pomocy osobom dotkniętym zagrożeniem. Jego numer telefonu komórkowego oraz godziny dyżurów dostępne są na stronie Uniwersyteckiego Ośrodka Wsparcia i Rozwoju Osobistego. WNH współpracuje z nim w sytuacjach trudnych, związanych z bezpieczeństwem. Są to działania zarówno doraźne jak i systemowe. O pracy pełnomocników studenci są informowani podczas immatrykulacji, spotkań z opiekunami I roku oraz szkoleń studenckich.

Ad. 9. Ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów

Ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów, ocena i doskonalenie elementów systemu służących wspieraniu procesu kształcenia prowadzona jest wielotorowo.

Przedstawiciele studentów są członkami Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Radzie dziekańskiej, biorą udział w dyskusjach poświęconych sprawom studenckim, proponują, współtworzą i monitorują w ten sposób możliwość wypracowania optymalnych metod rozwiązywania problemów.

Informują o mankamentach funkcjonowania poszczególnych rozwiązań, podpowiadają, jak poszerzyć i ulepszyć formy zachęcania studentów do mobilności i aktywności naukowej, ale także nagradzania najlepszych studentów i absolwentów Wydziału Nauk Historycznych. Poprzez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego, studenci mają możliwość zgłaszanie uwag dotyczących funkcjonowania Wydziału. Rola samorządu w procesie monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia studentów jest szczególna. To ich przedstawiciele zasiadają zarówno w komisji stypendialnej jak i komisji oceniającej wnioski o nagrody Rektora i Dziekana, a także opiniują wnioski o przyznanie wsparcia finansowego.

Ad. 10. Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu wsparcia

Aktywna wymiana opinii o funkcjonowaniu systemów wsparcia w Instytucie i szerzej na Wydziale Nauk Historycznych odbywa się w ramach spotkań i współpracy opiekunów ze studenckimi kołami naukowymi. Ich opinie są istotnym czynnikiem w podejmowaniu decyzji dotyczący na przykład modyfikacji programu studiów. Ważnym wydarzeniem w monitorowaniu wsparcie jest też coroczne Seminarium Gwizdkowe (por. wyżej, Kryterium 8, punkt 4), w którym obok sprawozdawczo-naukowych wystąpień przedstawicieli poszczególnych jednostek Instytutu, wyniki swojej aktywności i osiągnięcia minionego roku relacjonują także przedstawiciele studencki z kół.

Corocznie, w ramach harmonogramu realizacji procedur Systemu Doskonałości Akademickiej, w Instytucie Archeologii przeprowadzane są ankiety ewaluacyjne, dotyczące poszczególnych zajęć, które studenci mogą nieobligatoryjnie i anonimowo wypełnić w systemie USOS z końcem każdego semestru. W czasie badania odpowiadają oni na pytania, ale również mają możliwość wpisania własnego komentarza do zajęć, w których uczestniczyli. W systemie wyróżnia się dwa rodzaje komentarzy: otwarte, do których dostęp ma prowadzący zajęcia i koordynator po zakończeniu badania, oraz ukryte.

Do tych drugich dostęp ma tylko Dziekan i są one monitorowane na bieżąco. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest wychwycenie spraw szczególnie trudnych i pilnych oraz podjęcie natychmiastowych działań. Pierwszym z nich zawsze jest spotkanie prowadzącego zajęcia, którego zachowanie zostało ocenione krytycznie przez osobę studiującą, z Dziekanem. Dalsze kroki uzależnione są od rozwoju sytuacji. Pytania w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych dotyczą sposobu prowadzenia zajęć, ich zrozumiałości dla studentów, realizacji efektów uczenia się, ale także poziomu kultury osobistej prowadzących oraz sposobów oceniania. Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, dr hab. Wioletta Zielecka-Mikołajczyk, prof. UMK analizuje dane znajdujące się w ankietach ewaluacyjnych, zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 11 Dziekana WNH z dnia 9 września 2024 r. w sprawie powołania Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia na kadencję 2024–2028. Na początku każdego semestru władze WNH dokonują oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych przez jednostkę w poprzednim roku akademickim. Raporty, zawierające zarówno wyniki badania jak i plany naprawcze, są prezentowane podczas posiedzeń Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia, Rady Dyscypliny Archeologia i zatwierdzane przez Radę Dziekańską. Są one również omawiane podczas spotkań ze studentami, co ma pokazać, iż ich głos ma wielkie znaczenie dla jakości kształcenia na WNH.

Na poziomie ogólnouczelnianym funkcjonuje strona internetowa „jakosc.umk.pl", która jest „internetowym biurem" Systemu Doskonałości Akademickiej, umożliwiającym zgłaszanie usprawnień w funkcjonowaniu UMK. Każdy może podzielić się swoimi sugestiami i uwagami dotyczącymi jakości funkcjonowania poszczególnych elementów działania uczelni, dzięki karcie działań doskonalących. W celu przesłania swojej sugestii wystarczy na stronie głównej jakości kształcenia skorzystać z przycisku „Zmieniajmy wspólnie naszą Uczelnię! Zgłoś swój pomysł!". Po zalogowaniu się do serwisu za pomocą konta uniwersyteckiego osoba zgłaszająca jest przenoszona do odpowiedniego formularza. Poprawne wypełnienie wszystkich pól pozwoli wysłać formularz z propozycją zmiany.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Ad. 1. Zapewnienie aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców dostępu do informacji

Informacje związane z rekrutacją na studia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (licencjackie, magisterskie, doktoranckie i podyplomowe) znajdują się na ogólnouczelnianej stronie internetowej w zakładce „Rekrutacja" https://www.umk.pl/rekrutacja/ . Dostępne są tam szczegółowe opisy kierunków studiów, w tym archeologii:

Archeologia studia I stopnia: https://www.umk.pl/rekrutacja/kierunki-studiow/informacje/index.php?id=20170504133015&id_kierunku=130

Archeologia studia II stopnia: https://www.umk.pl/rekrutacja/kierunki-studiow/informacje/index.php?id=20200417144730&id_kierunku=129

Wyjaśnione są tam również zasady rekrutacji, w których podano informacje niezbędne w procesie rekrutacji kandydatów: zagranicznych, laureatów olimpiad i konkursów, z osiągnięciami sportowymi oraz z przeniesienia z innych uczelni. Podane są tam informacje na temat warunków przyjęcia na studia, terminów, wymaganych dokumentów, opłat i harmonogramu rekrutacji. Na stronie zamieszczono także film instruktażowy, wprowadzający w prosty i przystępny sposób w system Internetowej Rekrutacji Kandydatów (https://www.umk.pl/rekrutacja/rekrutacja-krok-po-kroku/), a także podano kontakt do komisji rekrutacyjnej oraz do działów administracji uczelnianej odpowiedzialnych za prowadzenie procesu rekrutacji (https://www.umk.pl/rekrutacja/rekrutacja-krok-po-kroku/kontakt-rekrutacja/). W zakładce „Rekrutacja" umieszczone są również informacje na temat warunków przyjęcia na studia, terminów, wymaganych dokumentów, opłat, harmonogramu rekrutacji etc.

Ogólnouczelniana strona internetowa oferuje zatem łatwy dostęp do wszystkich niezbędnych informacji związanych z rekrutacją. Warto podkreślić, że w tym roku zyskała ona nowoczesny design, a informacje pogrupowano w sposób ułatwiający nawigację. Rozwijające się zakładki są zaopatrzone w tekst oraz sugestywne grafiki ułatwiające zrozumienie komunikatu. Informacje potrzebne dla kandydatów na archeologię można również uzyskać z poziomu strony internetowej wydziału (https://www.wnh.umk.pl/) oraz instytutu (https://www.archeologia.umk.pl/instytut/). W obu przypadkach po rozwinięciu zakładki „Kandydat" uzyskamy wstępne informacje potrzebne w procesie rekrutacji i przy poszukiwaniu bardziej szczegółowych danych ostatecznie zostaniemy przekierowani na stronę ogólnouczelnianą.

Podstawowe informacje dotyczące studiowania na UMK słuchacze mogą znaleźć na ogólnouczelnianej stronie internetowej w zakładce „Studia i kształcenie". Natomiast szczegółowe dane na temat studiowania na wydziale nauk historycznych oraz samej archeologii słuchacze otrzymają na podstronach wydziału i instytutu, w obu przypadkach w zakładce „Student".

Na stronie wydziału można znaleźć informacje dotyczące studentów całej jednostki m.in. organizacji roku akademickiego, nauczania zdalnego, programów studiów, regulaminu studiów, szkoły doktorskiej, prac dyplomowych, programu Erasmus+, programu MOST, języków obcych, biura karier UMK, kół naukowych działających na UMK, samorządu studenckiego, stypendiów i pomocy materialnej, wzorów podań, ubezpieczenia zdrowotnego, bloków kompetencyjnych, wsparcia studentów oraz oferty w języku angielskim.

Na stronie Instytutu Archeologii zakładka „Student" zawiera wiadomości dedykowane studentom archeologii. Zawiera ona informacje o przebiegu studiów stopnia I (licencjackich) jak i II (magisterskich), takie jak plany zajęć, programy studiów, zasady pisania prac dyplomowych oraz zaliczania ćwiczeń terenowych. Pojawiają się tu również odnośniki do

zakładek występujących na poziomie wydziału, ale odnoszące się do studentów archeologii, tak aby mogli oni uzyskać na poziomie instytutu pełne informacje.

Regulamin studiów dostępny jest natomiast z poziomu strony WNH, na której w zakładce „Student" znajduje się kafelek odsyłający bezpośrednio do tego dokumentu na stronie ogólnouniwersyteckiej (https://www.wnh.umk.pl/student/).

Studenci mają również pełen dostęp do informacji na temat konsultacji z pracownikami naukowymi, które umieszczone są na poziomie Instytutu w zakładce „Dyżury nauczycieli akademickich" oraz w systemie USOS w zakładce Mój Profil u poszczególnych pracowników.

Informacje dotyczące wszystkich przedmiotów, takie jak efekty uczenia się, liczba punktów ETCS, wyliczenie całkowitego nakładu pracy studenta, stosowane metody dydaktyczne, metody i kryteria oceniania oraz skrócony i pełny opis zagadnień poruszanych w ramach zajęć czy wykaz literatury przedmiotu zawarte są w sylabusach, które na całym UMK prezentowane są na stronie USOSweb. Dostęp do sylabusa nie wymaga zalogowania się do systemu.

Zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce informacje dotyczące rekrutacji na studia, programu i regulaminu studiów dostępne są także w Biuletynie Informacji Publicznej UMK (https://bip.umk.pl/artykul/archeologia-3; https://bip.umk.pl/artykuly/regulamin-studiow-umk-i-tok-studiow).

Wydarzenia związane z życiem naukowym Instytutu Archeologii (publikowane książki i artykuły pracowników, wystąpienia konferencyjne i popularyzujące archeologię), informacje dotyczące aktywności studentów (działalność kół naukowych, wyjazdy na konferencje, udział w debatach itp.) oraz związane z archeologią na bieżąco udostępniane są na publicznym profilu Facebook: https://pl-pl.facebook.com/instytut.archeologii.umk/.

Ad. 2. Ocena publicznego dostępu do informacji

Uwagi i zastrzeżenia dotyczące sposobu prezentacji, przekazywania informacji, czy też treści zamieszczonych na stronach internetowych Instytutu Archeologii i WNH można przekazywać telefonicznie lub pocztą elektroniczną korzystając z danych kontaktowych podanych w zakładkach „Kontakt" i „Administrator". Administratorzy stron WNH i IA, wspierani przez osoby pracujące w dziekanacie WNH, dokonują bieżącej aktualizacji treści zamieszczonych na stronach, dbając o ich kompletność i aktualność. Okresowo dokonywany jest kompleksowy przegląd treści zamieszczonych na stronach znajdujących się w administracji pracowników WNH, pod kątem aktualności zamieszczonych na nich informacji (niezależnie od uwag zgłaszanych na bieżąco przez władze UMK, WNH i IA, administrację, wykładowców oraz pozostałych odbiorców).

Ogólnouczelniana strona internetowa prowadzona jest natomiast wspólnie przez Dział Promocji i Komunikacji UMK oraz Uniwersyteckie Centrum Informatyczne. Informacje o redakcji strony można znaleźć pod adresem administratora domeny umk.pl.

UMK dokłada wszelkich starań, aby osoby ze szczególnymi potrzebami miały równy dostęp do wszystkich usług oferowanych przez uczelnię oraz informacji potrzebnych w procesie rekrutacji i studiowania. Zgodnie z przyjętymi na uczelni założeniami, strona zaprojektowana uniwersalnie to strona, na której m.in. można zwiększyć czcionkę do 200% bez utraty zawartości strony, można na niej nawigować za pomocą klawiatury, dowolnie obracać w pionie i poziomie, ma standardowo odpowiednim kontrast, jest czytelna dla czytników ekranu. Dodatkowo system Windows i/lub zainstalowana przeglądarka standardowo oferują możliwość odwrócenia kontrastu na ekranie („lewy Alt + lewy Shift + Print Screen"), powiększenie tekstu na stronie (ctrl +) lub zmianę kontrastu na dowolne zestawienie kolorystyczne. Niezależnie od obowiązujących wytycznych, strony uczelniane i ich projekty są monitorowane i poprawiane w celu zapewniania i poprawy ich dostępności przez Uniwersyteckie Centrum Informatyczne, współpracujące z Zespołem Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Osoby niedosłyszące

lub głuche mogą skorzystać z pomocy tłumacza języka migowego. Zasady skorzystania z jego usług są dostępne na ogólnouczelnianej stronie https://www.umk.pl/dostepnosc/tlumacz-migowy/.

Strony wykorzystywane przez jednostki wydziałowe oparte są na szablonach dostarczonych przez Uniwersyteckie Centrum Informatyczne, których administratorzy nie mogą modyfikować. Pracownicy odpowiedzialni za administrowanie stronami WNH i IA odpowiadają w tym zakresie wyłącznie za wprowadzanie treści dostosowanych do obowiązujących wytycznych. Za zapewnienie zgodności z przyjętymi założeniami oraz wynikające z nich dostosowanie stron WNH i IA do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami odpowiada wyłącznie Uniwersyteckie Centrum Informatyczne.

Strona internetowa UMK jest obecnie w przebudowie, stąd niejednolity układ strony ogólouniwersyteckiej i poszczególnych jednostek.

Oprócz okresowego przeglądu stron internetowych przez pracowników, w ocenie zamieszczonych na nich treści biorą udział osoby studiujące, wyrażając swoje opinie w ankietowym badaniu satysfakcji. Ostatnie badanie zostało przeprowadzone w 2025 r. Na podstawie ankiet sporządzane są raporty satysfakcji omawiane na posiedzeniach Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia. Na ich podstawie wydawane są następnie zalecenia dotyczące wprowadzenia ewentualnych zmian przez administratora strony.

Instytut Archeologii UMK prowadzi również otwarty profil w serwisie Facebook. Uwagi, zastrzeżenia i przekazywanie tam informacji odbywają się pocztą elektroniczną lub telefonicznie, korzystając z danych kontaktowych podanych w zakładce „Informacje kontaktowe". Dostęp do profili Facebook nie wymaga rejestracji czy każdorazowego logowania na stronę - treści są ogólnodostępne.

Podczas ostatniej wizytacji PKA eksperci zwrócili uwagę, żeby na stronie internetowej Uczelni zostały zamieszczone zasad możliwości uznawania efektów uczenia się w informacjach dla kandydatów. Zgodnie z rekomendacją zagadnienie to zostało rozwiązane i przepisy i procedury na UMK pozwalające na potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się, zdobytych poza UMK, zostały przy utworzeniu nowej strony zamieszczone w zakładce rekrutacja https://www.umk.pl/rekrutacja/zasady-rekrutacji/ (Kandydaci zagraniczni, Laureaci olimpiad i konkursów, Kandydaci z osiągnięciami sportowymi, Przeniesienia z innych uczelni, Matura dwujęzyczne, Matura międzynarodowa, Matura zagraniczna). Ponadto rekomendowano nam w 2020 roku by włączyć studentów do przeglądów i ocen stron wydziałowych oraz wyników ankietyzacji. Bezpośrednio po wizytacji Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia WNH wdrożyła odpowiednie procedury wprowadzające okresową ocenę wyników oceny zajęć dydaktycznych ale również funkcjonalności stron internetowych z udziałem przedstawicieli studentów. Na podstawie ankiet sporządzane są raporty satysfakcji omawiane na posiedzeniach Rady Jakości Kształcenia WNH. W oparciu o nie wydawane są następnie zalecenia dotyczące wprowadzenia ewentualnych zmian przez administratora strony.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Ad. 1. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, kompetencjami i zakresem odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek

Fundamentem działalności UMK jest dążenie do najwyższych standardów w obszarze edukacji. Systematycznie doskonalona polityka jakości kształcenia wpływa na wszystkie poziomy i formy studiów. Działania te nie tylko konsolidują akademicką kulturę jakości, ale też sprzyjają efektywnej wymianie dobrych praktyk między jednostkami. Proces monitorowania programów ma charakter systemowy i jest realizowany zarówno centralnie, jak i na poziomie wydziałów oraz instytutów.

Na UMK funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia i organizacji pracy noszący nazwę Systemu Doskonałości Akademickiej. Został wprowadzony Uchwałą nr 45 Senatu UMK z dnia 24 października 2023 roku w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu System obejmuje wszystkie formy, rodzaje oraz poziomy kształcenia. Tworzy on spójną strukturę ogólnouczelnianą, zrzeszającą podmioty wdrożeniowe, wspierające oraz monitorujące działania na rzecz stałego podnoszenia jakości kształcenia. Efektywne funkcjonowanie systemu opiera się na danych z następujących narzędzi pomiarowych:

- Ocena Zajęć Dydaktycznych (OZD)
- Badanie Satysfakcji Studentów (BSS)
- Badanie Satysfakcji Pracowników (BSP)
- Badanie Losów Absolwentów (BLA)

W obowiązującym od 1 X 2019 r. „Statucie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu", w rozdziale 11, pt. „Wewnętrzne Systemy Zapewniania Jakości" (§127–128), określono ramowe zasady doskonalenia programu studiów na UMK. Dotyczą one wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i organizacji pracy, który ma prowadzić do budowania kultury jakości, dobrej atmosfery i wysokiej efektywność pracy, zadowolenia pracowników, studentów i doktorantów, generować efekty ekonomiczne oraz podnosić renomę UMK. Wymieniony rozdział statutu charakteryzuje również wewnętrzny system zapewniania jakości działalności naukowej w dyscyplinach naukowych, którego celem jest doskonalenie badań naukowych, prac rozwojowych oraz twórczości artystycznej, przekładające się na osiągnięcie doskonałości naukowej nauczycieli akademickich. W statucie zapisane zostały także zapisane rekomendacje stosownych zmian dostosowawczych w zakresie obowiązującego na uczelni systemu regulacji, wdrażania oraz nadzoru ogólnej i szczegółowej polityki jakości.

Zarządzeniami nr 169 i 170 Rektora UMK z dnia 30 września 2024 r., na kadencję 2024–2028 zostały powołane **Uczelniana Komisja ds. Kształcenia UMK** i **Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia w UMK**, działające w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Komisja i Rada są głównymi, współpracującymi organami opiniodawczo-doradczymi Rektora UMK w zakresie doskonalenia procesu dydaktycznego. Do posiadającej najszerszy skład Rady ds. Jakości Kształcenia wchodzą przedstawiciele wszystkich wydziałów UMK i innych jednostek dydaktycznych uczelni, a także przedstawiciele studentów. Wybrani członkowie Rady wchodzą w skład Zespołu Monitorującego, który pracuje pod kierunkiem prorektora właściwego ds. kształcenia, nadzorując funkcjonowanie „Systemu Doskonałości Akademickiej" i wdrażanie regulacji. Zadaniem Zespołu jest również aktualizacja kolejnych edycji kompendium zatytułowanego „**Księga Jakości UMK**", na podstawie którego koordynowana jest całościowa polityka jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów na UMK.

Na poziomie wydziałów zadania projakościowe realizowane są przez wydziałowe rady ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych koordynatorów. Ich zadania reguluje Zarządzenie Nr

180 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 listopada 2019 roku w sprawie szczegółowych zadań wydziałowych koordynatorów ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych rad ds. jakości kształcenia. Od 2014 r. realizowane są systematyczne pomiary dotyczące oceny zajęć dydaktycznych, monitorowania losów absolwentów, poziomu satysfakcji pracowników i studentów.

Na WNH działa **Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia** (wcześniej była to Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia), powołana Zarządzeniem nr 12 Dziekana WNH z dnia 10 września 2024 w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Historycznych UMK. W jej skład wchodzą:

− dr hab. Wioletta Zielecka-Mikołajczyk, prof. UMK – przewodnicząca (ustanowiona Zarządzeniem nr 11 Dziekana WNH z dnia 9 września 2024 r. w sprawie powołana Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia na kadencję 2024–2028),
− prof. dr hab. Waldemar Chorążyczewski,
− dr hab. Robert Degen, prof. UMK,
− dr hab. Marlena Jabłońska, prof. UMK,
− dr Katarzyna Łukasiak,
− prof. dr hab. Dorota Michaluk,
− dr hab. Agnieszka Wieczorek, prof. UMK,
− dr hab. Agnieszka Noryśkiewicz, prof. UMK,
− mgr Małgorzata Gimińska,
− mgr Alina Sosnowska
− student, Przewodniczący Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego.

Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia integruje działania poszczególnych jednostek prowadzących kierunki studiów i jest dla wszystkich kierunków podstawowym organem monitorowania, oceny oraz doskonalenia jakości kształcenia. Poza systematycznymi pracami ewaluacyjnymi, w kręgu jej działań, ważnych z perspektywy nadzorowania i podnoszenia jakości kształcenia, znajdują się m.in.: przygotowanie ankiet ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych, doskonalenie kryteriów weryfikacji ocen, poszukiwanie sposobów aktywizacji studentów w procesie ewaluacji i rozwijania procesu kształcenia oraz wskazywanie i inicjowanie możliwości doskonalenia jakości. Koordynacja prac Rady należy do Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia. Do jego zadań należy także współpraca z prorektorem właściwym ds. kształcenia, Uczelnianą Radą ds. Jakości Kształcenia, analitykiem oraz osobami reprezentującymi Uniwersyteckie Centrum Informatyczne przy realizacji działań ukierunkowanych na doskonalenie jakości. Rada pozostaje organem otwartym na sugestie nauczycieli i studentów. Na stronie WNH, w zakładce „Jakość kształcenia i tworzenie studiów wyższych", znajduje się link kierujący do uniwersyteckiej skrzynki zgłoszeniowej, przez którą pracownicy, studenci i uczestnicy studiów podyplomowych mogą zgłaszać propozycje działań udoskonalających jakość kształcenia. Możliwość tę reguluje Zarządzenie Nr 167 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 1 września 2020 r. w sprawie doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Obsada zajęć dydaktycznych dokonywana jest na podstawie posiadanych przez prowadzących kompetencji, doświadczenia zawodowego, ze znacznym udziałem wkładu prowadzonych aktualnie lub zakończonych badań naukowych. Merytoryczny oraz metodyczny poziom zajęć i realizacja zakładanych efektów uczenia się, monitorowane są przy użyciu różnych narzędzi ewaluacji zajęć dydaktycznych, takich jak: okresowa ocena pracowników, hospitacje zajęć, ankiety ewaluacyjne poddawane dorocznej analizie przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia. Wyniki ankiet ewaluacyjnych oraz przygotowywanych na ich

podstawie raportów wpływają bezpośrednio na politykę obsady zajęć i decyzje kadrowe, gdyż oceny są uwzględniane w dokumentacji przygotowywanej na potrzeby ocen okresowych pracownika.

Wydziałowym Komisjom Oceniającym (WKO) dokonującym ewaluacji osiągnięć pracowników przedkładane są protokoły hospitacji zajęć, których zasady przygotowania reguluje Zarządzenie nr 204 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 31 grudnia 2019 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Na WNH, procedury hospitacji dotyczy Zarządzenie nr 8 Dziekana Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 10 grudnia 2025 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych na Wydziale Nauk Historycznych UMK w Toruniu, w którym ustalone zostały zasady organizacji hospitacji i obowiązek terminowego przekazywania protokołów hospitacji. Do sformułowania listy nauczycieli akademickich, których zajęcia mają zostać poddane ocenie, upoważniony jest Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia. On koordynuje ustalanie listy osób hospitujących zajęcia, która jest ostatecznie ustalana na wniosek Dziekana przez Wydziałową Radę ds. Jakości. Dyrektorzy Instytutów zobowiązani są do przekazania protokołów hospitacji do końca semestru roku akademickiego, w którym hospitowane zajęcia się odbyły.

UMK prowadzi studia zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kwestię tę regulują następujące akty prawne:

- Uchwała Nr 5 Senatu UMK z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- Uchwała Nr 139 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących programów studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (z późn. zmianami),
- Zarządzenie Nr 117 Rektora UMK z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i likwidacji studiów wyższych oraz specjalności,
- Zarządzenie Nr 166 Rektora UMK z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie opisu przedmiotu w uniwersyteckim katalogu przedmiotów zamieszczonych w systemie USOS,
- Zarządzenie Nr 194 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 19 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika modelu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela,
- Zarządzenie Nr 100 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie zasad odbywania praktyk studenckich.

Ad. 2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Dyrekcja Instytutu Archeologii, przy wsparciu Rady Dyscypliny Archeologia stara się na bieżąco modyfikować program studiów oraz nieustannie dążyć do efektywnego osiągania zakładanych efektów uczenia się.

Dotychczasowe korekty programu wynikały przede wszystkim ze względów natury merytorycznej, personalno-kadrowej (staże, wyjazdy, choroby itp.). Odbywały się one również na wniosek prowadzących zajęcia (zmiana formy zajęć lub sposobu zaliczenia zajęć podyktowana wynikami konsultacji prowadzącego ze studentami), z powodu sytuacji demograficznej (wyniki rekrutacji, bądź też braku zainteresowania pauzującym przedmiotem fakultatywnym przez co najmniej rok lub dwa) lub w związku ze zdecydowaną polityką władz WNH w zakresie redukcji nadliczbowych obciążeń dydaktycznych pracowników, w odpowiedzi na wyniki anonimowych ankiet studentów i doktorantów, przeprowadzonych co roku po zakończeniu zajęć dydaktycznych (Raporty Oceny Zajęć Dydaktycznych) oraz w oparciu o głosy interesariuszy zewnętrznych. Procedura wprowadzania zmian w programach studiów jest ściśle określana. Wniosek przygotowany przez grupę inicjatywną jest opiniowany

przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia, prezentowany na Radzie Dyscypliny Archeologia, gdzie musi uzyskać akceptację, opiniowany przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego oraz Radę Dziekańską. Następnie wniosek jest przekazywany do Rektora za pośrednictwem Działu Dydaktyki UMK i przyjmowany przez Senat Uniwersytetu.

Ad. 3. Sposób i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów

Programy i plany studiów są monitorowane na podstawie ankiet ewaluacyjnych pod kątem realizacji efektów uczenia się. Jeśli treści realizowane przez dany przedmiot bądź sposób sprawdzania efektów uczenia się odbiegają od założeń przyjętych w sylabusie przedmiotowym, który powinien odpowiadać programowi studiów, przeprowadzana jest zewnętrzna ewaluacja zakresu realizacji efektów uczenia się dokonywana przez komisję powołaną przez Dziekana WNH. W proces doskonalania programu studiów zaangażowani są pracownicy wydziału, w tym Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia, która trzyma merytoryczną pieczę nad wprowadzanymi zmianami.

Studenci archeologii mogą mieć bezpośredni kontakt z pracownikami podczas zajęć dydaktycznych oraz dyżurów odbywanych obowiązkowo przez każdego z pracowników dwa razy w tygodniu.

Kluczowe znaczenie w ocenie efektów w zakresie formowania warsztatu zawodowego archeologa ma seminarium dyplomowe, prowadzone w małych grupach, pozwalające na doskonalenie samodzielnej pracy nad problematyką badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego. Zwieńczeniem tego procesu jest praca dyplomowa, która z założenia ma charakter oryginalnej pracy badawczej. Pracownicy IA są dostępni w czasie obowiązkowych dyżurów, ale także poza nimi. Możliwość dodatkowego kontaktu pracowników ze studentami i przybliżenia niektórych zagadnień stwarzają obowiązkowe ćwiczenia terenowe, a także działające przy IA liczne koła naukowe, w tym między innymi Koło Eksperymentalnej Archeologii Pradziejowej, Studenckie Koło Archeologii Epok Brązu i Żelaza, Akademickie Koło Badań Podwodnych, Międzywydziałowe Koło Archeologii Starożytności, Koło Archeologii Środowiskowej i Archeometrii, Archeologiczne Koło Naukowe Miłośników Średniowiecza, Międzywydziałowe Studenckie Koło Bioarcheologii.

Realizacja kompetencji społecznych przez studentów, oprócz zajęć dydaktycznych, możliwa jest dzięki objazdom naukowym, wydarzeniom integracyjnym i kulturalnym, w których partycypuje również kadra nauczycielska.

Ad. 4. Sposób oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów

Stosowane dotychczas metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczną weryfikację oraz ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia się, w szczególności w zakresie zaawansowanej i pogłębionej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, w przyszłej aktywności zawodowej oraz praktyce społecznej na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych. Podstawą ewaluacji jest ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia. Sposób formułowania tej oceny został poddany standaryzacji zależnie od typu kursów z uwagi na ich specyfikę i sposób pracy na zajęciach. Wyniki postępów publikowane są na indywidualnych kontach studentów w systemie USOS.

W UMK istnieje możliwość potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza uczelnią, a procedurę tę reguluje Uchwała Nr 128 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

z dnia 24 września 2019 roku w sprawie sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Praktyki studenckie na WNH szczegółowo reguluje Zarządzenie nr 9-2019/202 Dziekana Wydziału Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 13 stycznia 2020 r. w sprawie zasad odbywania obligatoryjnych praktyk studenckich przez studentów kierunków prowadzonych na Wydziale Nauk Historycznych UMK w Toruniu.

Wychodząc naprzeciw wymogom Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, władze UMK podjęły decyzję o objęciu od 1 I 2019 r. obowiązkiem sprawdzenia antyplagiatowego każdej powstającej na uczelni pracy dyplomowej przed dopuszczeniem autora do egzaminu dyplomowego. Najnowsze regulacje UMK w tym zakresie zawierają Zarządzenie nr 175 Rektora UMK z 23 września 2023 r. w sprawie procedury nadawania tytułu zawodowego na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu i jego § 12–14. Obowiązek poddania prac dyplomowych takiej kontroli zostaje nałożony na opiekuna naukowego. Kontrola antyplagiatowa prac dyplomowych odbywa się z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego za pośrednictwem Archiwum Prac Dyplomowych, znajdującego się w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS). Interpretacja wyniku raportu z badania antyplagiatowego należy do promotora pracy.

Ad. 5. Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

W procesie zapewniania wysokiej jakości kształcenia na WNH, w tym doskonalenia i realizacji programu studiów, oprócz wskazanych organów uczelni, jednostek oraz osób funkcyjnych, istotny, i wciąż rosnący wpływ, mają interesariusze wewnętrzni (zwłaszcza studenci i doktoranci) oraz interesariusze zewnętrzni. Część interesariuszy, szczególnie wewnętrznych, bezpośrednio uczestniczy w procesie kształcenia (jego standaryzacji, ewaluacji, rozwijania, weryfikacji oraz doskonalenia). Inni, zwłaszcza interesariusze zewnętrzni, mogą mieć wpływ na określanie celów systemu kształcenia oraz ich realizację. W celu dostosowywania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy IA podejmuje starania ciągłego włączania w funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia interesariuszy zewnętrznych (por. Kryterium 6), wśród których znalazły się osoby reprezentujące placówki oświatowe (szkoły), urzędy państwowe, archiwa, biblioteki i muzea. Ich doświadczenie i wiedza wykorzystywane są również do konstruowania programu studiów, dostosowywanego do wymagań współczesnego rynku pracy. Rada Interesariuszy Zewnętrznych ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w IA jest ciałem społecznym, powołanym w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Pełni ona funkcje doradcze w sprawach dotyczących strategii rozwoju Instytutu, jego współpracy z instytucjami zewnętrznymi.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	**Mocne strony** • **Wysokie kwalifikacje kadry naukowo-dydaktycznej**, reprezentującej różne specjalizacje archeologiczne i prowadzącej badania obejmujące szerokie spektrum dyscypliny, znajdujące bezpośrednie odzwierciedlenie w treściach kształcenia. • ·**Silne osadzenie programu studiów w aktualnych trendach badawczych**, obejmujących m.in. archeologię cyfrową, archeometrię, GIS i teledetekcję, bioarcheologię, archeologię środowiskową oraz nowoczesne metody dokumentacji i analizy zabytków. • **Połączenie kształcenia teoretycznego z praktycznym przygotowaniem zawodowym**, w tym zajęciami terenowymi, praktykami wykopaliskowymi, dokumentacją zabytków oraz wykorzystaniem metod i narzędzi stosowanych we współczesnych badaniach archeologicznych. • **Aktywność naukowa i organizacyjna studentów**, w tym działalność kół naukowych, udział w badaniach terenowych i projektach badawczych kadry, konferencjach, warsztatach oraz przedsięwzięciach związanych z popularyzacją archeologii i ochroną dziedzictwa kulturowego. • **Efektywny system monitorowania jakości kształcenia**, uwzględniający opinie studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych i umożliwiający dostosowywanie programu studiów do zmieniających się potrzeb edukacyjnych i zawodowych.	**Słabe strony** • **Wysokie obciążenie dydaktyczne, organizacyjne i terenowe kadry**, które może ograniczać możliwości prowadzenia badań naukowych, pozyskiwania grantów, udziału w szkoleniach i stażach oraz wdrażania nowych metod kształcenia. • **Ograniczenia finansowe**, a w tym **wysokie koszty organizacji zajęć praktycznych i terenowych**, w tym badań wykopaliskowych, wyjazdów terenowych, transportu, sprzętu pomiarowego i dokumentacyjnego oraz specjalistycznych analiz laboratoryjnych oraz **niewystarczające środki finansowe na modernizację i rozwój specjalistycznej infrastruktury**, w szczególności zakup i aktualizację sprzętu pomiarowego, oprogramowania GIS, urządzeń do dokumentacji cyfrowej, wyposażenia laboratoryjnego oraz narzędzi do analiz archeometrycznych. • **Nierównomierny poziom przygotowania studentów do zajęć praktycznych**, wynikający m.in. ze zróżnicowanych kompetencji w zakresie nauk przyrodniczych, technik cyfrowych, analizy danych oraz pracy terenowej, a także w przypadku st. II st. nie ukończenia studiów licencjackich z zakresu archeologii. • **Zjawisko dropoutu**, które może negatywnie wpływać na organizację procesu dydaktycznego, stabilność liczebności grup zajęciowych oraz relacje i aktywność środowiska studenckiego. • **Relatywnie małe zaangażowanie studentów i absolwentów w badania jakości kształcenia**, utrudniające pełne

		rozpoznanie ich potrzeb oraz skuteczne planowanie działań doskonalących.
Czynniki zewnętrzne	**Szanse** • **Rosnące znaczenie ochrony i zarządzania dziedzictwem kulturowym**, związane z potrzebą dokumentowania, ochrony i udostępniania stanowisk archeologicznych oraz materialnego dziedzictwa przeszłości a także • **Rozwój archeologii ratowniczej i badań związanych z inwestycjami infrastrukturalnymi**, generujący zapotrzebowanie na specjalistów posiadających kompetencje w zakresie prowadzenia badań terenowych, dokumentacji oraz opracowywania materiałów archeologicznych. • **Rozwój nowoczesnych technologii wykorzystywanych w archeologii**, w szczególności GIS, teledetekcji, fotogrametrii, skanowania 3D, modelowania przestrzennego, metod geofizycznych oraz narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję, otwierający nowe możliwości badawcze i dydaktyczne. • **Możliwości współpracy w zakresie dydaktyki i badań** z muzeami, instytucjami ochrony zabytków, jednostkami samorządu terytorialnego, firmami archeologicznymi, instytucjami kultury oraz krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi.	**Zagrożenia** • **Niekorzystne tendencje demograficzne**, prowadzące do zmniejszenia liczby potencjalnych kandydatów na studia oraz możliwego obniżenia poziomu ich przygotowania do kształcenia akademickiego. • **Malejące zainteresowanie młodzieży studiami humanistycznymi i społecznymi** oraz stereotypowe postrzeganie archeologii jako kierunku prowadzącego do wąskiego rynku pracy lub kojarzonego przede wszystkim z pracą wykopaliskową. • **Niestabilność finansowania instytucji kultury i ochrony zabytków**, mogąca ograniczać liczbę miejsc pracy oraz możliwości odbywania praktyk i staży przez absolwentów. • **Zależność części rynku pracy archeologów od inwestycji budowlanych i infrastrukturalnych**, co może powodować okresowe wahania zapotrzebowania na specjalistów w sektorze archeologii komercyjnej. • **Społeczny trend ograniczania chęci do podejmowania i kontynuowania studiów**, szczególnie widoczny na studiach drugiego stopnia, mogący utrudniać utrzymanie odpowiedniej liczby studentów na kolejnych etapach kształcenia.

(Pieczęć uczelni)

Dokument podpisany przez Marlena Jabłońska
Prodziekan WNH ; UMK w Toruniu
Data: 2026.11.02 12:48:40 CET

…… ……

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki) (podpis Rektora)

……., dnia …….

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku[3]

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	21	84
	II	15	28
	III	17	18
	IV	Nie dotyczy	Nie dotyczy
II stopnia	I	8	16
	II	16	17
Razem:		77	163

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2025/**2026**	21	5
	2024/**2025**	23	13
	2023/**2024**	31	8
II stopnia	2025/**2026**	15	2
	2024/**2025**	8	5
	2023/**2024**	16	9
Razem:		114	42

[3] Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)[4]

Studia I stopnia

Nazwa wskaźnika	**Liczba punktów ECTS/Liczba godzin**
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[1]	2250
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	79+18 (za zajęcia z wybranych Grup przedmiotów II–XIV)/53,89%
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	172/95,56%
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	92/ 51,11%
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[2]	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. **2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.**	1./ Brak 2./brak

[4] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Studia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[3]	1085
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	79+18 (za zajęcia z wybranych Grup przedmiotów II–XIV)/53,89%
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	172/95,56%
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	70/ 58,33%
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[4]	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./Brak
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./Brak

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów[5]

Studia I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Antropologia fizyczna	Wykład	15	5
Antropologia fizyczna	Laboratorium	15	
Antropologia kulturowa	Wykład	15	2,5
Antropologia kulturowa	Ćwiczenia	15	
Antropopresja w układach florystycznych	Laboratorium	15	2
Antyczne fundamenty cywilizacji europejskiej	Wykład	15	3
Antyczne fundamenty cywilizacji europejskiej	Laboratorium	15	
Archeologia architektury antycznej	Wykład	30	3
Archeologia architektury pradziejowej	Wykład	30	3
Archeologia architektury średniowiecza	Wykład	15	1,5
Archeologia eksperymentalna	Laboratorium	30	3
Archeologia miast późnośredniowiecznych i nowożytnych	Wykład	30	4
Archeologia miast późnośredniowiecznych i nowożytnych	Laboratorium	15	
Archeologia podwodna Morza Północnego i Bałtyku	Wykład	15	3,5
Archeologia podwodna Morza Północnego i Bałtyku	Laboratorium	15	
Archeologia podwodna Morza Śródziemnego	Wykład	15	3,5
Archeologia podwodna Morza Śródziemnego	Laboratorium	15	
Archeologia podwodna strefy śródlądowej Europy	Wykład	15	3,5
Archeologia podwodna strefy śródlądowej Europy	Laboratorium	15	

[5] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Archeologia strefy pozamiejskiej w późnym średniowieczu i nowożytności	Wykład	30	4
Archeologia strefy pozamiejskiej w późnym średniowieczu i nowożytności	Laboratorium	15	
Archeologia starożytnego Rzymu	Wykład	30	1
Archeologia starożytnej Grecji	Wykład	15	1
Archeologia środowiskowa basenu Morza Śródziemnego	Laboratorium	15	1
Archeologia świata śródziemnomorskiego	Wykład	15	1
Archeologia wczesnych państw	Wykład	15	4
Archeologia wczesnych państw	Laboratorium	15	
Archeologia wobec dylematów współczesności	Wykład	15	3
Archeologia wobec dylematów współczesności	Laboratorium	15	
Archeologia ziem polskich	Wykład	60	8
Archeologia ziem polskich	Laboratorium	60	
Architektura drewniana wczesnego średniowiecza	Wykład	15	1,5
Architektura zakonów rycerskich	Wykład	15	1,5
Biologia populacji pradziejowych i wczesnośredniowiecznych	Laboratorium	15	2
Budownictwo starożytnej Grecji i Rzymu	Wykład	15	2
Budownictwo starożytnej Grecji i Rzymu	Laboratorium	15	
Ceramika – masowe źródło w badaniach pradziejów	Laboratorium	30	3
Czas i przestrzeń w interpretacjach badaczy epok metali	Wykład	15	2,5
Czas i przestrzeń w interpretacjach badaczy epok metali	Laboratorium	15	

Człowiek i środowisko w plejstocenie i wczesnym holocenie	Wykład	15	2,5
Człowiek i środowisko w plejstocenie i wczesnym holocenie	Laboratorium	15	
Ćwiczenia terenowe	Ćwiczenia terenowe	225	7,5
Elementy i detale architektoniczne	Laboratorium	15	1
Elementy muzealnictwa	Wykład	15	1,5
Elementy paleogeografii	Laboratorium	15	1,5
Grecka kolonizacja i rzymska ekspansja	Wykład	15	3
Grecka kolonizacja i rzymska ekspansja	Laboratorium	15	
Historia i teoria archeologii	Wykład	15	3,5
Historia i teoria archeologii	Ćwiczenia	15	
Historia technik budowlanych	Laboratorium	15	1
Informatyka w archeologii	Laboratorium	30	3
Kamienne i kościane źródła z epoki kamienia	Laboratorium	30	2
Konserwacja zabytków ceramicznych i kamiennych (wykład)	Wykład	15	1,5
Konserwacja zabytków ceramicznych i kamiennych (ćwiczenia)	Laboratorium	30	2,5
Konserwacja zabytków ceramicznych i kamiennych (pracownia)	Pracownia	60	4,5
Konserwacja zabytków metalowych (wykład)	Wykład	15	1,5
Konserwacja zabytków metalowych (ćwiczenia)	Laboratorium	30	2,5
Konserwacja zabytków metalowych (pracownia)	Pracownia	60	4,5
Konserwacja zabytków z surowców organicznych (wykład)	Wykład	15	1,5
Konserwacja zabytków z surowców organicznych (ćwiczenia)	Laboratorium	30	2,5
Konserwacja zabytków z surowców organicznych (pracownia)	Pracownia	60	4,5

Kultura i przyroda w średniowieczu i czasach nowożytnych	Wykład	15	2,5
Kultura i przyroda w średniowieczu i czasach nowożytnych	Laboratorium	15	
Kultura i środowisko u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza	Wykład	15	2,5
Kultura i środowisko u schyłku starożytności i w początkach średniowiecza	Laboratorium	15	
Kultura starożytnej Grecji	Wykład	15	3
Kultura starożytnej Grecji	Laboratorium	15	
Kultury paleolityczne i mezolityczne jako system adaptacji środowiskowej	Wykład	15	2,5
Kultury paleolityczne i mezolityczne jako system adaptacji środowiskowej	Laboratorium	15	
Materiałoznawstwo surowców organicznych i nieorganicznych	Laboratorium	15	3
Metody i dokumentacja archeologicznych badań terenowych	Wykład	15	5
Metody i dokumentacja archeologicznych badań terenowych	Laboratorium	45	
Metody przyrodnicze w badaniach archeologicznych	Laboratorium	30	2,5
Metodyka archeologicznych badań podwodnych	Laboratorium	60	4
Metodyka badań architektonicznych	Laboratorium	15	1,5
Miasto, kościół, cmentarz. Rytuały, organizacja przestrzenna	Wykład	30	2
Między władcą a niewolnikiem. Społeczności Barbaricum	Wykład	15	2,5
Między władcą a niewolnikiem. Społeczności Barbaricum	Laboratorium	15	
Młodsze okresy epoki brązu-wczesne okresy epoki żelaza	Wykład	15	5

Młodsze okresy epoki brązu-wczesne okresy epoki żelaza	Laboratorium	30	
Morska archeologia historyczna	Wykład	15	2,5
Morska archeologia historyczna	Laboratorium	15	
Muzealnictwo archeologii podwodnej	Laboratorium	30	2
Neolit	Wykład	15	5
Neolit	laboratorium	30	
Ochrona zabytków archeologicznych - podstawy prawne	Wykład	15	1
Okres lateński-okres wędrówek ludów	Wykład	15	5
Okres lateński-okres wędrówek ludów	Laboratorium	30	
Paleofauna w kulturze ludów przedrolniczych i rolniczych	Wykład	30	2
Paleolit i mezolit	Wykład	15	5
Paleolit i mezolit	Laboratorium	30	
Pieniądz i gospodarka w świecie starożytnym	Wykład	15	3
Pieniądz i gospodarka w świecie starożytnym	Laboratorium	15	
Podstawy archeozoologii	Laboratorium	30	3
Podstawy paleobotaniki	Laboratorium	30	3,5
Późne średniowiecze-okres nowożytny	Wykład	15	5
Późne średniowiecze-okres nowożytny	Laboratorium	30	
Przestrzeń społeczna w kulturze antyku	Wykład	15	1
Relacje interkulturowe w młodszej epoce kamienia	Wykład	15	3
Relacje interkulturowe w młodszej epoce kamienia	Laboratorium	15	
Rola i znaczenie badań podwodnych we współczesnej archeologii	Wykład	15	1
Rzym i Barbaricum	Wykład	15	2
Rzym i Barbaricum	Laboratorium	15	

Sacrum i profanum w architekturze do schyłku starożytności	Wykład	15	1,5
Seminarium dyplomowe – licencjackie	seminarium	30	14
Słowiańszczyzna plemienna	Wykład	15	4
Słowiańszczyzna plemienna	Laboratorium	30	
Sztuka starożytnej Grecji i Rzymu w kontekście źródeł archeologicznych	Wykład	15	3
Sztuka starożytnej Grecji i Rzymu w kontekście źródeł archeologicznych	Laboratorium	15	
Środowisko abiotyczne a procesy osadnicze i kulturowe	Laboratorium	15	2
Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w II i I tys. BC	Wykład	15	2,5
Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w II i I tys. BC	Laboratorium	15	
Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w VI-III tys. BC	Wykład	15	2,5
Środowiskowe uwarunkowania procesów kulturowych w VI-III tys. BC	Laboratorium	15	
Techniki pracy naukowej w archeologii	Laboratorium	30	3
Uprawy i zbieractwo roślinne społeczności pradziejowych i wczesnośredniowiecznych	Wykład	15	1
Wczesne okresy epoki brązu	Wykład	15	5
Wczesne okresy epoki brązu	Laboratorium	30	
Wczesne średniowiecze	Wykład	15	5
Wczesne średniowiecze	Laboratorium	30	
Wprowadzenie do archeologii historycznej	Wykład	30	3

Wprowadzenie do praktycznej konserwacji zabytków archeologicznych	Laboratorium	30	3
Wprowadzenie do średniowiecznego garncarstwa	Pracownia	30	2
Wstęp do archeologii	Wykład	15	4
Wstęp do archeologii	Ćwiczenia	30	
Wybrane problemy interpretacyjne współczesnej archeologii	Wykład	15	3
Wybrane problemy interpretacyjne współczesnej archeologii	Laboratorium	15	
Wybrane zagadnienia z archeologii późnego średniowiecza i nowożytności	Wykład	15	2,5
Wybrane zagadnienia z archeologii późnego średniowiecza i nowożytności	Laboratorium	15	
Wybrane zagadnienia z archeologii środowiskowej	laboratorium	30	2,5
Wybrane zagadnienia z archeologii wczesnego średniowiecza	Wykład	15	2,5
Wybrane zagadnienia z archeologii wczesnego średniowiecza	Laboratorium	15	
Zarys historii i metody badań archeologiczno-architektonicznych	Wykład	15	1,5
Zarządzanie projektami w archeologii podwodnej	Laboratorium	30	2,5
Zespoły architektoniczne. Źródła i interpretacje	Wykład	15	3
Zespoły architektoniczne. Źródła i interpretacje	Laboratorium	15	
Źródłoznawstwo w studiach nad kulturą antyczną	Wykład	15	3
Źródłoznawstwo w studiach nad kulturą antyczną	Laboratorium	15	
Życie codzienne w klasztorach	Laboratorium	15	1,5
	Razem:	3105	282,5

Studia II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Archeologia jaskiń	Konwersatorium	15	2
Archeologia krajobrazu	Konwersatorium	15	2
Archeologia podwodna Nowego Świata	Konwersatorium	15	1
Archeologia prowincji rzymskich	Konwersatorium	15	2
Archeologia stanowisk podmokłych z późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza	Konwersatorium	15	2
Archeologia śródziemnomorska i nadczarnomorska	Konwersatorium	30	3
Archeologia zatopionych krajobrazów	Konwersatorium	15	2
Archeometria	Konwersatorium	30	4
Badania funkcjonalne artefaktów	Konwersatorium	30	4
Badania i ochrona miejsc pamięci	Konwersatorium	30	3
Budownictwo i architektura	Konwersatorium	45	5
Budownictwo wodne w pradziejach i średniowieczu	Konwersatorium	15	2
Choroby człowieka i zwierząt w przeszłości	Konwersatorium	15	1
Ćwiczenia terenowe	ćwiczenia terenowe	225	7
Dziedzictwo archeologiczne, jego postrzeganie i znaczenie we współczesnym świecie	Konwersatorium	30	3
Fauna plejstocenu i holocenu	Konwersatorium	15	2
Górnictwo w pradziejach		30	4
Historia ubioru i akcesoriów	Konwersatorium	30	3
Kultura funeralna	Konwersatorium	45	5
Metody bioarcheologiczne	Wykład	15	1
Metody cyfrowe i modelowanie	Konwersatorium	30	3

komputerowe w archeologii			
Metodyka i techniki ochrony stanowisk podwodnych i podmokłych	Konwersatorium	15	2
Mikro- i makroszczątki roślinne i zwierzęce	Konwersatorium	15	2
Osiedla nawodne i przybrzeżne w prahistorii i średniowieczu	Konwersatorium	30	4
Paleoekologia człowieka	Konwersatorium	30	4
Podstawy geoarcheologii	Wykład	15	2
Praktyka badawcza oraz techniki dokumentacji stanowisk podwodnych	Konwersatorium	30	3
Profilaktyczna konserwacja ceramiki i archeologicznych zabytków architektonicznych	Konwersatorium	30	4
Profilaktyczna konserwacja metalowych zabytków archeologicznych	Konwersatorium	30	4
Profilaktyczna konserwacja zabytków archeologicznych z surowców organicznych	Konwersatorium	30	4
Rośliny dzikie i uprawne w plejstocenie i holocenie	Konwersatorium	15	2
Seminarium dyplomowe - magisterskie (I rok)	seminarium	60	8
Seminarium dyplomowe – magisterskie (II rok)	seminarium	60	20
Społeczności epoki kamienia w Europie Środkowej	Konwersatorium	30	3
Społeczności epoki metali w Europie Środkowej	Konwersatorium	30	3
Strategie adaptacji człowieka do środowiska w czasach historycznych	Konwersatorium	30	4
Strategie adaptacji człowieka do środowiska w czasach prehistorycznych	Konwersatorium	30	4
Surowce i dawne technologie	Konwersatorium	45	5

Świat antyczny i Barbaricum	Konwersatorium	15	2
Świat Słowian wczesnośredniowiecznych	Konwersatorium	30	3
Świat zamków i katedr	Konwersatorium	30	3
Traseologia	Konwersatorium	15	2
Wybrane zagadnienia z historii i metodologii archeologii	Konwersatorium	15	2
Wyspy w krajobrazie przyrodniczo-kulturowym Słowian	Konwersatorium	30	4
Wystawiennictwo archeologiczne	Konwersatorium	30	4
Zabezpieczanie i ochrona stanowisk archeologicznych	Konwersatorium	15	2
Zabytkoznawstwo archeologiczne	Konwersatorium	45	6
Żegluga i aktywność morska w prahistorii	Konwersatorium	30	4
Żegluga i handel w świecie antycznym	Konwersatorium	15	2
Żegluga w średniowieczu i nowożytności	Konwersatorium	15	2
	Razem:	1515	175

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/ Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela[10]

Nie dotyczy

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych[6]

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Culture of Toruń in the light of archaeological research. Notes on the house, kitchen, bathouse and other secret places in	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	8 (4)

[6] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

the times of Nicolaus Copernicus (15-16th c.)					
Get the prehistoric skills! Experimental archaeology – the way to understand past	Laboratorium	letni	stacjonarne	angielski	4 (4)
A history of past human populations read from bones	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	11 (7)
Plants as a tool to explore different aspects of human life	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	3 (3)
(Pre)history of entertainment. Archaeological proves of games and ludism activity in prehistory and early history	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	7 (4)
Seafaring and maritime interaction in the Bronze Age and the Iron Age	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	9 (8)
Townscape of ancient Mediterranean. From from the Greek polis to the cosmopolitan Roman city	Konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	7 (7)
Classical Greece and the birth of western art	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	14 (10)
Environment and culture during the Ice Age	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	1 (0)
Human impact on the past environment on the basis of palaeobotany and pollen analysis	Laboratorium	zimowy	stacjonarne	angielski	4 (3)
The material culture of towns on the base of archaeology	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	15 (15)
Secular and sacred architecture of medieval Poland - cultural and environmental factors in its development	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	8 (1)
Traces of culture and environment through traceology (microwear) of flints, stone and organic tools	Laboratorium	zimowy	stacjonarne	angielski	3 (2)
Violence, hunting and ritual: different faces of death and objects associated with it in the Stone Age	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	5 (3)